

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:85 • 26 Aralık '98 • 5 DM

İşçi kıyımına karşı direniş ateşini körükleyelim!

TKİP Belgeleri:

Parti programı üzerine ön tartışmalar/3

Program yapısı içinde

taktik siyasal ve iktisadi istemler

→ Orta sayfa

İÇİNDEKİLER

Sermayenin sonu gelmeyen istikrar arayışında yeni kozu:

“Toplumsal uzlaşma” hükümeti . 7
Yeni dünya düzeni

ve kriz 10-11

Eksen Yayıncılık'tan

iki yeni kitap 14-15

TKİP Belgeleri: Parti programı

üzerine ön tartışmalar/3

Program yapısı içinde taktik siyasal ve iktisadi istemler

(Orta Sayfa). 18-25

Saldırı tüm

Ortadoğu halklarıdır. 8-11

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:85 ● 26 Aralık 1998

Fiyatı: 5 DM

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçınas

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul

Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49

e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık

İSTANBUL

Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:

BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sihhiye/ANKARA Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Cumhuriyet Mahallesi Aytaç Sokak Çarşıbaşı İşhanı
No: 303/**KAYSERİ** Tel: 0 (352) 221 04 31

Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA Tel: 0 (224) 223 65 39

Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1/**KIRŞEHİR** Tel: 0 (386) 214 08 05

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK Tel: 0 (372) 252 25 92

Kemalpaşa Mah. Demiryolu Cad.
No: 40 **İZMİR**

Hürriyet Cad. Ziver Bey İşhanı Kat: 2, No: 59
ANTAKYA Tel: 0 (326) 213 76 14

Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı
No: 61 **NİĞDE**

Kızıl Bayrak'tan

Sistemin saldırıları çok yönlü olarak sürüyor. Bir yandan krizle bağlantılandırılarak işsizleştirme başta olmak üzere iktisadi saldırılar, diğer yandan sendikalar ve siyasi örgütlenmeler/faaliyetler üzerinde estirilen devlet terörüyle, sınıf dört bir yandan kuşatılmaya çalışılıyor.

*Adana ve İstanbul'da yüzlerce HADEP'li yine gözaltına alındı.

*Buca Cezaevi'ndeki siyasi tutsaklara saldırı ile Sakarya Cezaevi'ndeki provokasyonlarda onlarca devrimci tutsak yaralandı.

*Devrimci basına yönelik toplatma, kapatma, yazar ve yayın yöneticilerine cezalar yağdırma saldırısı her zamanki gibi sürüyor.

*Alinteri gazetesi 1 aylığına kapatıldı. Kurtuluş gazetesine yönelik “yargısız infaz”lar sürüyor.

*Gazetemiz SY Kızıl Bayrak'ın 84. sayısı da toplatıldı.

Çalışanlarımıza yönelik saldırılar ise yoğunlaşarak sürüyor.

Adana büromuz çalışanlarından Yusuf Avlar, Ceyhan'da protokol dağıtımı sırasında gözaltına alındı. Aynı gün serbest bırakıldı. 14 Aralık'ta Hatay'da gözaltına alındıktan sonra tutuklanan iki okurumuz 24 Aralık'ta serbest bırakıldılar.

Tekstil İşçileri Bülteni çalışanları üzerindeki polis takip ve tacizi sürüyor.

*Maraş katliamının yıldönümünde Sivas katillerinin davası Yargıtay tarafından bir kez daha bozuldu.

*Üniversiteli gençlik devletin resmi ve “sivil” faşistlerinin saldırılarına hedef olmaya devam ediyor. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi'ndeki saldırıda bu kez ateşli silahlar da kullanıldı ve bir öğrenci kurşunla yaralandı.

*KORDSA'nın ardından, Manas, Erkunt döküm, Sarısakal, Özgür Nakliyat, Polylen, Sifaş gibi

fabrikalarda işçiler, toplu işten çıkarmalara karşı çeşitli eylemlilikler geliştirdiler.

*TÜMTİS Genel Merkezi ve İstanbul Şubesi'nin basılması ve yöneticilerinin gözaltına alınmalarını ambar işçileri işbirakarak yanıtladı. Pek çok sendika ve kitle örgütü saldırıyı kınayan açıklamalarla ambar işçilerine ve TÜMTİS'e destek verdi.

Sınıf hareketinde saldırılara karşı bu tavır, sermayeye verilmesi gereken yanıtı da işaret etmektedir. Sınıf devrimcilerinin görevi bu tavrı geliştirmek, yaygınlaştırmak, sınıfı topyekün bir direnişe hazırlamaktır. Bunun ise sınıfla düzenli, yaygın ve yakın

bağlar kurmaktan geçtiği açıktır.

Komünistler bu görevi yerine getirebilmek, sınıfın bu ihtiyacına yanıt verebilmek için tüm yaratıcılıklarını ortaya koymalıdır. Örneğin; parti tanıtım kampanyasında merkezi materyallerle yetinmek yerine, her gelişmeye yerel materyallerle anında müdahale edebilmek, hem kampanyaya canlılık getirecek, hem de gerçek hedefine ulaşmamızı sağlayacaktır. Kampanyanın amacı partiyle sınıfı buluşturmadır. Bunun en etkili aracı ise bizzat sınıf hareketine önderlik niteliğinde müdahale, yani devrimci faaliyetimizdir. Bu alandaki bir başka görevimiz ise yayınlarımızı alanların bilgisiyle beslemektir. Her yoldaş, her öncü işçi komünist basınıımızı haber, yazı ve ekonomik açıdan beslemenin önemini anlamalı ve anlatmalıdır. Okur ve taraftarlarımız yayınlarımızın her yönden desteklenmesine mutlaka örgütlenmelidir.

***Düzeltilme:** Gazetemizin 5 Aralık 1998 tarihli 82.sayısında yer alan “Avrupa'da ‘sol rüzgar’ın ötesi... Burjuvazinin yeni yıldızı: ‘Üçüncü yol’” başlıklı yazı, teknik bir aksaklıktan doğan bir karışıklık sonucu yayınlanmıştır. Düzeltir, Alinteri gazetesinden ve okurlarımızdan özür dileriz.

Ekim Gençliği

Sovyet histeri dalgasını,
faşist saldırıları
boşa çıkaralım!

Yaşasın
halkların
kardesliği!

**Ekim
Gençliği'nin
27. sayısı
çıktı!
Bayilerde!**

Sermayenin kriz yönetimi saldırısına karşı birleşik direnişe!

Sermaye sınıfı yaşadığı ekonomik ve siyasal krizi yönetmeye çalışıyor. Kriz yönetim yöntemleri ise saldırıdan satın almaya kadar çeşitlilik gösteriyor. Bütün bunların altında yatan temel amaç ise krizin faturasını işçi sınıfına ve emekçilere ödettirmektir.

Saldırının bir ayağını işten atmalar, fabrika kapatmalar, lokavt ilan etmeler, esnek çalışma vb. oluşturuyor. Son 6 ayda 600 bin kişi kriz nedeniyle işten atıldı. Çok sayıda fabrika ve atölye kapatıldı. Tekstil işkolunda 70 bin işçiyi kapsayan grev kararını işverenler hiçbir meşruluğu olmayan lokavt ilanı ile karşılama kararı aldı. Kriz bahane edilerek esnek çalışma saldırısı hayata geçirilmeye çalışılıyor.

İşçi sınıfına yönelen bu saldırılar sermaye devletinin terörü ile bütünleştiriliyor. Çürümüş düzen kendisine karşı yönelen en küçük bir muhalefeti bile azgınca bastırmaya çalışıyor. Gözaltılar, dernek-parti baskınları, eylemlere saldırılar, devrimci basına ve öğrencilere saldırılar artık süreklileşmiş durumda. Şimdi ise bunlara sendika baskınları ve sendika yöneticilerini gözaltına almalar eklendi. TÜMTİS'e ve sendikacıların basın açıklamasına yönelik saldırı sendikal hareketin ileri kesimlerine de uygulanacak olan devlet terörünün ilk örnekleri oldu.

Kriz yönetim planının ikinci yönünü ise satınalma bölümü oluşturuyor. Sendika bürokrasisi bugün kontr-gerilla cumhuriyetinin temel ayaklarından biridir. Önce ESK, sonra "beşli inisiyatif" ile oluşturulan ihanet şebekesi sermaye cumhuriyetinin her sıkıştığında imdadına yetişmek için çırpınan bir düzen-devlet korucusudur. Bugün de hükümet kurmak için görev verilen Yalım Erez'in baş yaltakçılığını yapmaktadırlar.

Yüzbinlerce işçinin işten atıldığı, esnek çalışma saldırısı ile tehdit edildiği günlerde toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulu saldırılara karşı bir eylem programı çıkarmak yerine hükümetle saldırıların durdurulması için görüşmeler yapmak, kamuoyu oluşturmak ve sorunların çözümünü "beşli çete"ye ihale etmek gibi kararlarla toplantıdan çıkmıştır. İşçi sınıfının her gün saldırı altında kaldığı ve yerel direnişler, eylemler düzenlendiği, toplu bir harekete girişmek için bir işaret beklediği bugün bu sendika bürokratlarının aldığı ihanet kararı yüzlerine çarpılmalıdır. İşçi sınıfının kamuoyu yaratmaya, diplomatik girişimlere artık

Sınıf kitlelerinin öncü partisi etrafında bütünleşmesi. güncel taleplerini devrim talebiyle birleştirmesi gerçek kurtuluşu için mücadeleye atılması demektir.

Bugün sınırlı taleplerle ve kısa süreli hareketlenmelerle eylemlerin gelişmesi bizi aldatmamalıdır. Eylemlerde geçen bir gün işçi kitleleri için yıllarca sürececek bir eğitime bedeldir. Eylem işçi sınıfının okuludur.

ihtiyacı yoktur. İhtiyaç harekete geçmek ve direniş ateşini yaymaktır.

KORDSA işçisinin ardından Ankara'da MAN ve Erkunt Döküm, Bursa'da Sifaş ve Polylen, Adana'da Sarısakal işçileri işçi kıyımına karşı mücadelenin eylemden geçtiğini, iş bırakarak, fabrikanın önüne ve sokaklara çıkarak gösterdiler.

İşçi sınıfı kendi deneyimi ile işsizlik saldırısına karşı mücadeleyi öğrenmektedir. Kriz bahanesiyle yaşanan işten atmalara karşı "Herkes iş, çalışanlara iş güvencesi!" talebi bugün işçi sınıfının mücadelesinde temel bir yer tutmak zorundadır. Ancak bu talebin düzenin sınırlarını zorladığı da bilinmek zorundadır. Sermaye düzeni bir işsizler ordusuna daima ihtiyaç duyar. Bu yüzden işçi sınıfının gerçek kurtuluşu ancak sosyalizmle gerçekleşebilir.

Burjuvazi bir taraftan kriz bahanesiyle sürekli işçi atarken diğer taraftan da ikiyüzlüce işsizlik sigortasını tartışmaya açmaktadır. Tam da bir kriz ortamında bunun tartışmaya açılması işçi sınıfını aldatma hesapları içinde olduğunu göstermektedir. Haftalık çalışmanın 30 saate düşürülmesi ve çalışılan saatlere para ödenmesini istemesi de aynı hesapların ürünüdür. Bu biçimiyle esnek çalışmanın hayata geçirilmesi için düşünülmüş olan bu aldatmaca kabul edilemez. Çalışma saatlerinin düşürülmesi 150 yıldır işçi sınıfının mücadelesini verdiği bir istenidir. Bu,

ancak insanca yaşam ve çalışma koşulları içinde savunulacak bir taleptir. Bu meşru talebin burjuvazi tarafından yarım gün çalışmaya yarım ücret şeklinde bozulmasına izin verilemez.

70 bin tekstil işçisinin grev kararı karşısında tekstil patronları lokavt ilan ediyorlar. Lokavt hak değil bir suçtur. Fabrikaları kapatma hakkı da üretim araçlarını ellerinde bulunduran kapitalistlere verilemez. Fabrikaların kapatılmasını engellemek, makinaların fabrikalardan çıkarılmasına engel olmak işçi sınıfının en meşru hakkıdır.

Yaygınlaşmakta olan direnişler için dayanışma grevleri burjuvazi tarafından bugün yasaklanmıştır. Halbuki bu hak uzun ve zorlu mücadeleler sonrasında elde edilmiştir. Dayanışma grevlerinin haklılığına inanan işçi sınıfı hukuken kaldırılmış olan bu gibi haklarını fiilen elde etmek zorundadır. Burjuvazinin topyekün hareket etmesi karşısında topyekün bir direniş cephesi örebilmek için dayanışma grevlerini hayata geçirmek, yakındaki fabrikaların direnişlerine üretim alanlarından cevap vermek dayanışmanın en güzel ve etkileyici örneğidir. Benzer şekilde, uygulanmayan toplu sözleşmeler için yapılan hak grevleri de tekrar hayata geçirilmelidir.

Grevlere karşı uygulanan yasaklar kabul edilemez. Grev yerinde kalacak işçi sayısından grev çadırı kurmaya kadar uygulanan bir dizi yasak grev hakkını kuşa çevirmektedir. Grev

sırasında sermayeye fiilen her türlü olanak sağlanırken, işçilere jandarma ve polis copu gösterilmektedir. Özgür Nakliyat grevine yapılan saldırı bunun son örneği olmuştur.

Grevlere saldırıları püskürtmenin yolu ise taban inisiyatifini yaratmak ve sınıf dayanışmasını örmekten geçer. Bunun için grev komiteleri örgütlenmeli ve inisiyatifi eline almalıdır. 12 Ocak'ta greve çıkma kararı alınan Tekstil fabrikalarında grev komiteleri hızla oluşturulmalı, grev öncesi eylemlerle birlik güçlendirilmelidir.

İşçi sınıfının en temel taleplerinden biri de "sınırsız söz, basın, gösteri ve örgütlenme özgürlüğü"dür. Grev yasaklarıyla, direnişlere ve sınıfın öncüsü komünistlere yapılan saldırılarla burjuvazi bunu her adımda engellemeye çalışmaktadır. İşçi sınıfının gerçek kimliğine, devrimci kimliğine ulaşmasını engellemek için önüne kurulan bu barikatlar parçalanmalıdır.

Sınıf hareketinin gelişme eğilimleri taşıdığı bugünlerde komünistlere düşen görevin kapsamı da artmaktadır. Sınıf hareketinin kendiliğinden geliştiği her süreçte karşısına engel olarak çıkan sorun "önderlik boşluğu"dur. Geline eşikten aşılamadığında, sınıf hareketi devrimci öncüsüyle buluşamadığında belli bir noktadan sonra geriye düşmektedir. Sermayenin yaşadığı derin kriz her gün sınıf kitlelerini daha çok harekete geçirmekte, dolayısıyla öncüleriyle bütünleşme olanaklarını artırmaktadır.

Sınıf kitlelerinin öncü partisi etrafında bütünleşmesi, güncel taleplerini devrim talebiyle birleştirmesi gerçek kurtuluşu için mücadeleye atılması demektir. Bugün sınırlı taleplerle ve kısa süreli hareketlenmelerle eylemlerin gelişmesi bizi aldatmamalıdır. Eylemlerde geçen bir gün işçi kitleleri için yıllarca sürececek bir eğitime bedeldir. Eylem işçi sınıfının okuludur. Sermayeye karşı çıkarılan güncel talepler ancak devrim perspektifiyle ele alınırsa gerçek kazanımlar elde edilebilir.

Partili mücadelenin ihtiyaçları kadar sınıf hareketinin ihtiyaçları da bugün komünistleri daha büyük bir enerjiyle, daha büyük bir şevkle mücadeleye çağırmaktadır. Çağrı işçi sınıfının çağrısıdır, çağrı partinin çağrısıdır. Bütün komünistler ve öncü işçiler partinin kızıl bayrağı altında mücadeleye!

**Sermayenin yıkım programına karşı
komünist işçi partisinin politikaları etrafında birleşelim!**

Herkes iş, tüm çalışanlara işgüvencesi! Tüm çalışanlara insanca yaşam ve çalışma koşulları!

İşçi sınıfının son yıllarda içine itildiği ekonomik koşullar ortadadır. Servet-sefalet kutuplaşmasının giderek keskinleştiği bir süreçten geçilmektedir. Çürümüş sermaye düzeninin yapısal krizi işçi sınıfı ve emekçiler için yalnızca ekonomik planda bir yıkımı değil, fiziki ve manevi yıkım/çürüme ortamını doğurmaktadır. Kaldı ki krizin derinleştiği koşullarda, bunun yıkıcı etkilerinin de gitgide boyutlanacağı görülmelidir.

Son günlerde karşımıza daha net çıkan tablo karşısında emek ile sermaye arasında iktisadi savaşımın gelişeceğini, siyasi savaşımın koşullarının olgunlaşacağını söyleyebiliriz. Birincisi, sınıfın yaşam ve çalışma koşulları bunu zorunlu kılmaktadır. İkincisi, ekonomik planda ciddi tavizler verecek koşullar mevcut olmayınca sermayenin "istikrar" arayışı boş bir hayalden öteye geçmemektedir. Bu da kaçınılmaz olarak ekonomik terörün tırmandırılması, paralel olarak siyasi terörün dozunun artırılması demektir. Bunlar, sermaye iktidarının devreye soktuğu son yıkım programı ve buna eklenen saldırı paketlerinin en ufak bir esneme şansına sahip olmaksızın uygulanıyor olmasının birer getirisiidir.

Saldırıları her geçen gün yeni boyutlar kazanmaktadır. Fakat her manevra bir öncekinin açık bir iflası anlamına da gelmektedir. Bu çürümüş sermaye düzeninin çözümsüzlüğündendir. Çözüm olarak devreye sokulan programlar, paketler, önlemler, saldırılar vb. çözüm getirmek bir yana, düzenin çözümsüzlüğünü beslemektedir.

Derinleşen krizin faturası da giderek kabarmaktadır. Bu işçi sınıfına ve emekçilere dayatılan yıkımın boyutlarını da genişletmektedir. Ve süreç topyekün bir karşı saldırıya dönüştürülemediği sürece bunun derinleşmesi kaçınılmazdır.

"Herkes iş!" talebinin mesruluğu, çürümüş sermaye düzeninin sınırları içinde ne kadar gerçekleşebilir olduğundan bağımsızdır. "Tüm çalışanlara işgüvencesi!" talebi ile "Herkes iş!" talebinin birarada anlam bulduğu görülmelidir. Böylelikle sermayenin işsizliği bir sopa olarak savurmasının önüne tümüyle geçebilmenin yolu açılacaktır.

Tüm bu tablo, işçi sınıfının herşeye karşın, kendisini korumak için kendiliğinden de olsa harekete geçmesini koştulamaktadır. Daha iyi yaşam koşulları için savaşım kaçınılmaz olarak gelişecektir. Sorun, bunu birleşik-militan bir sınıf tavrı olarak geliştirebilmek; kendiliğindenliğin, örgütsüzlüğün, dağınıklığın önüne geçebilmek, bunun için şimdiden hazırlığa girişme sorunudur. Nitekim yılların çürütücü suskunluğun bir bütün olarak kırılabilmesi koşullarının olgunlaştığının işaretleri karşımızdadır. İstanbul, İzmit, Bursa, Ankara ve Antep'te krizin ilk yıkıcı olarak görülebilecek işten atılmalar, sefalet ücretleri ve esnek çalışmanın bir uygulaması olarak gündeme gelen ücretsiz izinlere karşı eylemlilikler gelişmektedir. Kendi başlarına sermayenin yıkım programını püskürtebilecek güçte olmasalar da, bugün KORDSA, Sümerbank, MAN, Erkunt Döküm işçilerinin ortaya koyduğu tepki

son derece anlamlıdır.

Sürecin öncü, komünist işçilere yüklediği sorumluluklar tam da bu noktada devreye girmektedir. Süreci kazanmak için net hedeflere sahip bir eylem çizgisiyle, şimdi ortaya konan mücadele isteğinin bu hedefler doğrultusunda sonuna kadar mücadele etme kararlılığına çevrilebilmesi, taşınabilmesi gerekmektedir. Sermayenin yıkım programının ilk etkilerine karşı gelişen tepkileri ve öfkeyi ortak bir eylem zemininde birleştirebilmek ve birleşik-militan bir sınıf tavrını örebilmek tüm çaba ve enerjinin sarfedilmesini gerektiren bir sorumluluktur.

Sermaye sınıfının pervasız saldırısı tekstil ve metal başta olmak üzere kendini gösteriyor. Tekstil işkolunda süren toplu iş sözleşmelerinde bunu en somut biçimde görmek mümkün. Bir

tarafından sefalet ücretleri dayatılırken, diğer taraftan esnek çalışma gündeme sokuluyor ve sınırlı da olsa kazanılmış haklar gaspedilmeye, tırpanlanmaya çalışılıyor. Sınıfın sendikal örgütlülüğünden dahi yoksun bölüklerinde halihazırda uygulamaya sokulmuş saldırılar, TİS süreciyle birlikte sendikal işyerlerinde de gündeme gelmiş bulunuyor.

İşçi sınıfından patronlar ihtiyaç duyduğunda çalışan, gündelikçi köleler olmaları bekleniyor. Ücretsiz izinler, kısa süreli çalışma, çalışma zamanlarının sermaye tarafından belirlenmesi... Sermaye derinleşen kriz koşullarından çıkış yolu olarak bunu görüyor.

Sermayenin kendi krizini artan oranlarda işçi sınıfı ve emekçilere ödetme politikalarına, programına karşı işçi sınıfının kendi politikaları, kendi programı etrafında kenetlenmesi saldırıların püskürtülebilmenin temel koşuludur.

Sermayenin topyekün saldırıları içinde ele alındığında tensikatlar hem kendi başına, hem de sermayenin diğer saldırılarının zeminini düzlemek için devrededir. Onbinlerle ifade edilen tensikatlar sermaye iktidarının işçi sınıfına saldırısının en tehlikeli ve en etkin araçlarından biri olduğu bilinmektedir. Yalnızca onbinlerce sınıf kardeşimizin katıksız bir sefalete, açlığa mahkum olması bakımından değil, aynı zamanda sınıfın tüm bölüklerine savrulan bir tehdit, verilen bir gözdağıdır.

İlk olarak, sermayenin bu en tehlikeli ve en etkin saldırı araçlarından birisi olduğunu söylediğimiz tensikatların boşa çıkartılması yakıcı bir ihtiyaçtır. Sermayenin yıkım programına karşı mücadelede "Herkes iş! Tüm çalışanlara işgüvencesi!" talebi, örülecek birleşik-militan sınıf tavrının vazgeçilmez taleplerinden biri olmalıdır. "Bugün sıra hangimize gelecek?" bekleyişi içerisinde çürütücü bir suskunluğa

mahkum olunmaması, bu talebin olabildiğine yaygınlaştırılması ve kararlılıkla haykırılması ile mümkün olabilir ancak. Sermayenin tensikatlar yoluyla “ölümü gösterip sıtmaya razı etmek” niyetinde olduğu unutulmamalıdır. “Tüm çalışanlara işgüvencesi!” işçi sınıfının talepleri ve iradesi doğrultusunda toplu iş sözleşmelerine yansımalıdır.

İkinci olarak, ve daha genel planda, işsizlik sorunu işçi sınıfının tüm kesimlerine yönelik, genel bir saldırı olarak algılanmalıdır. Sermayenin milyonları mahkum ettiği katıksız bir sefaletle mahkum ederken, bir kez daha bu sorunu işçi sınıfı ile ekonomik mücadelede kullanma yoluna gidiyor olması şaşırtıcı değildir. İşsizlik sorununun, kapitalizmin doğası gereği varolduğu unutulmalıdır. Fakat, “Herkes iş!” talebinin meşruluğu, çürümüş sermaye düzeninin sınırları içinde ne kadar gerçekleşebilir olduğundan bağımsızdır. “Tüm çalışanlara işgüvencesi!” talebi ile “Herkes iş!” talebinin birarada anlam bulduğu görülmelidir. Böylelikle sermayenin işsizliği bir sopa olarak savurmasının önüne tümüyle geçebilmenin yolu açılacaktır. İşsizler ordusunun kaderini işçi sınıfı ile birleştirmesi, işçi sınıfı öncülüğünde sorunun kaynağı olan kapitalizme karşı mücadeleye atılması böylelikle mümkün olacaktır.

Süreci salt bir ücret mücadelesi ile sınırlı görmenin en büyük hata olacağı bir an olsun akıldan çıkarılmamalıdır. Sermaye sınıfı, sözcüleri eliyle sorunu ücret sorununa kilitlemeye, sendika bürokrasisi eliyle işçi sınıfının ufkunu ücretlerle sınırlı tutmaya çalışmaktadır. Bunun kırılması, toplu iş sözleşmelerinde yıllardır sergilenen oyunun boşa çıkarılması anlamına gelecektir. İnsanca yaşamak, insanca koşullar altında çalışmak kuşkusuz ki sınıfın en doğal, en meşru talepleri olarak haykırılacaktır. Dayatılan esnek çalışma saldırısı da düşünüldüğünde dünya göre daha çok anlam kazanmıştır.

“İnsanca yaşam ve çalışma koşulları!” ve “Herkes iş! Tüm çalışanlara iş güvencesi!” talepleri etrafında kenetlenmeliyiz. İnsanca kalmak, insanca yaşamak ancak bu gidişe dur demekle mümkündür.

**Burjuvazinin kriz yangınına fabrikalarda, işletmelerde mücadele ateşine çevirelim!
Krizin faturası kapitalistlere!**

Erkunt Döküm’de işten atılmalara karşı direniş!

Ankara-İstanbul karayolunda bulunan Erkunt Sanayi AŞ’de 22 Aralık Salı günü 35 işçi işten atıldı. Bunun üzerine Erkunt Döküm işçileri arkadaşlarının işe alınması için iş bırakarak direnişe geçtiler. Akşam sendika binasına giden işçilerin baskısı karşısında üyesi oldukları Türk-Metal Ankara Şubesi de eylem çağırısı yapmak zorunda kaldı.

Ankara-İstanbul yolunu trafiğe

kapatarak militan bir tarzda sürdürülen eyleme Hema Dişli fabrikasından gelen destek ile eylemin coşkusu daha da arttı. Dayanışmaya gelen Hema işçisiyle beraber eylemi sürdüren ve içeri girmek isteyen işçilerin etrafından çevik kuvvet polisleri hiç ayrılmadı. Polisin bütün engellemelerine rağmen direniş kararlılıkla sürüyor. İşçilerin tepkilerini ifade etmek için “Vur vur inlesin, Erkunt

dinlesin!”, “Susma, sustukça sıra sana gelecek!”, “İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız!” sloganlarını atarak öne çıkması karşısında polisler sürekli direnişe müdahale ederek engellemeye çalışıyorlar. Sınıf mücadelesini engellemek için kullanılan bütün araçlar, sınıf kitlelerinin harekete geçmesi ile birer birer kırılacak. Sermaye devleti işçi çıkaran işverenlere kredi olanakları, ucuz hammadde sağlarken, işten atılmalar karşı meşru mücadelesini sürdüren işçilere ise polisini göndererek cevap veriyor.

Erkunt Döküm işçisi işverenin önerdiği sefalet ücretini kabul etmeyerek ilk adımı atmış bulunuyor. Ancak bunu sürdürmenin yolu direniş ve toplu sözleşme komitelerini örgütlemekten geçiyor.

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

KORDSA’da atılan işçiler geri alındı!

Sabancı’ya ait Kocaeli’deki KORDSA fabrikasında 11 Aralık günü 24 işçinin atılması üzerine işçilerin fabrikayı işgal etmesi ile

başlayan eylem 23 Aralık’ta sona erdi. Atılan 24 işçinin geri alınması talebiyle aynı vardiyadaki 145 işçinin fabrikayı işgal edip ardından fabrika önünde direnişe geçmişlerdi. Bunun üzerine işveren bu 145 işçiyi de attığını açıklamıştı.

Başlangıçta en ufak bir taviz vermeye yanaşmayan işveren, Kocaeli işçilerinin, özellikle de KENTSA içindeki diğer fabrikaların ve SEKA’nın güçlü dayanışmasıyla desteklenen direniş karşısında geriledi ve atılan işçilerin geri alınacağını açıkladı.

KORDSA işçisi sınıf bilincinden uzak olmasına ve sınıf mücadelesinde tecrübesizliğine rağmen bu süre içinde çok şey öğrendi. Bedel ödemeyi göze aldı ve kazandı.

Sifaş ve Polylen işçilerinden Halit Narin’i protesto yürüyüşü!

Bursa tekstil işçileri sermayenin saldırılarına karşı sessiz kalmayacaklarını gösterdiler. Nergis Holding’e bağlı Sifaş ve Polylen fabrikalarında çalışan işçiler toplu sözleşmelerinde yaşanan uyuşmazlığı ve patronun izne çıkarma politikasını protesto etmek için sanayi bölgesinde bir yürüyüş yaptılar.

Tekstil işkolunda 70 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme

ve grev kararı alınmıştı. 12 Ocak’a kadar bir anlaşma olmazsa tekstil işçilerinin grevi başlayacak. Tekstil İşverenleri Sendikası’nın uzlaşmaz tutumunu ve Halit Narin’i protasto adan işçiler % 25 sefalet zammına karşı “sadaka değil, toplu sözleşme istiyoruz” şeklinde tepki gösterdiler.

Sermayenin krizin faturasını işçilere, emekçilere ödetmeye çalışmasına karşı mücadele eylemleri devam etmektedir. Bu krizi

yaratan işçiler değildir. Tatlı karları yaparken paylaşmaktan söz etmeyen patronlar karlarının bir parça azaldığını görür görmez ortak fedakarlıktan dem vurmaktadır. Buna sınıfın cevabı hayır! olmuştur. Krizin faturasını alanlarda yırtmak olmuştur.

**Krizin faturası kapitalistlere!
İşçi sınıfı savaştıkça, sosyalizm kazanacak!**

Sendikalara yönelik devlet terörü yoğunlaşıyor:

Sendikalar bizimdir, sahip çıkalım!

Sınıf dayanışmasını örmek, saldırılara karşı cevabı üretim alanlarından vermek, birleşik direniş cephesini yaratmak sendikalara yönelik devlet terörünün engellemenin tek yoludur.

TÜMTİS işçisinin sendikasına karşı yapılan saldırıya iş bırakarak, eylemlerle cevap vermesi sınıfın diğer kesimleri için de öğretici olmalıdır.

15 Aralık 1998 günü TÜMTİS Genel Merkezi ile İstanbul Şubesi sivil polislerce basıldı. Didik didik aranan sendikanın Genel Sekreteri başta olmak üzere çok sayıda yöneticisi gözaltına alındı. “Bir ihbar üzerine ve çete oluşturmak suçundan, DGM başsavcılığının emriyle” arama yaptıklarını söyleyen polis, gözaltı süresine 4 gün daha uzatma izni alarak saldırıyı üst boyuta çıkardı.

TÜMTİS’e yönelik bu saldırıyı, açlık grevi yapan sendikacıların gözaltına alınması-tutuklanması ve kimi sendikaların Kürdistan şubelerinin kapatılması-yöneticilerinin tutuklanması saldırısı önceliyordu.

Tabii bir de, 600 bini aşkın işçinin sokağa atıldığı tensikatlarla süren sendikasılaştırma saldırısı...

‘76’da DİSK’in ünlü boykotuyla doğmadan boğulan DGM’ler, ‘80 darbesinin gücüyle kuruluşlarından bu yana otomatik bir giyotin gibi işledi. O günden beri Kürt ulusal mücadelesini ve Türkiye’nin devrimci-ilerici muhalefetini sistemli biçimde budayan DGM’lerin işçi sınıfı hareketine doğrudan yöneldiği ilk saldırı TÜMTİS baskını değildi kuşkusuz. Yıllardır, gözaltına alınan, yargılanan, cezaevlerine tıklan sendikacılar, öncü-devrimci işçiler bu kıyım makinesini yakından tanıyordu.

Sermaye devleti bir taraftan ilerici sendikalara dönük terörünü yoğunlaştırırken diğer taraftan işbirlikçi-hain sendika bürokratları eliyle sınıfa bir başka saldırıyı planlamaktalar. Her adımlarında “haklarını savundukları” iddiasında oldukları işçi sınıfının değil sermayenin çıkarlarını savunan üç konfederasyon ve bağlı onlarca sendikanın mehmecik yöneticileri sendikalara yapılan saldırılar

karşısında üç maymunları oynuyor, daha doğrusu “bozguncular”dan kurtulmanın mutluluğuyla seyrediyorlardı olan biteni.

Uzun zamandır ilk kez, TÜMTİS’e saldırı bir nebze yırtmış oldu bu sessizliği. Ambar işçileri iş bırakırken, pek çok sendika basın açıklamalarıyla kınadı saldırıyı. TÜMTİS Genel Merkezi ise saldırıyı, esastan, yaklaşan TİS’ler ve ambar patronlarının sendikasılaştırma çabası olarak açıklarken, geçerken, DGM’lerin anti-demokratikliğine değiniyordu.

Sendikalara yönelik bu tür devlet saldırılarının elbet işkoluna özgü nedenleri de bulunacaktır. Ve ambar patronları da, tıpkı diğerleri gibi, işletmelerini sendikasılaştırmak, TİS’leri bir saldırıya dönüştürmek için ellerinden geleni yapacaklardır. Bu konuda ne kadar hırslı olduklarını da, geçtiğimiz yıllarda İzmir ve İstanbul ambarlarındaki silahlı-sopalı saldırılarıyla kanıtlamışlardır.

Ne var ki, sendikalara yönelik bu tür saldırıların tek tek patronların niyetlerini aşan daha temel nedenlerini de görmek gerekiyor. Diğerleri bir yana, özellikle iki temel amacın; örgütsüzleştirme-öncüsüzleştirme amacının, kapitalist sistem ve devletin bir sınıf politikası olarak yıllardır uygulandığı biliniyor. Bu saldırı ile, öncünün devlet terörüyle ezilmesi, kitlenin örgütsüzleştirilmesi-öncüsüzleştirilmesi ve terörize edilmesi birarada hedeflenmektedir. Ve bu, salt siyasal alanı değil, sendikal alanı da kapsayan geniş bir yelpaze oluşturmaktadır. Siyasal planda devrimci örgütleri, iktisadi planda ise sendikaları yoketmenin, böylece emekçi kitleleri örgütsüzleştirmenin aracı yapılmaktadır.

Toplu işten çıkarma, taşeronlaştırma, esnekleştirme gibi saldırılar sermayenin topyekün saldırısının diğer ayaklarıdır. Bunların tümü, özellikle işten çıkarma, tüm işçiler üzerinde bir gizli tehdit durumunda. Fakat devlet terörü, kamu çalışanları hareketinin, işçi grev ve direnişlerinin, TÜMTİS’e saldırıda olduğu gibi sendikalar ve sendikacıların sırtında kırılan coplar kadar açık-somut bir saldırı olarak daha geniş işçi-emekçi kitlelere karşı bir tehdide araç yapılmaya çalışılıyor. Yani sermaye devleti böylelikle diğer işçilere, sendikalara; “yasal haklarınıza falan fazla güvenmeyin, bizim yasalarımız sizi koruyamaz” demeye getiriyor. Sistemin şiddet politikasının bir süre için işe yaraması da mümkün. Fakat bu, çürüyen sermaye düzeninin tüm politikaları gibi, günü kurtarma politikası olmaktan öte bir anlam taşımıyor. İnsanlığın geleceğini karartanlar, milyonlarca işçi-emekçiyi sefalete mahkum edenler bir sosyal patlamadan kaçınamayacaklarını biliyorlar ve “birazcık daha ayakta kalma”nın yöntemlerini arıyorlar. Tıpkı sömürü sistemlerinin krizlerden kurtulamayacağını keşfettiklerinden beri kurtuluş yolu aramayı bırakıp, işçileri çalıştırdıkları gibi.

Nitekim TÜMTİS’e saldırı ne ambar işçilerini ve ne de sınıfın diğer bölüklerini sindirme işlevi göremedi. Ambar işçileri sendikalarına yönelik saldırıya iş bırakarak yanıt verdi. Tuzla Deri’de direnişler sürüyor. Son bir hafta içinde, KORDSA, MANAŞ, Erkunt Döküm, Sifaş, Polylen, Plastaş, Sarısakal, Özgür Nakliyat, Yibitaş, Bakırköy Sümerbank gibi fabrikalarda işten çıkarmalara ve diğer saldırılara karşı çeşitli eylemler düzenlendi.

Sistemin saldırıları sürüyor, ama sınıfın saldırılara karşı direnme-mücadele etme, dayanışma ruhu da gelişiyor. SEKA’da, özelleştirme saldırısı İzmit işçilerinin güçlü dayanışması sayesinde püskürtülmüştü. Aynı İzmit işçisi SEKA deneyiminden öğrendiğini KORDSA’da kanıtlamıştı. Bu dersler tüm coğrafyaya yayılmalı, sınıf dayanışması ülke çapında örgütlenmelidir.

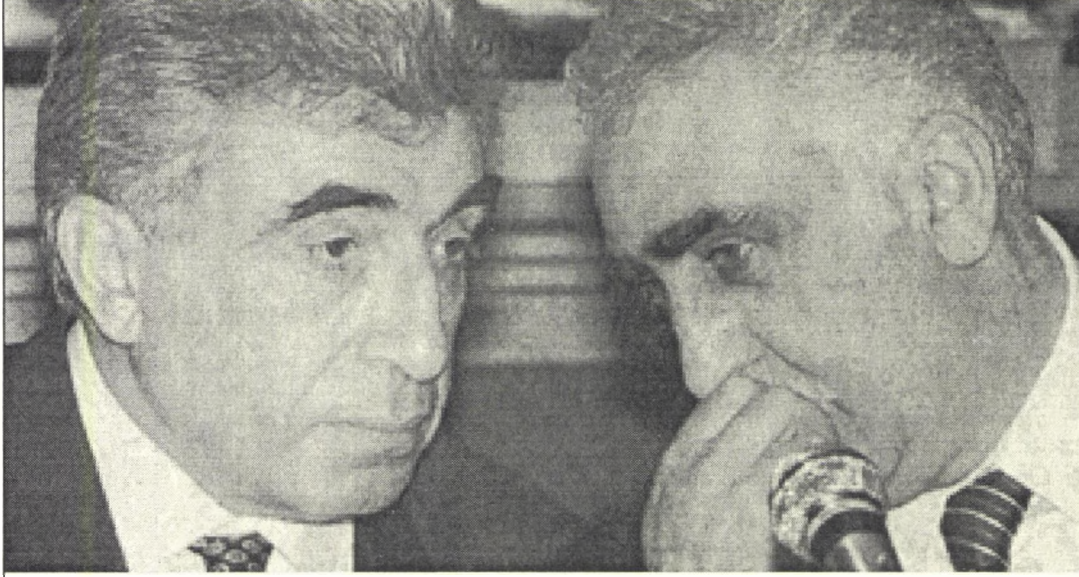
Sınıf dayanışmasını örmek, saldırılara karşı cevabı üretim alanlarından vermek, birleşik direniş cephesini yaratmak sendikalara yönelik devlet terörünün engellemenin tek yoludur. TÜMTİS işçisinin sendikasına karşı yapılan saldırıya iş bırakarak, eylemlerle cevap vermesi sınıfın diğer kesimleri için de öğretici olmalıdır.

Sermayenin sonu gelmeyen istikrar arayışında yeni kozu:

“Toplumsal uzlaşma” hükümeti!

Eski TOBB başkanı ve eski sanayi ve ticaret bakanı olan Yalım Erez, beşli çetenin (dolayısıyla ihanetçi sendika bürokrasisinin) ve sermaye sözcülerinin tam desteği ile (DYP'den yükselen bir-iki çatlak ses dışında) hükümet kurma görevini “20 yıllık dostu” Demirel'den aldı. Kendisine görev verilmesinden daha 40 gün önce başbakanlığa talip olan Yalım Erez'in künyesine bir bakalım hele.

Aileden burjuva olan Yalım Erez '44'te Van'da doğdu. Kürt kökenli olan Yalım Erez, aynı zamanda “Talebe Cemiyeti” başkanlığını da yaptığı Galatasaray Kimya Fakültesi'ni babasının hastalığı nedeniyle bırakarak aile şirketinin başına geçti. '78 yılında İstanbul Ticaret Odası'nın yönetim kurulu üyeliğine seçildi. '82-'86 yılları arasında İTO başkanvekili olan Y. Erez '88'de İTO başkanı oldu. Bu dönem S. Demirel ile yakınlaştı. Ateş Tuğla, Durer, Saner ve Alisan şirketlerinin ortağı olan Y. Erez '90'da TOBB başkanı oldu. '91'de Demirel'in çağrısı ile DYP'nin İstanbul milletvekili adayı oldu, seçilemeyince tekrar TOBB başkanlığına döndü. '93'te Çiller'in DYP'nin genel başkanlığına geçmesini sağladı, bu dönemde Çiller'in akıl hocalarından biriydi. '94'te merkez sağda ve merkez solda birlik çağrılarını yaptı. '95'te DYP'den Muğla milletvekili seçildi. Anayol'un hayata geçirilmesinde otel ayısı M. Taşar ile birlikte başrolü oynadı. Anayol'da sanayi ve ticaret bakanı oldu. Anayol'un ardından Refahiyol hükümetini başlatanların ve önerenlerin başında da Yalım Erez yerliyordu. Refahiyol'a yönelik tepkilere “Biz RP'ye gaz değil fren olacağız. Toplumsal uzlaşmaya ihtiyacımız var.” yanıtını veriyordu. 28 Şubat süreci ile MGK'nın siyasete müdahalesinin daha görünür hale gelmesiyle Erez Çiller'i Refahiyol'dan ayrılmak için ikna etmeye çalıştı. Başaramayınca

Yalım Erez'e ve temsil ettiği sermaye sınıfına,
yanısıra onlarla uzlaşma arayan hain sendika bürokratlarına şunu
hatırlatmak gerekiyor.
Emek ile sermaye çelişkisini bu düzen sınırları içinde ortadan
kaldıramazsınız. Bu çelişki varolduğu sürece,
işçi sınıfı ve sermaye sınıfı karşıt çıkarları olan iki sınıf
olduğundan, bu iki sınıf asla uzlaşamaz.
uzlaştıramayacaksınız.

bakanlıktan istifa etti. Ardından 2 Haziran '97'de DYP'den ihraç edildi. DYP'den kopan arkadaşları DTP'yi kurarken kendisi bağımsız kaldı. Anasol-D'nin kurulmasına da önayak olan Erez, ANAP kontenjanından 55. hükümetin tek “bağımsız” bakanı oldu. '98'in başından itibaren sermayenin çürüten düzeni, çeteleşen devleti aklama ve yeniden yapılandırma yönelimine paralel olarak daha belirgin biçimde reformcu ve sivri bir dil kullanmaya başladı. Bir yandan kadrolaşma ve sürgün politikalarını uygularken bir yandan da bu uygulamalardan şikayet etmesi bir çelişki gibi görünse de “söylemi farklı, eylemi farklı, anlayışı farklı” bir burjuva politikacıydı işte, onu da mazur görmek lazımdı.

Bundan 40 gün önce, 13 Kasım '98'de TOBB ticaret odaları konseyi toplantısında başbakanlığa talip olduğunu şöyle açıklamıştı: “Türkiye, çetelerden, siyasetçi-mafya ilişkisinden kurtulmak, ekonomik krize zamanında tedbir alacak sivil başarılı bir yönetime kavuşmak, toplumsal

demokratik bir seçim istiyorsa, güçlü bir adamın başkanlığında, güçlü bir hükümete ihtiyacı var. Ben açıklıkla bu göreve talibim.” Y. Erez, böylece sermayeye bu zorlu dönemde arayıp da bulamadığınız adam benim mesajını veriyordu. “Gerçekçi politikaları önümüze koyup, iş aleminin önünü açarsak, ... bu meseleleri hallederiz.” diyerek tamamen sermayenin hizmetinde olduğunu gösteren Erez, bakanlığı süresince de işçi-emekçi düşmanı yüzünü sergilemekten asla geri durmamış, özelleştirme, taşeronlaştırma, sürgün ve işten çıkarma kararlarının altına imzasını atmıştı. (Bunlara bir örnek, Çukobirlik'te 203 işçinin kadro fazlalığı gerekçesiyle işten çıkarılması olmuştu.)

Yalım Erez'e görevin verilmesini, başta TOBB olmak üzere, İTO, İSO, TÜSİAD ve “iş alemi”, beşli çetenin diğer üyeleri TESK, TİSK, Türk-İş ve DİSK “sevinçle” karşıladılar. Bayram Meral “arzularımız gerçekleşti!” ifadesini kullanırken, DİSK de beşli çetenin bir üyesinin eski başkanının

duyduğunu açıkladı. Yalım Erez de işçi-işveren örgütlerinin bu uzlaşmasını coşkuyla karşılarken öne çıkartıyor ve bunun “tarihsel” bir uzlaşma olduğunu vurguluyor. Temel hedefinin kısa vadede (bir ay içinde) uygulanacak saldırı (“reform”) paketini hayata geçirmek olduğunu belirten Yalım Erez, bunu sağlayabilmek için Meclis'te büyük bir uzlaşma hedefliyor. Beşli çetenin desteği üzerinden kendisine şu anda karşı çıkar görünen DYP'ye de geri adım attırmayı hedefleyen Erez'in ilk planda yasalaştırmayı düşündüğü “reform”lar şunlar: Sosyal güvenliğin tasfiyesi yasası, mali reform tasarısı, yargı reformu, Avrupa ile hukuki entegrasyonun sağlanması. Buradan TÜSİAD'ın yargıya ilişkin raporunun yaşama geçirileceği sonucuna varmak pek kehanet

sayılmasa gerek.

Yalım Erez'e ve temsil ettiği sermaye sınıfına, yanısıra onlarla uzlaşma arayan hain sendika bürokratlarına şunu hatırlatmak gerekiyor. Emek ile sermaye çelişkisini bu düzen sınırları içinde ortadan kaldıramazsınız. Bu çelişki varolduğu sürece, işçi sınıfı ve sermaye sınıfı karşıt çıkarları olan iki sınıf olduğundan, bu iki sınıf asla uzlaşamaz, uzlaştıramayacaksınız. İşçi sınıfı, kendisi için sınıf olmayı başarabildiği ve komünist partisinin saflarında mücadeleyi yükselttiği oranda kendisini sermayeye “uzlaşarak” satan hainlere gereken cezayı verecek, onları uşaklığını yaptıkları sermaye sınıfı ile birlikte tarihin çöplüğüne gönderecektir. “Onlar, ağır ellerini toprağa basıp, doğruldukları zaman!”

Kahrolsun sermaye iktidarı!
Yaşasın sosyalist
işçi-emekçi iktidarı!
İşçi sınıfı savaştacak,
soyaltizm kazanacak!

Tuzla Deri işçisiyle dayanışmaya!

Tuzla Deri Organize Sanayi Bölgesi'ne sendikamız Haber-Sen olarak bir ön ziyaret gerçekleştirdik. Bu ziyaretimize Deri-İş Tuzla şubesinden başladık. Deri-İş sendika şubesinde yönetim kurulunda olan ve aralarında işten de çıkarılan işçiler vardı.

İşçiler bizleri çok sıcak karşıladı. Çaylarımızı içerken de iş yerindeki grev süreci ile ilgili bilgiler aldık. Bizleri bilgilendirdiler. Çadır çadır dolaşmak, her direniş çadırının havasını solumak için biz ve sendikalı arkadaş diğer işçilere başarılar dileyerek çıktık.

İşveren toplu sözleşme görüşmelerini baltalamak için krizi bahane olarak kullanıp işçi azaltma ve fabrika kapatma yoluna gitmektedir. Birçok işletmede grev öncesi patronlar normalin üzerinde üretime yönelindikleri için, stok yaptıklarını öğrendik. Patronlardan çoğunu Çorlu'da, Merter'de vs. başka yerlerde işyeri olduğunu ve üretimin bir kısmını buralara taşıdığını söylüyor işçiler.

Kriz bahanesiyle işten çıkarılan işçilerin büyük çoğunluğunun grev deneyimi yaşamış, deneyimli işçiler olduğu görülür ise patronların bir örgütsüzleştirme saldırısında bulunduklarını anlamak hiç de zor olmayacaktır.

Son aldığımız bilgilere göre Tuzla Deri Sanayi Bölgesi'nde direnişte olan işyeri sayısı 21, bu aynı zamanda 21

direniş çadırı anlamına geliyor.

Bu çadırların çoğunda o fabrikanın işçilerinin tamamı direnişteler. Çok az bir kısmında ise direnişin uzun süreceği korkusuyla açlıkla yüzyüze gelen bazı işçiler işten çıkmışlar.

Çadır ziyaretimizde sendika yönetim kurulundan bir arkadaş bizlere eşlik etti. Çadır çadır bizleri gezdirdi.

İşçiler bu direniş çadırı ziyaretimizde bizlere artık gerçek anlamda bir sınıf dayanışmasının zamanının gelmiş olduğunu söylüyorlar. Tuzla Deri Organize Sanayi Bölgesi'nde ağırlıklı olarak iç piyasaya dönük üretimde videla (ayakkabı derisi), dış piyasalara dönük olarak da kürk derisi üretiliyor. Tüm dünyada kapitalistlerin bizzat kendi düzenlerinin kaçınılmaz sonucu olarak yaşanan kriz üretim araçlarını ellerinde bulunduran egemen güçler tarafından tüm yıkıcı sonuçları sırtlarından geçindikleri işçi sınıfına çıkarılıyor. Tuzla işçisi bu gerçeği bugüne kadar görmüş ve gösterebilmiştir de.

Tuzla deri işçisi sendikası ile bütünleşmiş olarak şunu diyebiliyor: "Bizim işkolumuzda işçiler hakkındaki kararları yine işçilerin kendisi alır. Patronların birikmiş, işlenecek malları çoktur. Bu kriz bahane edilmektedir ve fırsattan istifade patronlar bu ortamdan kendi adlarına yararlanmak istemektedir."

"Bir kısım patronun merter de ki

konfeksiyon atölyeleri vardır. Yani patronlar başka işletmelere veya buranın yan kuruluşlarına da sahipler. Sırtından kazandıkları işçiyi açlık ve yoksulluğa iterken de kendilerini ve sermayelerini garanti altına alma çabasından da geri durmuyorlar."

Tuzla işçisi ortalama 60 ila 80 milyon arası değişen bir ücret almaktadır. Buna ek olarak yakacak ücreti de alıyorlar. İşçiler işyerlerinin kapısında patron malları çıkarmasın diye nöbet tutuyor. Eğer patron malları çıkarır ise grevin hiçbir yaptırım gücü olmayacaktır. Ortalama bir işverenin elinde en azından 1 trilyonluk mal stokunun bulunduğunu belirtiyor işçiler.

Bilindiği gibi ilk işten atma saldırıları, Tabaksan'da başladı. İşçilerin direnmekten başka hiçbir şanslarının olmadığını bu direniş göstermiştir. Çünkü bu saldırıyı fırsat bilen patronlar derhal bu saldırıları diğer işyerlerinde işten çıkarma, ücretsiz izin gibi gerekçelerle gösterdiler. Fakat jandarma, polis ve özel tim destekli bu sermaye saldırısını Tuzla işçisi dün göğüslemeyi bilmişti, bugün de bilmiş ve bilecektir. İşçi uzun süreli direnişe hazır bir durumdadır. Bugün en sıradan bir patronun bile elinde 1 trilyonluk mal olduğu söyleniyor. Fakat patronların hepsi de aynı derecede dayanamayacaklar ve işçiye teslim olma zorunda kalacaklardır. Bu da işletme işletme

bazı haklar yerine tüm işçiler için eşit hakları koymak gerekiyor. Bu belki bazı küçük işletmelerin batması için büyük işletmeler tarafından kullanılabilir. Fakat bizler işçi sınıfı cephesinden bakmalıyız. Patronların gözleri ile bakamayız. Birlik ve beraberlik ancak eşitlikle olacaksa eğer, patronların yalanlarıyla değil kendi sınıfımızın gerçekleriyle hareket etmek zorundayız. Çünkü aksi bir durumda işçiler patronların karşısında tek tek bir kedi yavrusu gibi kalırlar. Fakat birleşmiş bir güç ile patronların karşısında aslanlar gibi güçlü olabiliriz.

Direnin kazanımla bitmesi ile ilgili olarak işten atılmalar karşılığındaki vaatlere kanmayacakları ve direnişte geçen kayıplarını patronlara ödeceklerini belirten işçiler eğer bunlardan geri adım atılır ise bunun bir kayıp olacağını peşinen söylüyorlar.

Bu arada bağışlar ve gıdaların dağıtımı da sendika tarafından bir dağıtım çadırı üzerinden organize ediliyor. Ayrıca işçiler aralarında çadır komitesi oluşturmuşlar bu komite çadırlararası koordinasyonu sağlıyor.

Sendikada sürekli toplantılar yapıyor işçiler, ayrıca haftanın bir gününü de eğitim çalışmasına ayırmışlar. Ayrıca grevden önce işçilerin maaşlarından ayrı olarak 300 bin lira gibi bir para sürekli grev fonuna aktarılmış. Bu da Tuzla işçisinin ne kadar deneyimli olduğunun ve işini ne kadar ciddi tuttuğunun da bir göstergesi sayılabilir.

Tuzla işçisi direnişin simgesi olduğunu bir kez daha sergilemektedir. Peki bizler ve diğer işletmelerde çalışanlar ne yapmaktayız? Gerçek bir sınıf dayanışmasının zemini olabilecek çabayı ve performansı henüz ortaya koyamamışken bu dayanışmanın olmayışına da şaşmamak gerek. Şube platformlarını canlandırmalıyız. Oralara bizzat inisiyatif göstererek gittiğimiz direniş yerlerinin solugunu hissettirmek için gündemlere sınıf dayanışmasını oturtmalıyız. Çalıştığımız işletmelerde direnişlere bağış ve katkılar toplamalı, ziyaretler örgütlemek üzere çalışmalar yapmalıyız. Tuzla Deri işçisini ziyaretten sonraki ilk sendika toplantımızda bunu ağırlıklı gündem maddesi yaparak 27 Aralık'ta toplanacak şubeler platformuna götürmeye karar verdik. Yine bu hafta yapacağımız bir toplantıda direnişteki işyerlerine kitlesel ziyaretler yapma noktasında İstanbul'daki tüm şubelere fakslanmak üzere bir dayanışma metni oluşturup çalışmalar yapmaya karar verdik. Önümüzdeki haftada şubelerle toplanıp sınıf dayanışması gündemli bir ön toplantı da yapacağız. Tüm bu çalışmalar kendi işyerlerimizdeki sınıf mücadelesinin seyri açısından da oldukça önem arz etmektedir.

Gelecek işçi sınıfının ellerindedir!

**Haber-Sen üyesi
bir kamu emekçisi**

Plastaş'ta işçi kıyımı

Tuzla'da Plastaş Plastik Sanayi AŞ'de 22 Aralık'ta 24 işçi işten atıldı. Ertesi gün atılan bir işçiyle de bu sayı 25'e çıktı. Plastaş'da da her yerde olduğu gibi işten atılma gerekçesi kriz. Atılan işçilerin kriz konusunda görüşleri farklı. İşçi atılmalar gerçekleşmeden 20 gün önce işçi alan patron aynı zamana dek sürekli fazla mesailer yaptırarak bütün depolarını doldurmuş durumda. "Biz atıldığımızda sıkıntıya düşmemek için yaptı bunu" diyen işçiler, fabrika sermayedarının ekonomik olarak sıkıntıda olduğunu fakat bunun sorumlusunun kendileri olmadığını belirten işçiler bu parasal sıkıntının da fabrikayı dolandıran önceki müdürden kaynaklı olduğunu, yoksa fabrikalarında bir krizin bulunmadığını söylüyorlar.

10 gün sonra TİS sürecine girilecek olan Plastaş'taki depoların dolu olması ve öncü kimliği ile bilinen işçilerin işten atılması TİS'de patronun sıfır zam dayatacağını ve tensikatta da bunun son adımını attığını ortaya koyuyor. Plastaş'ta 236 kişi çalışıyor. Bunlardan 222 işçi sendikalı. Sendikanın Plastaş'ta 14 delegesi bulunuyor.

Atılan işçilerin 9'unun mevcut sendika yönetimine muhalif kimliği ile bilinen delegelerden oluşması ise aklımıza başka sorular getiriyor. Okurlarımız ve kamuoyu yakın bir geçmişte yaşanan işten atılma ve açlık grevini, iki kişilik direnişi hatırlayacaklardır. Petrol-İş yöneticileri o dönem direnişi işçilere sahip çıkmamışlardı. Atılan işçilerin çoğunluğunu o direnişe destek veren, ziyaretine

gidip-gelenlerin oluşturması ise kuşkularımızı güçlendiriyor. İşyeri önünde beklemek isteyen ve çadır kurarak direnişe geçecek olan işçiler işyeri önünde bulunan bir kahvede bekletiliyorlar. Kahveciyle konuşup geceleri de orada sabahlamalarını sağlama dışında şimdilik (yayına hazırlandığımız çarşamba gününe dek) sendikanın somut bir desteğini görmüş değiller.

Direnisteki Plastaş işçisi sermayenin saldırısına karşı atılmayan işçilerin de direnişe geçmek istediğini, sendikanın bu konuda somut adım atmasını, direniş çağrısını beklediklerini söylüyor. Gerçekleşen tensikattan doğan kötü niyet tazminatlarını değil, işlerini alıncaya dek direneceklerini belirtiyorlar.

Kızıl Bayrak/Kartal

"Vahşi çalışma şartlarına karşı suskun kalmayalım!"

Zonguldak'ta madenlerin kısmi olarak özelleştirilmesiyle, özelleştirilen kömür sahalarında sınırsız ve azgın bir işgücü sömürsüne dayalı yeni kömür tekelleri oluşturuldu. Yaş, cinsiyet, ücret, sendika gibi sömürü üzerindeki tüm kısıtlamaların kaldırıldığı bu alanlarda çalışan genç bir işçiyle yaptığımız röportaj:

SYKB: Kendinizi tanıtır mısınız?

İşçi: Adım Nail. 16 yaşımdayım. Şu an herhangi bir işte çalışmıyorum. Daha önce özel ocaklarda çalışıyordum. Köle gibi çalışmaktansa ayrıldım buradan. Şimdi işsizim, görünen o ki, yaşamak için yine o ocaklarda çalışmaya mecburum, çalışma şartları ne kadar kölece olsa da.

Kızıl Bayrak: Özel ocaklardaki çalışma koşullarınız nasıldı?

İşçi: Sabah bir ekmek, bir çay, öğle akşam da yine aynı. Sigortamız yoktu. O yarım ekmekle ise çalışılmıyordu. Çavuş amcam olmasına rağmen bizi beş dakika bile boş oturtmuyordu. Ben arabacıydım, ocakta işimiz bittiği zaman, ışıklar kesildiğinde de bizi ocak dışında çalıştırıyorlardı. Kürekçi olmadığımız zaman o işi de bize yaptırıyorlardı. Günde altı ton kömürü beş işçi çıkarıyorduk. Her an iş kazasının olabileceği yerde aç karnına, sigortasız, yetmişbeş milyon gibi bir ücretle ölümüne çalışıyorduk. Ben ve iki arkadaşım arabacıydık. Kazılan kömürü kürekçiler bizim taşıdığımız el arabalarına dolduruyorlardı, biz de ikiyüz-üçyüz metreyi arabayla geçerek kömürü dışarı taşıyorduk. Kimsede baret yoktu, çalıştığım süre içinde birçok iş kazası oldu. Büyük kısmında şans eseri kurtulunduk.

Kızıl Bayrak: Denetimler nasıldı?

İşçi: Arasıra görevliler geliyordu. Rüşvet olarak ikişer ton kömürünü alıp gidiyorlardı. Yani pastadan paylarını alıp gidiyorlardı. Biz işçiler olarak suskun kaldığımız sürece patronlar işlerini böylece tıkr tıkr yürütüyorlar. Son olarak bu vahşi çalışma şartlarına karşı suskun kalmayalım diyorum.

Kızıl Bayrak/Zonguldak

Bor Şeker Fabrikası'nda kadro alımı ve özelleştirme hazırlığı

Her kadro verilmesi öncesinde siyasi partiler (yerel işbiririci milletvekilleri) fabrika yönetimi üzerinde baskılarını artırarak kadroya alınacak işçilerin listelerini fabrika yönetiminin önüne koymuşlardır. Fabrika yönetimi direnince "Kendinize Doğu'dan bir fabrika seçin" gibi baskı politikaları izlenmiştir.

Çözüm olarak sunulan tüm muvakkat işçilerin imtihana katılmasıdır. Ziraat Bölge Şeflikleri ve bazı işçilerin yazılı imtihanında yardım alması ve sorulan soruların mesleki, teknik ve kültürel konulardan değil, Atatürk ilkelerinden oluşması işçiler arasında huzursuzluğu artıran bir rol oynamış; işçilerin birlik ve bütünlüğünü zedelemiştir.

Biz işçiler isterdik ki, 10-12 yılını fabrikaya vermiş bilgi ve mesleki yeterliliğe sahip kalifiye işçiler kadroya alınsın. Önceki yıllarda olduğu gibi her kısım (rafineri, ham fabrika, atölyeler, ambarlar, türbün,kazan dairesi) kendi kadrosunu kendisi belirlesin.

Ama biz işçiler çok iyi biliyoruz ki, çözüm diye sunulan şeyler de aslında

çözüm değil. Kısacası bu sistem sürekli çözümsüzlük üretiyor. Biz işçiler düşüncelerimizi, emeğimizi yönetimlere katamadığımız sürece de bu böyle olacaktır.

Aynı süreçte Ziraat Bölge Şefliklerine 80 elektrik/elektronik mezunu, 20 endüstri lisesi toplam 100 muvakkat işçi alımı yapıldı.

İşe giriş resmi evraklarla ve mürakat ve noter huzurunda (tombala) yapıldı. Torbadan alınıp alınmadığını belirlemek komik, komik olduğu kadar da düşündürücü. İşe alınıp alınmadığını belirleyen kağıtların boşunu mu dolusunu mu çekeceğin belli değil. Bu sistemde ne 11-12 yıllık eğitimin ne de bilgi ve becerilerin hiçbir önemi yok. Dolu çekenler şanslı ve sevinçli, boş çekenler ise tüm umutlarını bağladığı işe girememekten dolayı hüznü. Sendikamız ve yöneticilerin yaptığı tek şey ise üç maymunu oynamak. Bu arada da kadroya alınacak işçilerden tanıdıklarına yardım ettiler.

Her kadro verilmesi sonrasında olduğu gibi gelecek yıl da kadronun olduğu (1750

kişilik), 1000 işçinin emekli olacağı, boşalan kadroların dolacağı yalanları ile umut dağıtılıyor.

Aynı zamanda da taşeronlaştırmalar yoluyla özelleştirme adım adım uygulanıyor. (İşçi yemekhanesinin ANAP ilçe başkanının kardeşine ihale ile verilmesi gibi).

Fabrika yöneticilerimiz ise ülke genelinde yükselen irticaya karşı MGK kaynaklı kemalist akımdan etkilenmiş gözüküyor. 75. yıl kutlamalarına ekonomik ve siyasal katkı sunuyor.

Memur sendikası Şeker-Sen ise tüm bu olan biten karşısında sessizliğini ve faaliyetsizliğini sürdürüyor.

Ülkemizi yönetenler çözümsüzlük ürettikçe kendi sonlarını hazırlayacaklar. Bizlere, işçilere, emekçilere düşen ise birlikte işimiz, ekmeğimiz ve geleceğimiz için, sosyalist cumhuriyet için mücadele etmek olacaktır.

Bor Şeker Fabrikası'ndan bir grup işçi

Öğde

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Yeni dünya düzeni ve kriz

— Tekstil sektöründe alınan grev kararına lokavt ile karşılık veren sermayeye kılını kıpırdatmayan sendika bürokrasisi, diğer vandan bugünkü krizin faturasını işçi sınıfına ödetmek için sermayedarlara krizden çıkmanın önerilerini götürüyorlar.
zirveler yapıyorlar. Sermaye adına telaşa kapılan sendika bürokratları hep bir ağızdan “kriz nedeniyle isten çıkarmalar devam ederse sosval patlama olur.
İşçi ve işveren temsilcileri (ESK demek oluyor) biraraya gelerek soruna makul bir çözüm bulmalıydı” diyorlar. Bu ihanet cetesinin bahsettiği “makul çözüm”ün ne olduğunu daha iyi görmek için sermayeye yaptıkları çağrı ve görüşmelerin sonuçlarına bir bakalım.

Sosyalizmin “son kalesi” olarak adlandırılan Sovyetler Birliği’ndeki geriye dönüşün 1989’da kendini artık kapitalist sistem içerisinde tanımlayacak kadar son noktaya ulaşmasıyla birlikte emperyalist-kapitalist sistem sosyalizmin “ölümü”nü, kapitalizmin ise ebediliğini yeni dünya düzeni ile ilan etmişti. Yeni dünya düzeni, bu kapitalist sistemin hedeflediğini iddia ettiği “savaşsız, sömürsüz ve sınıflar arasındaki uçurumu ortadan kaldırarak çelişkisiz ve çatışmasız” bir dünya olarak; iktisadi, siyasi ve politik anlamda “globalleşme, küreselleşme”, aynı anlama gelmek üzere “tekleşme” kavramıyla tanımlanmıştır.

Sosyalizm olarak sunulan modern revizyonizmin 1989’daki çöküşü üzerinden ancak birkaç yıl yoğun anti-sosyalizm, anti-marksizm propagandası yapma şansı bulabilen yeni dünya düzeninin savaş, açlık ve yoksulluk anlamına geldiğinin anlaşılması için çok fazla zaman gerekmedi. 1990’lı yıllar boyunca bu “savaşsız düzen”in (YDD) politika ve fiili kurmaylığı altında geliştirilen, kısırtılan savaşlar ve gerici boğazlaşmalar yeterince bilindiği için fazlaca açma gereği duymuyoruz. Aynı yıllar işçi sınıfı ve emekçilere karşı ekonomik, sosyal ve siyasal alanda sömürü, soygun ve savaş politikaları yeni boyutlar kazanmıştır.

Yeni dünya düzeni, sosyalizme alternatif olmak bir yana, giderek sınıflar arasındaki çelişki ve çatışmaların derinleşmesini sağlamış, dolayısıyla sosyalizmi daha canlı ve güncel kılmıştır. İşçi sınıfına ve emekçi halklara karşı sömürü ve savaş politikalarını globalleştirip, merkezileştiren emperyalist-kapitalist

sistem, doğal olarak aynı şekilde iktisadi ve siyasi krizlerini de küreselleştirmiştir. Bu, çöküşünün de küreselleştirdiğini anlatıyor. Dün “Asya kaplanları”nın çöküşünün emperyalist-kapitalist sistemde yarattığı korku tabii ki sadece bu ülkelerin yaşadığı iktisadi çöküş değildi. Esasta o iktisadi krizin, eşzamanlı olarak G. Kore, Endonezya, Tayland, Filipinler, Tayvan gibi Asya ülkelerinde işçi sınıfı içerisinde mayaladığı sosyal patlama dinamiklerinin kendini dışa vurmasına vesile olmasıydı. Bu patlama dinamiklerinin kendine bir kanal (düzen karşıtı) arayışına yöneliyordu. Kapitalist dünya daha “Asya kaplanları”nın çöküşünün yarattığı sarsıntıyı atlatmadan, krizin önce Rusya, ardından da diğer ülkelere hızla yayıldığını gördü. Korkularının en büyük nedeni krizin her geçen gün genişleyen, derinleşen ve siyasal bir krize dönüşmesinin yarattığı toplumsal patlama dinamiklerinin giderek olgunlaşan niteliğidir.

Meksika, Asya ve Rusya’nın ardından giderek yayılan ve derinleşen krizin toplumda biriktirdiği patlama dinamikleri emperyalistler tarafından hiç de küçümsenmiyor. Çünkü bütün bunlar YDD’nin iflasının kanıtı olduğu gibi, sosyalizmin artık toplumda güncel ve yakıcı bir ihtiyaç haline geldiğinin de kanıtı olmuştur.

Kriz ve sonuçları

Yaşanan global krizin bir yönü krizden ekonomisi harap olan ülkelerin varlıklarının uluslararası tekellerce yok pahasına ele geçirilmesidir. Diğer bir yönü ise bugün Türkiye’de olduğu gibi krizi kaldıramayan binlerce tekel dış

işletmenin piyasadan çekiliyor ve dolayısıyla büyük tekelere daha fazla pazar ve üretim hacmi olanağını bırakıyor olmasıdır. Örneğin bugün krizi en derin yaşayan tekstil sektörüdür. Sadece bu sektörde binin üzerinde işletme kapanırken, Zeki Triko, Vakko, Altınyıldız gibi dev tekelin, en azından şimdilik, olası sosyal patlama korkuları dışında hiç de krizden rahatsızlıkları yok.

Tekelci sermayenin birkaç günden beri, “küresel kriz, yangın var, ateş bacayı sardı” gibi çarpıcı ve keskin kavramlarla krizin boyutlarına dikkat çekmesini ise iki yönlü değerlendirmek gerekiyor:

Birincisi; “Asya kaplanları”nın çöküşüyle birlikte başta tekstil olmak üzere kimi sektörlerde yansıyan kriz, küçük işletmeleri yuttukça ve krizin etkileri uzun sürdükçe giderek büyük tekelere de yansımaya başladı. Tabii ki Rusya’daki krizin de bu süreçte payı vardır. Yansıdığı oranda tekelci sermaye gerek yasalar, gerekse krediler vs. düzeyinde devletten yeni yeni imtiyazlar istemeye başladı.

Kriz vesilesiyle tekelin gerçekleştirdiği sadece devlet kredi ve kaynaklarının daha hoyratça kullanımı değildir. Esas önemli bölümü ise işçi sınıfına sosyal, ekonomik ve siyasal saldırıdır. Kriz gerekçesiyle bir küçülmeye gitmek zorunda olduklarını söyleyen tekelin esasta hedefledikleri şey öteden beri sınıfa dayattıkları “eşel-mobil, esnek çalışma” gibi saldırıları yaşama geçirmektir.

Krizin Türkiye’ye yansıdığı on aylık bir süreçten beri bir milyona yakın işçi işini kaybederek işsizler ordusuna katılmıştır. Ve bu sayının daha da artacağı aşikardır. İşsizlik, açlık ve

yoksulluğun toplumda biriktirdiği öfke ve patlama dinamikleri bugün kendine hala devrimci bir kanal bulamamış olsa da bu durum sermayenin en büyük korkusu olmaya devam ediyor. Tekelci sermayenin kriz üzerine yanıp yakılmasının ikinci nedeni de budur. Esnek çalışma, sıfır sözleşme gibi uygulamalarla krizin faturasını işçi sınıfına kesmek istiyor. Bu durum sermaye cephesinde emek-gücü kullanımında bir daralma, sömürde yoğunlaşma dolayısıyla üretimde genişlemeyi gerektirmektedir.

Kriz ve sendika bürokratları

Sendika bürokratlarının işçi sınıfına ihaneti ne dünyada ne de Türkiye’de ilktir. Sermaye ne zaman sıkıntıya düşse, onlar yanı başında biterler. Bugün de tezcamlılıkla sermayenin imdadına yetiştiler. Tekstil sektöründe alınan grev kararına lokavt ile karşılık veren sermayeye kılını kıpırdatmayan sendika bürokrasisi, diğer yandan bugünkü krizin faturasını işçi sınıfına ödetmek için sermayedarlara krizden çıkmanın önerilerini götürüyorlar, zirveler yapıyorlar. Sermaye adına telaşa kapılan sendika bürokratları hep bir ağızdan “kriz nedeniyle isten çıkarmalar devam ederse sosyal patlama olur. İşçi ve işveren temsilcileri (ESK demek oluyor) biraraya gelerek soruna makul bir çözüm bulmalıydı” diyorlar. Bu ihanet cetesinin bahsettiği “makul çözüm”ün ne olduğunu daha iyi görmek için sermayeye yaptıkları çağrı ve görüşmelerin sonuçlarına bir bakalım.

40 bine yakın otomobil işçisinin üye olduğu Türk Metal sendikası başkanı Mustafa Özbek, otomobil sektöründe işçi çıkarmanın gündeme geldiği bugün, 1994’teki işçi kıyımında olduğu gibi bir kez daha hain kimliğiyle sermayeye sadakatini göstermekte kusur etmedi.

Hatırlanacağı gibi ‘94’teki işçi kıyımına karşı sermayeye sadakatini “işçi çıkarmayın, iki ay ücretsiz, iki ay da yarım ücretle çalışalım” önerisiyle göstermişti. ‘94’teki bu önerisiyle krizin faturasını işçilere ödetmek isteyen Özbek, bugün de bu ihanetini tekrarlamaktadır.

Koç ve Sabancı “pazar daralıyor, kriz var” gerekçesiyle işçi kıyımını gündeme getirmelerinden sonra Özbek krizin faturasını işçilere ödetmeyi hedefleyen şu açıklamayı yaptı: “İşverenle çıkar ayrılığımız yok, çıkar birliğimiz var. İşverenle oturur, şirketi inceleriz. Fabrikanın durumunu ortaya süreriz. Eğer zarar varsa, o zararı iki taraf -işçi ve işveren- eşit olarak paylaşıyoruz. Örneğin 100 liralık zarar varsa bunun 50’sini işçi paylaşabilir. TOFAŞ’ta 5 bin işçi var. Zararın yüzde ellisini işçi ücretlerinden kesebiliriz. Bunun gibi her türlü öneriyi konuşmaya hazırız. Her iki taraf da taşın altına elini koysun. İyi günde de, kötü günde de beraber olalım.”

Şimdi işçiler bu haine sormalıdır: İşverenle hangi çıkar birliğimiz var? Patronların sorumlusu oldukları bir krizin faturasının yarısını neden biz ödeyelim? TOFAŞ’ın karına ve

sermayesine ortak olmayan işçiler neden krizine/zararına ortak olacakmış? Her gün elini işçinin cebine, ekmeğine ve geleceğine uzatan sermaye ile işçilerin hiçbir çıkar birliği olamaz. Patronların kucağında sendikacılık yapan Özbek gibi sendika bürokratlarının ortak çıkarı olabilir.

Aynı şekilde 13 Aralık'ta "memleket meseleleri"ni görüşmek üzere TİSK genel başkanı Refik Baydur ile görüşen Türk-İş genel başkanı Bayram Meral, Refik Baydur'un "esnek çalışmaya geçmek zorundayız" önerisine karşı "memleketin geleceği için her türlü öneriyi değerlendirmeye açığız" diyerek esnek çalışmaya yeşil ışık yaktı.

Yine aynı şekilde DİSK genel başkanı Rıdvan Budak, işten atılmaları ve esnek çalışma tartışmalarına karşı yaptığı açıklamada "krizin bedelini tek taraflı olarak çalışanlara ödetmeye çalışıyorlar. Bunu kabul edemeyiz. Daha makul çözümler için kapımız açıktır. Sorunları beraber tartışalım, birlikte çözelim" dedi.

Krizle çözüm bulmak için işçi ve işveren temsilcilerini -Ekonomik Sosyal Konsey'i- acilen toplantıya çağıran bu sendika bürokratlarının açıklamalarında da görüldüğü gibi ortaklaştıkları nokta "krizin faturasını sadece çalışanlara değil de, yarısını çalışanlara, yarısını işverene" ödetmektir. Yani bunun diğer bir adı işten çıkarmalar yerine, sermayenin krizi gerekçe göstererek işçi sınıfına dayattığı esnek çalışma sisteminin uygulamaya sokulmasına fit olmaktır. Başka bir tanımla ölümü göstererek sıtmaya razı etmektir.

Peki bugün sermayenin işçi sınıfına dayattığı ve sendika ağalarının da desteklediği esnek çalışma nedir?

Esnek çalışma bilinmeyen ve ilk defa gündeme gelen bir çalışma sistemi değil. İtalya ve Fransa gibi kimi Avrupa ülkelerinde yıllar öncesinde uygulanan bir çalışma/üretim sistemidir. Ve işçi sınıfının sosyal, siyasal ve ekonomik yaşamını kapsayacak kadar geniş ve değişik boyutları olan bir sömürü biçimidir. Bu sömürü biçimini şu başlıklar altında ifade etmek mümkün:

- *Az saatle çalışma
- *Kısmi çalışma
- *Gerektiğinde işverenin uygun gördüğü bir sürede (bir ay, iki ay, üç ay, altı ay vs. vs.) işçiyi ücretsiz izine ayırma
- *İşletme zararda ise belli bir süre ücretsiz çalışma
- *Toplu iş sözleşmesi yerine işyeri bazında sözleşme
- *Sabit ve genel asgari ücret belirlemek yerine tek tek işletmelerin durumuna göre gerektiğinde işveren tarafından geçersiz sayılabilecek kısa vadeli asgari ücret belirleme vb..

Daha başka bazı altbaşlıkları olan bu esnek çalışma sisteminin bu kadarı bile başta işçinin çalışma hakkı olmak üzere sendika, toplu sözleşme, asgari ücret, yıllık ücretli izin, sigorta gibi bütün haklarını işveren lehine esneten, tamamıyla işletmenin durumuna göre gerektiğinde (üretim fazlası varsa) işçiyi ücretsiz izine gönderen, ya da pazarın ihtiyacına göre işçiyi 12-15 saat çalıştıran ve normal günlük ücretin dışında ek bir mesai ücreti ödemeyen bir sistemdir. Özellikle Türkiye gibi işgüvencesi, işsizlik sigortası ve buradan gelen sosyal hakların olmadığı bir ülkede bu çalışma sistemi işverene muazzam bir emek-gücü sömürüsü ve bu çerçevede hareket serbestisi sağlarken; işçiye yoğun bir sömürü, açlık ve sefalet dışında birşey vermeyecektir.

Sermayenin bugün işçi sınıfına dayattığı tam da budur.

Sermayenin saldırılarını püskürtmenin, krizin faturasını kapitalistlere ödetmenin tek yolu sermayeye karşı mücadeleyi yükseltmektir.

H. Gül

Sermaye düzeni yeni Susurluk kazalarına gebedir!

Faşist sermaye düzeni; PKK genel başkanı Abdullah Öcalan'ın İtalya'ya gitmesi ile bir kez daha tüm barbar ve aşağılık yöntemlerini devreye sokarak karşı bir kampanyaya girişti. Fiili saldırı, linç, katliam ve cinayetlerin yanında tam da kapitalizmin literatürü ve kültürüne layık bir psikolojik savaş başlattı. Son gelişmeleri fırsat bilen devlet, içerde şovenist histeri kampanyalarıyla iplerini elinde tuttuğu sivil faşist güruhu devreye sokarak, bir taraftan işçi ve emekçilerin bilincini kırmaya, öte taraftan da bununla yurtsever ve devrimci harekete karşı bir "toplumsal tepki" örgütmeye çalıştı. Dünya kamuoyu karşısında ise kendisini aklamak ve Kürt halkına karşı yürüttüğü savaşta kullandığı kirli yöntemleri PKK'ye maletmek için tüm düzenbazlıklarını sergiledi. Bu psikolojik savaşta kullandığı en önemli argümanlardan biri de "PKK'nin uyuşturucu ticareti yaptığı" idi. Fakat çürümüş, kokuşmuş sermaye düzeninin bünyesinde meydana gelen skandallar ve yeni "Susurluk kazalarından" dolayı, psikolojik savaş aracı tüm bu kirli söylemler sonunda dönüp düzenin kendisini vuran bir işleve dönüştü.

Son olarak Emniyet Genel Müdürlüğü içindeki klik savaşları ve tasfiye hareketleri, uyuşturucu işinin de devletin özel organizasyonu ile gerçekleştiğini kanıtlayan yeni bir "Susurluk kazası" niteliğindedir. Mafyanın alan kapma mücadelesinin bir sonucu olarak ve narkotik şube müdürlüğü görevinden alınıp daha alt bir göreve getirilmesini hazmedemeyen DAL uzmanı işkenceci Ferruh Tankuş'un açıklamalarıyla patlak veren olaylar mafyanın devletle ilişkisini değil, uyuşturucu pazarının bizzat mafyacı devlet tarafından denetlendiğini ve dahası bunun özellikle Kürdistan'da yürütülen kirli savaşın finanse etmenin bir aracına dönüştüğünü gösteriyor. Daha önce Susurluk araştırma Komisyonu'nun raporu ve MGK'ya bağlı olarak yayını sürdüren Türk Tarih Dergisi'nin "96 raporu", ayrıca uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşı'nın açıklamaları devletin uyuşturucu ticaretindeki rolünü, bunu hangi amaçlarla ve nasıl örgütlendiğini gözler önüne

sermişti. Örneğin Susurluk kazasıyla birlikte ortaya saçılan pislikler, "örtbas etme komisyonu"na rağmen raporda şu ifadelerle yer alıyordu.

"Yasadışı bölücü terör örgütlerine destek veren kişilerle hukuki yollarla mücadele edebilmek imkanı bulunmadığını düşünen bir kısım görevliler tarafından başka yöntemler araştırılmaya başlanmıştır. Bu düşünceyle Emniyet, MİT ve Jandarma teşkilatında bu istikamette çalışmalar başlatılmıştır. Bir süre sonra bu teşekkülün eylem yapacakları hedef veya eylemlerine haklı gösterecekleri sebep bulunmadığı görülmekle beraber, oluşturulan bu gruplar dağılmamış, aksine bir takım siyasetçi (ile birlikte-red) yaptıkları ifade edilmiştir. Nitekim Susurluk kazasında birarada bulunan kişiler, birinin daha hazırlık hareketine başladıklarını göstermektedir."

Türk Tarih Dergisi'nde yayınlanan belge ise; Özel Harp Dairesi'nin bir kolu olan Türkiye Stratejik Araştırma ve Eğitim Merkezi'nin (TÜRKSAM) hazırladığı "1996 raporu"dur. Burada uyuşturucunun devlet tarafından yapılması doğal görülüyor ve şöyle savunuluyor;

"Yine bu aynı çevreler kuşkulı olmaya, kara kara düşünmeye başladılar ki; bu savaş Türkiye'ye ağır bir ekonomik maliyet bindirmiş gibi gözükmesine rağmen gerçekte pek de öyle olmuyor. Ve özellikle son yıllarda Türkiye'de, PKK yürüttüğü mücadeleyi hangi yollarla finanse ediyorsa, onunla mücadeleyi

benzer yollarla finanse ediyor. En azından bir taraftan giden dövizler, bir başka taraftan geri geliyor. (...)

Bu konuda Türkiye adına eski hanesine kaydedilecek ve mutlaka en kısa zamanda düzeltilmesi gereken tek şey; hiç kuşkusuz düşmana düşmanın silahıyla karşılık verirken bunu "çeteler" aracılığıyla değil, devletin ilgili özel kurumları aracılığıyla yapmak ve kişisel çıkarlar ile ulusal çıkarları birbirine karıştıran, PKK ile mücadele paravanası ardından kendi kendilerine hizmet eden kişi ve çevrelere meydan vermemektir" (Türk Tarih Dergisi Şubat '97 sayısı)

Devletin uyuşturucu ticareti yapmasının bir itirafı olan bu belgelerin tek bir itiraz noktası var; Diğer kirli işler gibi uyuşturucu ticaretini de yalnızca ve yalnızca devletin "ilgili özel kurumları" (MİT, Jandarma, Emniyet, Özel Tim vb.) aracılığıyla yapmak ve bunu yaparken de kontr-gerilla elemanlarının kişisel çıkar sağlamalarına engel olmak. Mafya devletin içindeki çıkar çatışmaları da bu şekilde açığa çıkıyor. Nitekim '97'de Hüseyin Baybaşı'nın şu sözleri duruma yeteri kadar açıklık gerektiriyor.

"Faaliyet Milli Güvenlik Kurulu'na bağlı yürüyor. MGK her şeyi koordine ediyor. MGK birine sen görevli değilsin dedi mi, o adam ya imha olur, ya söyleneni yapmak zorunda kalır. Yani talimatlar MGK'dan çıkar ve kararlar oradan alınır. Özel Harp dediğimiz bu gayrimeşru işleri organize edenler, Avrupa'daki bütün uyuşturucu işini de organize ederler."

Bugün resmi verilere göre Dünya uyuşturucu ticaretinin %40'ı, Avrupa'dakinin de %60'ı Türkiye üzerinden yürütülüyor. Tüm bunlar Kürdistan'da yürütülen kirli savaşın boyutlarını ortaya koyuyor. Yani uyuşturucu ticaretinde elde edilen ve yine devlet bankaları aracılığıyla aklanan kara para, resmi bütçeden savaşa ayrılan büyük payla birlikte Kürt halkına karşı, onun imhası için kullanılıyor. Dolayısıyla Ferruh Tankuş'un açıklamaları devletin mafyalastığı, çeteleştirdiği gerçeğini ilk kez ortaya çıkarmıyor. Sadece Susurluk cumhuriyetinin örneklerle zenginleştirilmiş yeni bir tablosunu sunuyor bize.

Krizin faturasını kapitalistler ödesin!

Merhaba sevgili işçi arkadaş...

Mektup kime diye etrafına bakıp durma; çünkü sana yazıyorum. Adının, cinsiyetinin hiç önemi yok. Adın belki Cemil, belki de Cemile'dir. Ya da Oya, Belgin, Bülent, Halil. Bunun hiç önemi yok. Önemli olan, bugün davası uğruna zindanda bulunduğum işçi sınıfının bir üyesi olman.

Şu sıralar sana fatura edilmeye çalışılan kriz üzerine biraz sohbet etmek istedim seninle. Hatırlarsan geçtiğimiz yıl, dünya sermayesinin yere göğe sığdıramadığı Güney Asya ülkelerinin ekonomisinin borsa merkezli bir deprem yaşamasıyla, kaplanların gerçekte kağıttan oldukları ortaya çıkmıştı. Krizin ilk ortaya çıktığı günlerde, sermayenin, krizi önemsizleştirme gibi bir çabası vardı. Krizin dönemsel olduğu söyleniyordu, borsalarla sınırlı, kolaylıkla atlatılacak bir kriz deniyordu. Çok geçmeden, komünistlerin başından itibaren dediği gibi, krizin yapısal olduğu ve derinleşerek dünyayı saracağı bir öngörü olmaktan çıkıp gerçeklik haline geldi. Önce Rusya'ya sıçrayan kriz, hemen ardından Latin Amerika'ya uzandı. ABD ve Avrupa'ya sıçraması kuvvetli bir olasılık. Artık kriz gizlenmiyor. Hatta Monica'nın Clinton'ı bile yaşanan krizin son 50 yılın en derin krizi olduğunu söylüyor.

Çok değil, daha '90'lı yılların

başlarında, revizyonist kampta yaşanan rezilce diz çöküşün ardından, emperyalist-kapitalistler uluyarak kapitalizmi ululuyorlardı. O vakitler Yeni Dünya Düzeni'nin temelli argümanı "küreselleşme" idi. İşte bu argümanın gerçekte olan bağlantısı, krizin çok kısa zamanda dünyaya yayılmasının zeminini oluşturdu. (Emperyalist-kapitalistlerin en büyük korkusu "sosyal patlama"nın da küresel bir şekilde yaşanması) Kısacası beş-altı yıl önce ululanan kapitalizm bugün yeniden iflasın eşiğinde.

Sermayenin kapitalizmi kurtarmak için krizi aşma çabaları yok değil. ABD Merkez Bankası faiz oranlarını düşürdü misal. Faiz oranları düşünce, borsaya hücum yaşandı ve borsada bir canlanma oldu. Oldu da ne oldu? Geçici spekülasyon bir büyüme; hepsi bu. Bunun dışında ne yaptılar? Ekonomisi çöken Brezilya'yı Meksikalaştırdılar. Kredi musluğunu açıp satın aldılar Brezilya'yı. Hani "bizimkiler" de aynı şeyi yapıyorlar ya; son yapılan anlaşmaya göre IMF belli periyotlarla gelecek, notunu verecek, ondan sonra, onca çakıltaşı edebiyatına rağmen, gelsin krediler satılsın vatan! Brezilya'da yaşananlar bize pek yabancı olmadığından, bu konuda ayrıca birşeyler söylemek gerekmiyor.

Dünyada durum böyle. Gelelim kendi yaşadığımız coğrafyaya. Çok değil, daha bir ay öncesine kadar,

çetelerle samimiyeti, neredeyse okeylerine aranan dördüncü kişi olmaya dek vardırıran devlet erkanının (hatta biri Çakıcı'nın ağabeyi olup; sürekli görüşmektedirler!) ağzından pembe tablolar eksik olmuyordu. Yok efendim, küresel kriz bizi etkilemeyecekmiş, ekonomimiz büyüyormuş, krize karşı tüm önlemler alınmış, daha neler neler... Hatırlarsan yine o zamanlar,

komünistler, çizilen bu tabloların hepsinin bir yalan, gerçeklerin ise bunun tam tersi olduğunu; küresel krizin yaşanan yapısal krizi daha da derinleştireceğini ve artık sermayenin krizi aşmak değil, krizi yönetmek gibi bir kaygısı olduğunu söylemişlerdi. Çok geçmeden, bu söylenenler doğrulandı. İki üç haftadır, sermayenin önemli isimlerinden tut, çanak çömlekçi basınına kadar kriz alarmı verdiler.

Krizin geldiği boyut hakkında birkaç şey söyleyeyim de bir fikrin olsun. Bugün neredeyse hemen her sektörde durgunluk ya da gerileme var. Özellikle tekstil ve deri sektörlerinde ateş bacadı sarmış durumda. Ekonomik tabloyu artık burjuva iktisatçıları stagflasyon, enflasyon koşullarında durgunluk olarak ifade ediyorlar.

Sermaye bile, '94'te hiç değilse bavul ticareti soluklandırıyordu ekonomiyi, diyor. Oysa bugün, yaşanan küresel kriz, özellikle krizin merkez üslerinden birinin Rusya olması, bavul ticaretini de vurdu. Laleli'deki ticaret hacminin % 80 oranında düştüğü söyleniyor. Demek ki soluklanacağı önemli bir nefes borusu da tıkanmış durumda. Şu halde sermayenin boğulması gerekiyordu. Ama halihazırda boğulduğu söylenemez, domuzuna yaşıyor.

Neden mi, bütün soluk borusu tıkandığı halde hala yaşıyor! Senin yüzünden. Krizin hemen, dost acı

söyler misali doğruyu söylemek zorundayım. Bu, yaşanan ilk kriz değil. Daha önce bu kadar derinliklerini de yaşamış sermaye; bu, biraz daha derin olsa da. Ama krizden çıkmayı başarmış. Başardıysa bunda benim suçum ne, benim hiçbirşey yaptığım yok, diyorsun. Zaten sorun da burada ya; sen böyle hiçbirşey yapmadığın için sermaye krizi sana fatura ederek kolaylıkla krizi atlatmayı başarıyor.

Kafanı biraz karıştırmak pahasına -bilirim rakamları sevmiyorsun ama, arkasında çok şey saklı olduğu için yine- rakamsal verilerle bir girizgah yaparak, madem seni suçladım, bunu ispatlamaya çalışacağım.

1- '97'de kamu işgücünün ulusal gelirden aldığı pay yüzde 25.8'de kalırken sermayenin payı yüzde 57.1'i bulmuş. Kaymağını sermayenin yediği ulusal geliri emek emek kimin yarattığını söylememe gerek yok sanırım. Eminim ki, bunu yaratanın mensubu olduğun işçi sınıfı olduğunu biliyorsundur.

2- Dünyada da durum farklı değil. En zengin % 20 ile en yoksul % 20 arasındaki gelir farkı '65'te 1/30 iken, bugün 1/80 oranına ulaşmış. Anlayacağın dünyadaki toplam 225 asalağın toplam serveti 2.6 milyar yoksul emekçinin yıllık -toplam- gelirine eşdeğerde.

3- Hani hep kambur dedikleri SSK var ya, işte aynı SSK bu yıl Temmuz sonunda yeni yüzüzler listesini açıklamıştı. Buna göre SSK'nın 157 trilyon prim alacağı varmış. Bu, 211 trilyon lira tutarındaki gecikme zammıyla birlikte 368 trilyon liraya ulaşıyor. Bir de utanmadan kamburu senin yarattığını söylüyorlar. Halbuki sen primlerini peşin peşin ödüyorsun. İşveren ise kendi prim borcunu ödemediği gibi senden peşin kestiği primleri de ödemeyerek, tek kelimeyle gaspediyor.

4- '99 bütçesine hiç göz attın mı? Bütçenin neredeyse yarısı borç faizlerine ayrılmış. Geri kalanı da borçların kendisine, kirli savaşa, eh tabii ki sermayenin doymak bilmez pis midesine ayrılmış. Sana kırıntı vermeyi düşünüyorlardı ya, krizin derinleşmesiyle, galiba kırıntı da düşmeyecek payına.

5- 1 Ağustos'tan beri takriben 32.5 milyon net ücret alıyorsun.

Yılbaşından sonra biraz daha zam yapacaklarını söylüyorlar. Bu ücretle bugün sadece bir ekmek için yaklaşık olarak bir buçuk saat çalıştığını hiç hesaplamış mıydın?

Hesaplamadıysan, bunu senin yerine hesaplayanlar var, bunların ikisini yazayım. Hak-İş Ekim-Kasım ayı itibarı ile dört kişilik bir ailenin yalnızca mutfak harcamalarının 85 milyon olduğunu tespit etmiş. DISK-AR ise yine Ekim ayı itibarı ile dört kişilik bir ailenin toplam ihtiyacının 190 milyon olduğunu tespit etmiş. Seni aydınlatayım diyordum, ama şimdi benim kafam karıştı. 32.5 değil, 50-60 milyon aldığını varsayayım, yine de bu ücretle nasıl geçinebiliyorsun, doğrusu bunu anlayabilmiş değilim. Üstelik bir de sermaye sınıfı, çalışma saatinde ve asgari ücrette esnekliği dayatıyor. Keyfince ücretini belirlemek istiyor.

6- "Gönül isterdi ki işçi çıkarılmasın ama, işçi çıkarma mecburiyeti geldi." Bu sözler tekelleci sermayenin en üstlerinden Sakıp Sabancı'ya ait. Bu sözlerin özeti işsizliktir. Dikkat edersen buraya kadar seni suçlamak bir yana, tam tersine aklamaya çalışıyordum. Ama söz konusu işsizlik olunca, suçlamaya başlayacağım. Çünkü işsizlik arttığı halde, kapitalizm hala ayakta duruyorsa, bundan dolaysız bir biçimde sen sorumlusun. Birkaç rakamın yardımıyla bu dediğimin altını doldurayım.

* Ülke çapında 2.5 milyon kişinin istihdam edildiği tekstil sektöründe yaklaşık 70 bin işçiyi kapsayan TİS süreci tıkanınca işçi sendikaları grev kararı aldı, sermaye de lokavt ilan etti. Bu, 70 bin işçinin işsiz kalacağı anlamına geliyor. Şimdi kalkıp, keşke grev ilan etmeseydik, işverenin sadakasıyla yetinmeye çalışsaydık, demeyesin, çünkü bunu söylersen suçun misli misli artacak.

* Tekstil sektöründe daha şimdiden yüzbinin üzerinde işçi işten çıkarılmış ve onbinlerce de ücretsiz izne gönderilmiş.

* Deri sektöründe şimdiden 14 bin işçi çıkarılmış durumda. Bu rakamın 70 bini aşacağı söyleniyor.

* Demir-çelik sektöründe onbinlerce işçinin işten çıkarılması gündemde. Metal sektöründe, üç ayda yalnızca 14 işyerinde 1600 kişi işten çıkarılmış.

* 120 bin işçinin istihdam edildiği Antep'te 10 binden fazla işçi işten çıkarıldı.

Bu rakamlar şimdilik gerçekleşenler. Ve her yeni gün, gazeteleri açıp baktığımızda, şuradan şu kadar işçi çıkarıldı, şeklinde haberler okuyoruz. Daha bugünden Türkiye'de toplam işsizlik oranı 10 milyon kişiyle % 41'e ulaşmıştır. Bu gidişle bu oran %50'yi geçecektir, buna hiç kuşkun olmasın.

Yukarıda seni aklamaya çalışırken, yaşanan krizde senin zerrece bir payının olmadığını söylemeye çalışıyordum. Ama görüyorsun ki

Biliyorsun ki sermaye senin sınıf düşmanıdır. Bu anlamda kendi çıkarları doğrultusunda hareket edip saldırıya karşı mücadele etmeli. krizin faturasını ödememelisin. Bana haklısın demen de tek başına yetmiyor şu aşamada. Haklıysam, senin mücadele etmen gerekiyor. Birlikte mücadele edeceğiz. Biz zindan cephesinde safımızı tutmuşuz. Sen de sınıf cephesinde safını tutmalısın. Ya onurunla mücadele vereceksin, ya da onursuzlaşacaksın.

buna rağmen kriz sana fatura ediliyor. Zaten aldığın ücretle sefalet içinde "yaşarken" sermaye sınıfı, işten atarak, kelimenin tam anlamıyla seni ölüme mahkum ediyor.

İşte senin suçun da tam da burada ortaya çıkıyor. Sermaye senin kalemini kırarken, sen susarsan, elbette suçlu olursun. Tıpkı yanıbaşımızdaki Kürt halkının yıllardır katledilmesi karşısında susmakla suç işlediği gibi, suç listeni kabartırsın. Biliyorsun ki sermaye senin sınıf düşmanıdır. Bu anlamda kendi çıkarları doğrultusunda hareket edip saldırıya karşı mücadele etmeli, krizin faturasını ödememelisin.

Sakin ola yerinde oturup, sendikam var o gerekeni yapar demeyesin. Aymazlık suçu hafifletici bir gerekçe olmuyor. Sendikanın başına çöreklenen hain bürokratları artık fazlasıyla tanımış olman gerekir. Hadi şimdiye kadar tanımadın diyelim (bu imkansız gibi birşey ama öyle diyelim). Sana bir hainin kriz üzerine söylediklerini aktararak tanıtacağım. Önce sermayenin bir sözü. TİSK başkanı Refik Baydur şöyle diyor: "Krizden kurtulmanın tek çaresi devlet, işçi ve işverenlerin işbirliğinden geçer." Sermayenin böyle şeyler söylemesi "aynı gemideyiz" martavalının yeni bir versiyonudur. Biz o gemiyi iyi bildiğimiz için Baydur'un sözlerini manidar buluyoruz. Manidarlıkta ondan aşağı kalmayan biri de Hak-İş eğitim sekreteri ve Öz İplik-İş genel başkanı Yusuf Engin'dir. "Ülkemizin darboğaza giren üretim yaşamına işvereni ve işçisiyle birlikte sahip çıkalım." diyor bay Engin.

Yaşanan krizde çok az da olsa işçinin payı olsaydı, belki bu sözleri makul karşılayabilirdik. Ama sen de, ben de biliyoruz ki, bunda işçinin, emekçinin zerrece sorumluluğu yok. Tümüyse sermayenin krizidir yaşanan. Öyleyse faturayı neden birlikte ödeyelim. Düşünsene, biri lokantaya girecek, ne var ne yok silip süpürecek, lokantayı fil ordusu geçmişten beter edecek, sonra da fatura çıkarıldığında gelip sana faturayı birlikte ödeyelim diyecek. İyi de bu, karşısındakini düpedüz alık yerine koymak değil de

nedir? Yusuf Engin bu alıklığı yapıyor diyeceğim ama, değil; nihayetinde o da sermayenin işbirlikçisi bir zevat. Ama senin adına konuşuyor, daha doğrusu sen konuşturuyorsun. Tabanda

birleşerek inisiyatifi alıp kendi sendikana sahip çıkmazsan olacağı bu. Çıkar Engin gibiler, Meral gibiler, Budak gibiler, tamam deveyi hamudıyla götüren sermaye ama, faturayı birlikte ödeyelim der. Nasıl olsa kendisi ödemiyo faturayı. Sen de ödersen, bu durumda sana ne denir bilemiyorum. Biliyorum aslında ama söylemeye dilim varmıyor.

Birşey daha ekleyeyim: Hükümet krizi aşmak için "acil önlem paketi" hazırladı. Paketin ayrıntılarına girmeye gerek yok. Tek kelimeyle sermayeye hazineyi peşkeş çekme paketi. O hazine ki, kasasını % 80 oranında senin verdiği vergilerle dolduruyor.

Kısacası sevgili dostum, krizin faturasını işçi ve işverenin birlikte ödemesi sözleri bile yalandan öteye geçmiyor. Çünkü kriz tamamı ile sana, işçi sınıfı ve emekçi yığınlar fatura ediliyor. Yaşanan birçok krizde olduğu gibi '94'te de öyle olmadı mı? 5 Nisan paketini anımsasana, kriz tamamıyla sana fatura edilmemiş miydi o zaman? O zaman olduğu gibi yine "aynı gemideyiz" martavalları okunuyor. Hayır efendim neden aynı gemide olalım? Çetelerin cirir attığı, soygunun, talanın, alçaklığın kural olduğu bir gemide bizim yerimiz olmaz. Biz o gemiyi batırmayı iş ediniriz kendimize. Onu batırıp kendi gemimizi inşa ederiz. Hem sen beni o geminin kürek mahkumu yap, köle gibi çalıştır, ama geminin nimetlerinden sen yararlan, sonra da gemi su almaya başladığında "aynı gemideyiz" de. Kim inanır bunlara? Gemi batacakmış. Batarsa batsın. Zaten batmalı ki, bizler kendi gemimizi inşa edip içinde özgürce açılalım engin okyanuslara. Haksız mıyım?

Bana haklısın demen de tek başına yetmiyor şu aşamada. Haklıysam, senin mücadele etmen gerekiyor. Birlikte mücadele edeceğiz. Biz zindan cephesinde safımızı tutmuşuz. Sen de sınıf cephesinde safını tutmalısın.

Hep derdik ya "Ya barbarlık ya sosyalizm!" diye. Şimdi bu ikilem "ya yozlaşma ya mücadele" biçiminde karşılığını buluyor. Eğer intiharı düşünmüyorsan, yaşamak niyetindeysen, ya bu saldırıyı püskürtmekle başlayıp kendi sınıf iktidarını kurana dek mücadele edeceksin; ya da, kadınsan bedenini satacak, erkeksen çalışacak, gasp edeceksin. İşten de atıldıktan sonra başka türlü yaşamının koşulu kalmıyor çünkü. İş bulamazsın. Dilencilik bile yapamazsın. Kimse sana para vermez. Yok ki versin! Bu durumda mücadeleden de kaçacak olursan geriye sadece yozlaşman seçeneği kalıyor. Biraz daha berraklaştırarak söyleyeyim: Ya onurunla mücadele vereceksin, ya da onursuzlaşacaksın.

Sözlerimin doğruluğu canını sıktı değil mi? Bak bu iyi işte. Demek ki onuruna söz edilsin istemiyorsun. Bu da, içinde mücadele yönünde birşeylerin kıpırdandığını gösteriyor. Senin tüm sinikliğine rağmen, sınıfsal gücün yavaş yavaş açığa çıkıyor.

Artık senin de ihtilalci bir sınıf partin var. Partinin kıvılcık bayrağı altında safını tutmanın zamanı geldi.

Parti saflarında kucaklaşmak özlemiyle, selamlayarak, mektubumu bitiriyorum.

**Çankırı Cezaevi'nden
TKİP'li bir tutsak**

Eksen Yayıncılık'tan iki yeni kitap

H. FIRAT

*Program sorunları
üzerine konferanslar*

Ulusal Sorun ve Devrim

E K S E N Y A Y I N C I L I K

“Ulusal Sorun ve Devrim”:

Son gelişmelerin güncelleştirdiği kitap

değerlendirmişler ve bu noktadan itibaren hareketin tutabileceği iki muhtemel gelişme yolunu da tüm açıklığı ile ortaya koymuşlardı. Bunlardan ilki, devrim çizgisinde derinleşme yoluydu. Bu, kaderini Türkiye devrimi ile birleştirmek, bunun gereği olarak da stratejik ve taktik çizgide buna uygun yeni devrimci açılımlarla ortaya çıkmak demektir. Kuşku yok ki bu tür bir siyasal açılım Türk ve Kürt işçi ve emekçilerinin birleşik mücadelesi

göstermiştir. “Siyasal çözüm” arayışlarının kendisi gerçekte bu noktadaki çözümsüzlüğün bir itirafından başka bir şey değildir. Sorun kendini Türkiye’nin genel toplumsal ilişkileri içinde göstermektedir, çözüm de ancak kendini sınıfsal güç ilişkilerinin bu genel tablosu içinde üretebilir. Elbette amaçlanan sorunun biricik gerçek çözümü olan devrime dayalı bir çözüm olacaksa eğer...

Ulusal Sorun ve Devrim, bu çerçeveye oturan bir değerlendirme, çözümleme, eleştiri ve çözüm çabasının ifadesidir.

14 Ağustos '98

(Bu metin *Ulusal Sorun ve Devrim* kitabının Önsöz'üdür.)

Burada *Ulusal Sorun ve Devrim* başlığı altında kitaplaştırılan metin '97 yazında verilen ulusal sorun konulu konferansın kayıtlarından oluşmaktadır. Program Sorunları Üzerine Konferanslar dizisinin üçüncüsünü oluşturan bu konferansın elden geçirilmiş kayıtları daha önce on bölümlük bir dizi halinde *Kızıl Bayrak*'ta yayınlanmıştı. Buradaki metin *Kızıl Bayrak*'ta yayınlananın aynısıdır, bazı teknik düzeltmeler dışında metinde herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir.

Ulusal Sorun ve Devrim komünist hareketin Kürt ulusal sorununa ilişkin olarak devrimci okura sunduğu üçüncü kitap oluyor. Birbirlerini bütünleyen bu üç kitap bir arada, bir yandan komünistlerin toplumumuzun gündemindeki temel bir siyasal soruna gösterdiği çok yakın ilgiye, öte yandan ise sorunun ele alınışında marksist ilkelere dayalı konuma ve tutuma, bu çerçevedeki tutarlılığa tanıklık etmektedir.

Ulusal Sorun ve Devrim, ilk iki kitabın birikimi üzerinde yükselmekle kalmamakta, son 6 yıldır izlenen “siyasal çözüm” çizgisinin öznel politika ve tercihlerin ötesindeki nesnel koşullarını ve toplumsal mantığını çözümlemektedir. Yeni dönem Kürt hareketinin geride bıraktığı 14 yıllık mücadele süreci, salt ulusal istemlere dayalı olarak gelişen bir ulusal hareketin gelişme imkanlarıyla birlikte gelip dayandığı gelişme sınırları konusunda da yeterli açıklıklar sunmaktadır. Komünistler '92 Nisan'ındaki “yol ayrımı” tespitiyle ulusal hareketin tıkanıp noktası tam zamanında

için çok geniş devrimci imkanlar ortaya çıkarırdı.

İkincisi ise, ulaşılan mevcut düzeyi sömürgeci burjuvazi ile bir pazarlık etkeni olarak kullanma yoluna giderek, bu çerçevede soruna kurulu düzen zemininde anayasal bir “siyasal çözüm” aramaktır. Bu bir yandan Kürt mülk sahibi sınıflarla daha sıkı bağlar, öte yandan ise, “diplomatik açılımlar” adı altında emperyalist odaklarla hareketi büyük çıkmazlara sürükleyecek ilişkiler demektir.

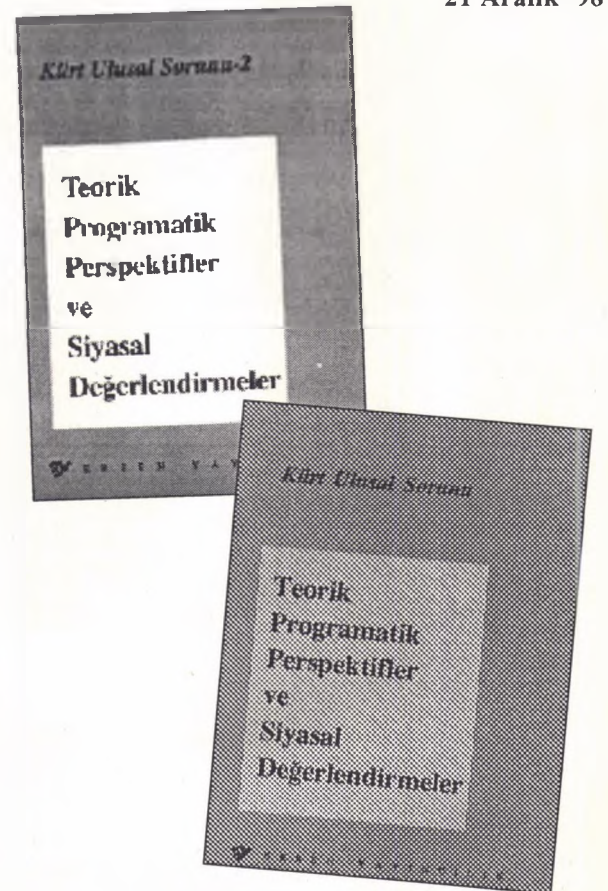
Kürt hareketinin son 6 yıldır bu ikinci yolu tuttuğunu biliyoruz. Aynı şekilde, bunun harekete bir şey kazandırmadığı gibi onu ciddi sorunlar ve açmazların yanı sıra nispi bir gerileme ile yüzyüze bıraktığını da biliyoruz. Yazık ki bugün Kürt hareketinde, yıllardır sürdürülen ve hareketin gücünü ve dinamizmini kemiren, adına “siyasal çözüm” denilen, gerçekte ise çözümsüzlüğü derinleştirmekten öte bir sonuç vermeyen bu politikaya ilişkin herhangi bir sorgulama söz konusu değil.

PKK son zamanlarda “Türkiyelileşmek”ten daha çok söz ediyor. Gerilla hareketinin Karadeniz'e ve Akdeniz'e doğru geliştirilmesine ilişkin görüşleri ile bu çerçevedeki sembolik bazı girişimlerini buna dayanak olarak gösteriyor. Doğal olarak bu iddianın ciddi bir inandırıcılığı yok. Türkiyelileşmek askeri değil, fakat stratejik ve taktik planda siyasal açılımlar gerektirir. Oysa bu yapılmıyor, bundan özenle uzak duruluyor. Herşeyin eksenine “siyasal çözüm” çizgisinin oturtulduğu bir durumda aslında bu çok şaşırtıcı da değildir.

Ulusal hareketin son 14 yıllık gelişimi, saf ulusal istemlere dayalı bir mücadelenin sorunu çözüm gündemine getirebileceğini, fakat onu çözme

Bu Önsöz kitabın o zamanki yayın planı çerçevesinde yaz sonunda kaleme alınmıştı. Bu kitabın kapsamı, ayrıntılı olarak tartışıp irdedeği sorunlar gözönüne alındığında, ulusal hareketteki son gelişmeler burada yeni şeyler söylememizi gerektirmiyor. Yalnızca bu son gelişmelerin kitabı çok daha güncel hale getirdiğini belirtmekle yetiniyoruz.

21 Aralık '98

“Demokrasi, Devrim ve Oportünizm”:

Liberal oportünizmle sert bir hesaplaşma

H. FIRAT

Demokrasi, Devrim ve Oportünizm

E K S E N Y A Y I N C I L I K

(Bu metin *Demokrasi, Devrim ve Oportünizm* kitabının
Önsöz'üdür.)

Tam da *Demokrasi ve Devrim* kitabının yayına hazırlandığı bir sırada, günlük *Emek* gazetesi demokrasi sorunu ve mücadelesi üzerine üç bölümlük bir “dosya” yayınlayınca, ona verilen zorunlu yanıt *Demokrasi, Devrim ve Oportünizm* başlıklı bu kitabın ortaya çıkışına vesile oldu. İlkinin temel teorik ve ilkesel yaklaşımlarını hareket noktası olarak ele alan bu ikinci kitap, böylece demokrasi ve devrim sorunlarında Marksizm ve liberalizm arasındaki derin ilkesel ve politik yaklaşım farklılıklarını bir de oportünizmin argümanları üzerinden ortaya koyma olanağını sağladı bize.

Bazı temel gerçekleri bir kez daha yinelemek zorunluluğu yaratmış olsa da toplam olarak alındığında bu çaba fazlasıyla

yararlı olmuştur. Demokrasi sorunu geleneksel hareketin en temel ideolojik zaafiyet noktalarından biridir, denilebilir ki en önemlisidir. 12 Eylül sonrasında geleneksel harekette yaşanan derin ideolojik erozyonun ‘90’lı yıllarda kimi akımlar şahsında vardığı ideolojik çöküntünün düşünsel temellerini anlamada, hiç abartmaksızın, demokrasi sorunu belirleyici önemdedir. Demokratik devrim stratejisini esas alan tüm geleneksel küçük-burjuva halkçı akımların geline yerde bunu ortak bir tutumla tam da demokrasi sorunu ile gerekçelendirdikleri düşünülürse, bu zaafiyet alanının günümüzdeki önemi çok daha iyi anlaşılır.

Temel önemde sorun kendini şu kritik ikilem içinde gösterir: Demokrasi sorunu ve mücadelesi, işçi sınıfının burjuvaziye karşı devrimci iktidar mücadelesinin

bir kaldıracı, onu kolaylaştıran bir manivela mı olacak? Yoksa dünyada ve Türkiye’de dün ve bugün birçok örnek şahsında görüldüğü gibi, devrimci olmak iddiasındaki akımların ayağına dolanan “mevcut toplumun tam demokratikleştirilmesi” platformu üzerinden, kurulu düzene eklemlenmenin kestirme bir yolu mu olacak? ‘70’li yılların TKP-TİP-TSİP örnekleri, ‘80’li ve ‘90’lı yılların Dev-Yol, TDKP, Kurtuluş ve TKEP örnekleri, bu ikincisinin ne anlama geldiğini bizzat kendi tarihimiz üzerinden en canlı biçimde bize göstermektedir.

‘70’li yılların devrimci akımlarının ‘80’li ve ‘90’lı yıllardaki ideolojik ve örgütsel çöküntüsü ve genel politik iflasi elbetteki düşünsel tutarsızlıkların ötesinde daha temel toplumsal-siyasal nedenlere dayanmaktadır. Bu böyle olmakla birlikte, temel önemdeki ideolojik tutarsızlıkların bu süreci ve sonucu kolaylaştırıp hızlandırdığı da bir gerçektir. Ve ideolojik-düşünsel tutarsızlıklar söz konusu olduğunda, yineliyoruz, demokrasi sorunu en temel önemde olmaktadır.

Aynı zaafiyeti aynı biçimde, hatta daha da tutarsız ve eklektik bir biçimde bugünün devrimci-demokrat akımları da sürdürmektedirler ve benzer bir akibet onların da önündeki potansiyel tehliktir. Demokrasi ve devrim sorunları üzerine tartışmaların ve eleştirilerin oportünizme karşı mücadele ve onun liberal-reformist konumunu sergilemesinin ötesindeki asıl önemi de buradan gelmektedir.

Bugünün Türkiye’inde devrimci iktidar sorununda sağlam bir ideolojik duruş, ancak demokrasi sorunu ve mücadelesinin doğru bir marksist kavrayışla ele alınabilmesi ölçüsünde olanaklıdır. Bu, elinizdeki kitabın eksenini oluşturan temel fikir durumundadır.

Eksen Yayıncılık Kitapları

1. Devrimci Demokrasi ve Sosyalizm (TDKP Eleştirisi) 2. Baskı 300 000 TL.
2. Modern Revizyonizmin Çöküşü SB ve D. Avrupa Üzerine (Tük.) 650 000 TL.
3. Yakın Geçmişe Genel Bir Bakış ve Platform Taslağı (Tükendi) 175 000 TL.
4. Devrimci Hareket Reformist Eğilim (Tük.) 500 000 TL.
5. Teori ve Program Sorunları (Tükendi) 750 000 TL.
6. Dünyada Yeni Düzen ve Ortadoğu (Tükendi) 250 000 TL.
7. Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi (Tükendi) 600 000 TL.
8. Bir Gün Bile Yaşamak (Roman: O. İyiler) (Tükendi) 1.400 000 TL.
9. EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar 550 000 TL.
10. *ekimler-1*, Marksist-Leninist Teorik Siyasal Dergi (Tükendi) 700 000 TL.
11. *ekimler-2* 700 000 TL.
12. Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi (Tükendi) 350 000 TL.
13. İş Yazışmalar/İş Çatışmalar, Işık, Daha Çok Işık (Tük.) 400 000 TL.
14. EKİM Olağanüstü Konferansı (Tutanaklardan Seçmeler) Devrimci Politika ve Örgütlenme Sorunları (Tük.) 550 000 TL.
15. Kürt Ulusal Sorunu-1 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler 650 000 TL.
16. Kürt Ulusal Sorunu-2 Teorik-Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler 850 000 TL.
17. Tasfiyeciliğe Karşı Konuşma ve Yazılar, Kopanlar ve Kapılanlar (Tük.) 450 000 TL.
18. Devrimci Gençlik Hareketi Genişletilmiş 2. Baskı (Tükendi) 550 000 TL.
19. Gebze Direnişinin Ardından 175 000 TL.
20. 20 Temmuz Dersleri (Tük.) 175 000 TL.
21. Dünya’da ve Türkiye’de Özelleştirme Saldırısı (Tük.) 250 000 TL.
22. “İş-ekmek-örgürlük” sloganı üzerine, Liberal Demokratizmin Politik Platformu Genişletilmiş 2. Baskısı 250 000 TL.
23. EKİM 3. Genel Konferansı Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler 650 000 TL.
24. EKİM 3. Genel Konferansı Örgütsel ve Siyasal Tartışmalar (Tutanaklar) 750 000 TL.
25. Küçük Burjuva Popülizmi ve Proleter Sosyalizmi (Z.Ekrem’e Cevap) 450 000 TL.
26. Demokratizmi Savunmanın Sınırları 200 000 TL.
27. EMEP Eleştirisi Bir sosyal reform partisinin ideolojik, politik ve örgütsel temelleri üzerine (Tükendi) 250 000 TL.
28. Partileşme Süreci-1 Perspektifler ve Değerlendirmeler 650 000 TL.
29. Partileşme Süreci-2 Polemikler: Devrimci Proletarya’ya yanıt 650 000 TL.
30. Demokrasi ve Devrim Program sorunları üzerine konferanslar 750 000 TL.
31. Bağımsızlık ve Devrim Program sorunları üzerine konferanslar 1 000 000 TL.

TKİP Belgeleri: Parti progra

Program yapısı içinde taktik

Biz asgari program kavramı ve kavrayışı konusunda tam bir karmaşa içerisinde bulunan geleneksel akımları iki temel noktadan giderek vurmaliyiz.

İlk olarak diyeceğimiz şudur: Sizin öznal kavrayışınız içerisinde alındığında asgari programınız size ne kadar devrimci görünürse görünsün, nesnel bilimsel ölçülerle bakıldığında, asgari program kapitalizmin temelleriyle bağdasabilir bir program demektir. Siz asgari programa dayalı bir devrim stratejisini izlediğiniz zaman, hiç değilse devrimin ilk aşamasında kapitalizmin temellerine, sermayenin egemenliğine dokunmayan bir devrim stratejini benimsemiş oluyorsunuz. Ve eğer bunda tutarlı davranacak olursanız, bu sizi gerçekte devrimci bir programdan ve devrimci iktidar perspektifinden yoksun bırakır. Zaten siz de o küçük-burjuva devrimci sezgilerinizle bunları iyi-kötü gördüğünüz için, asgari programın içine getirip azami programın bir bölümünü koyuyorsunuz. İktidar da dahil, temel iktisadi ve siyasal önlemler de dahil... Asgari programın ortaya çıkaracağı iktidar biçimini “proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi” olarak tanımlamak ihtiyacı duyuyorsunuz.

Bu sınırların “asgari program” diye sunulan bir çerçevede bile aşılmasının gerisinde, burjuva demokratik devrimin tarihsel olarak, bir stratejik aşama olarak asılmış olması var. Ve bunu, açık bir bilinçten çok, devrimci sezgilerinizin yardımıyla yapıyorsunuz. Bu ise, sorununuzu çözmekten çok daha da karmasık, içinden çıkılmaz hale getiriyor.

Programda taktik siyasal, sosyal ve iktisadi istemler alanı

Cihan: Buraya kadarki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, parti programının genel yapısı içinde iki temel bölüm var. Teorik ve stratejik bölümler. İlkini, teorik bölümün genel içeriği ve işlevi üzerinde yeterince durdum. İkincisine, programımızın stratejik hedef ve görevlere ilişkin bölümüne, proletarya devrimi programı ya da programın proletarya devrimine ilişkin bölümü de diyebiliriz. Bu iki temel bölümün yanısıra, bu ikisine, özellikle de programın proletarya devrimi bölümüne sıkı sıkıya bağlı olan, anlamını onunla bağlantı içinde bulan, bulacak olan bu bölümü teorik, tarihsel ve mantıksal yönden tamamlayan, bütünleyen alt bölümler var. Bu alt bölümlerden ilkinde demokratik siyasal istemler ya da programımızın pratik-taktik bölümü de diyebiliriz. Bu aslında Komintern 3. Kongresi'nde *Taktik Üzerine Tezler*'in 5. maddesinde ifade edilen sorunlar alanı ya da Troçki'nin “geçiş programı” olarak adlandırdığı husus. Ya da Komünist Enternasyonal programının son bölümünde, *Strateji ve Taktikler*'e ilişkin bölümde ifade edilen sorunlar alanı. Bir bakıma taktik kavramının leninist formülasyonunda ifadesini bulan alan. Bu taktik istemler alanını mutlak bir biçimde programın stratejik bölümüne bağlılık, bağımlılık içinde kavramak gerekir. Bu, demokratik siyasal istemler uğruna mücadelenin proleter devrim perspektifine bağlı, onun içinde, onun hizmetinde ele alınmasına ilişkin ilkesel devrimci tutumun bir gereğidir. Buna aykırı her kavrayış ve pratik tutum, reformizme kapı aralar. Taktik stratejiye, onun çıkarlarına bağımlı olmalı, ona göre formüle edilmeli. Taktik siyasal hat stratejik hedefler, çıkarlar ve öncelikler gözetilerek tanımlanmalı. Bu aslında, Lenin'in, “demokrasi sorununun marksist çözümü, proletaryanın, bütün demokratik özlemleri ve kurumları kendi iktidar savaşımında seferber etmesidir”, dediği şeyin kendisidir. Bu meselenin teorik mantığı en iyi Lenin'de var. Ve bu ülkede bunu bizzat Lenin'e dayanarak, kitap hacimleri bulacak denli ayrıntılı bir biçimde gerekçelendiren tek hareketiz biz. Çıkışımızdan beri bu konuda sağlam bir teorik açıklığımız var.

İşçi sınıfının korunmasına ilişkin önlemler, bir başka alt bölüm. Bunlar bir bakıma ekonomik reform istemleri. Tıpkı az önce sözünü ettiklerimin siyasal reform istemleri olması türünden. Geleneksel akımlara özgü yanılgılara düşmemek için, buradaki siyasal ya da iktisadi reform tanımlarını, proleter devrim perspektifi içinde düşünmek, bu çerçevede anlamlandırmak gerekir. Lenin, proleter devrim perspektifi içinde ele alındıklarında tüm burjuva-demokratik istemler birer siyasal reform istemi olmaktan öteye gidemezler, der. Bir bakıma, programın emeğin korunmasına ilişkin istemler bölümünü, demokratik istemlere dayalı siyasal bölümün iktisadi istemler bölümü olarak tanımlayabiliriz. Dikkatimi çekti, Lenin 1917

tartışmalarında, programın revizyonu üzerine hazırladığı taslağın sunuşunda, buna, programın bu bölümüne, “ekonomik asgari program” diyor, “ekonomik asgari program” kavramını kullanıyor. Nitekim bakıyoruz, RSDİP'in asgari programının üç temel isteminden biri olan 8 saatlik işgünü, programın bu bölümünde ifade ediliyor.

Programın işçi sınıfının korunmasına ilişkin önlemlerden oluşan bu bölümü gerçekte hiç de görüldüğü kadar basit ve kolay değil. Kendi çapında zor olan, zorluklar taşıyan bir bölüm bu. Geleneksel programlarda hayli kolay bir bölüm olarak görünüyor, ne de olsa hep birbirini taklit etmiş programlar bunlar. Gerçekten de bu bölümün bazı temel istemleri aynıdır, çok fazla değişmiyor bunlar. Kadın emeğinin korunmasına, çocuk emeğinin korunmasına, gece çalışmasına, mesaiye ilişkin istemler vb... Daha başka bazı istemler, çalışma koşulları, barınma koşulları, ücret koşulları... Bunlar temelde aynı ya da benzer sorunlar, ama kapitalizmin gelişmesi, evrimi, toplumun ulaştığı iktisadi-kültürel gelişme düzeyi, bu sorunların kendine özgü içeriğini ve sınırlarını da belirliyor. Dolayısıyla bu istemlerin formülasyonu ciddi bir tartışma ve irdeleme gerektiriyor. 8 saatlik işgünü yüzyılın başında çok önemli bir istemdi, şimdi 6 ya da 7 saatlik işgünü demek durumundayız. Peki ama 6 mı, yoksa 7 mi? Ve neye, hangi ölçü ve kriterlere göre? Bunları dikkatle tartışmamız, irdelememiz gerekecek. Bizim halen taktik politikada nispeten zorlandığımız sorunlardır bunlar. Dikkat edin, bu meseleler gündelik politikamızı ve çalışmamızı yakından ilgilendiriyor. Bir mesai sorunu çok önemli bir sorun olarak çıkabiliyor karşımıza.

Programlarda işçi sınıfının korunmasına ilişkin istemler var, ama işçi sınıfının bir de müttefikleri var. Rusya'da bu çok büyük ölçüde köylülük olduğu için, sorun tarım programı ile çözülüyor, dolayısıyla sorunun programatik ifadesi bir bakıma kolay oluyor. Ama bizim toplumumuzda kentlere yığılmış, proleter olmayan çok geniş bir emekçi tabakası, çalışmadığı ölçüde işsiz olan yoksul yığınlar var. Şehir küçük burjuvazisinin çok çeşitli katmanları var. Artı, şehirler bir yana, öyle sorunlar var ki, bunlar şehirle kırı birarada kesiyor. Mesela sosyal-iktisadi bir sorun olarak vergi sorunu ya da eğitim ve sağlık sorunları... Eğitim ve sağlık sorununu salt işçi sınıfının korunması bölümüne koyabilir miyiz? Bunlar bütün çalışan sınıf ve tabakaları kesen ortak sorunlar. Ve biz sağlık, eğitim, konut, ulaşım, dinlenme vb., tüm bu konularda bütün emekçiler için ileri süreceğimiz iktisadi-sosyal reform taleplerinin programla bağlı üzerine düşünüp tartışmak durumundayız. Ben bu tartışmanın verimli sonuçlar üreteceğine, programın yapısı ve unsurları üzerine tercihlerimizi kolaylaştıracağına inanıyorum.

Bunun dışında iki sorun daha var. Bunları yalnızca hatırlatmak istiyorum. İlkini *Komünist Manifesto*'da ilk klasik örneği var. *Komünist Manifesto*, kendi döneminin “sosyalizm akımları”nı tanımlar. Bunu “Sosyalist ve Komünist Literatür” başlıklı üçüncü ana

mi üzerine ön tartışmalar/3

siyasal ve iktisadi istemler

bölümde yapar. Bu aslında sosyalizm adına işçi sınıfı hareketine zarar veren sapmaların bir tanımı ve eleştirisi. Erfurt Programı'nda ya da RSDİP'in 1903 programında böyle bir bölüm yok. Daha sonraki programlarda yer verilmeye başlıyor. Lenin, 1917'deki program revizyonu tartışmalarında, işçi sınıfı hareketi içerisindeki sapmalara programımızın şu bölümünde yer vermelidir, diyor. Nitekim 1919'da kabul edilen yeni programda, sosyal-şoven, sosyal-yurtsever akımlar ve bunlara karşı mücadele görevi tanımlanıyor. Böylece işçi sınıfı hareketine zararlı "sosyalist" maskeli akımlara karşı mücadele teorik-programatik bir temele oturtuluyor deyim uygunsu. Bu Komünist Enternasyonal'in programında da var. "İşçi Sınıfı İçindeki Komünizm Düşmanı İdeolojiler" başlıklı bölümde yapılıyor bu. Burada İngiliz fabriyanlarından Çin'deki Sun Yat Senizme kadar bir dizi akım sıralanıyor. Bir dünya partisi programı olduğu için, sadece gelişmiş ülkelerde değil, bağımlı geri ülkelerde de mücadeleyi tehdit eden çeşitli türden akımlara yer veriliyor.

Ve nihayet, bir son bölüm, kurulu toplumsal ve siyasal düzene karşı mücadele içerisindeki muhalif akımlara karşı tutuma ilişkin bölüm. Yani *Komünist Manifesto*'nun dördüncü ve son bölümünü oluşturan sorun.... Buna Ruslar da 1919 programlarında yer vermişler. Ruslar ek olarak sadece neyi destekleyeceklerini değil, neyi desteklemeyeceklerini de ifade etme ihtiyacı duymuşlar. Bu liberal burjuvaziye karşı tutumda herhangi bir bulanıklık doğmasın türünden çok özel bir kaygının ürünü de olabilir. 1903 programının en sonunda şöyle deniliyor: *"En yakın hedeflerine ulaşma çabası içinde Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi, Rusya'nın mevcut toplumsal ve politik düzenine karşı yönelen her muhalif ve devrimci hareketi destekler, bu arada aynı zamanda, emekçi sınıfların polisiye-bürokratik vesayetinin herhangi bir genişletilmesi ya da sağlamlaştırılmasıyla bağıntılı tüm reform planlarını kesinlikle reddeder."* Meşruti anayasal hedefler peşinde olan, Çar'dan bir anayasa koparmaya çalışan burjuva liberal akıma karşı yöneltilmiş bir programatik tutum görüyoruz burada.

Eğer programımızı bizi bağlayan temel bir belge olarak ele alıyorsak, partimizin temel teorik ve politik konumunun birleştirici bir zemini olarak anlıyorsak, biz de bu meseleyi, çeşitli türden muhalif akımlara karşı tutum meselesini böyle bir programatik dayanağa kavuşturmalıyız.

Bunun dışında kendine özgü bazı sorunlar var. Rusya otokratik yarı-feodal bir ülke, tarım sorunu tüm bir köylülüğü kapsayacak kadar kapsamlı bir sorun bu ülkede. Ve bu nedendir ki, Rusya partisinin programında, tarım sorunu hep özel bir yer tutmuş, ayrı bir bölüm oluşturmuştur. Biz mesela tarım sorununa kendi programımızda nasıl bir yer vereceğiz? Bu halihazırda bir soru. Yanıtını şu an için bilerek açıkta bıraktım. Bunu kendi programımızın yapısını somut olarak ele alırken tartışalım, programın genel yapısı,

genel sistematigi üzerine yaptığımız bir tartışmada buna zamansız olarak girmeyelim diyorum.

Bir başka önemli konu ulusal sorun. Bu bizde toplumun gündemine girmiş temel önemde bir mesele. Biz buna programımızda nasıl, hangi kapsamda, nasıl bir alt bölümlerle içinde yer vereceğiz? Gerçekten tümüyle kendi tarihi koşullarımızı, ülkemizdeki mücadelenin bugünkü yapısını gözetenek yanıtlayabileceğimiz bir soru. Bu toplumda böyle bir sorun var, bu derecede öne çıkmış, mevcut rejimi bir hayli zorlayan bir mesele haline gelmiş. Bu durumda biz bunun programatik ifadesinde nasıl bir tutum almalıyız? Önemle hatırlatıyorum; buradaki "nasıl" sorusu, biçim yönünden hangi kapsamda olması gerektiğine ilişkin, yani daha açık ifadeyle, hangi genişlikte ve ayrı bir alt bölüme ihtiyaç olup olmadığı çerçevesinde bir sorudur. Bu soruyu soracağız ve kendimiz yanıtlayacağız. Bu konuda klasik programlardan yararlanamayız. Erfurt Programı'nda bu mesele zaten yok. Rus programında da iki madde ve bu maddelerden asıl önemli olanı yalnızca bir cümle, ünlü 9. madde. Üstelik "halklar hapishanesi" olarak anılan bir ülkede bu böyle.

Programın genel yapısı bu. Program tartışmalarını ilerletebilmek için bu yapıyı daha yakından görmemiz gerekecek. Tartışmalarda program yapısına ilişkin açıklamaları dağıtacak bazı örneklemelere girdim. Ama inanıyorum ki, klasik programların teorik bölümünü daha yakından incelediğimizde çok önemli sonuçlara ve açıklıklara ulaşacağız. Marksist bir parti programının bilimsel temelleri ile devrimci niteliğini organik olarak birleştiren temel esasları, bu tür bir inceleme içinde daha yakından göreceğiz.

İlk bölümü, teorik bölümü, klasik programlar

üzerinden inceleyeceğiz. Sonra klasik programların öteki bölümlerine de bakabiliriz, ama daha çok yönetsel bir açıklık yaratmak işlevi görecek bu. Ardından kendi *Platform Taslağı*'mız var. Çıkış dönemimizin iki temel belgesinden biri olan bu metnin temel önemde fikirler içerdiğini daha önce dile getirmiştik. Bir parti programı ortaya koyduğumuz bir dönemde *Platform Taslağı*'na yaklaşımımız ne olacak? Bugünkü program perspektifi ışığında baktığımızda bu *Taslak* ne ifade ediyor? Bu sorulara da yanıt arayacağız.

Program yapısına ilişkin görüş ve öneriler

Temmuz: Kısa ve özlü bir program ile geniş, popüler, belli şeyleri açıklayan ve gerekçelendiren bir program, bir tür manifesto arasındaki ayrım açısından bakıldığında, normalde klasik yaklaşımı tercih etmek gerektiğini düşünüyorum. Tartışmalar üzerinden bakıldığında, özlü ve gelişmeler karşısında kolay eskimeyecek, teorik gelişmeden süzülmuş bir programın tercih edilmesi daha doğru gözüküyor.

Ama, geçmiş deneyimler, bu çerçevede ortaya çıkmış bazı tercihler üzerinden bakıldığında şunu da görüyoruz: Tarihsel konjonktürün gerektirdiği durumlarda, ya programı bir manifestoyla tamamlama yoluna gidilmiş, ya da bizzat program bir manifesto gibi ele alınmış. *Komünist Manifesto* böyle; iki ihtiyaç içiçe ele alınmış burada. Spartakistler'in 1918 programı, Bolşeviklerin 1919 programı, belli açılardan Komintern'in 1928 programı bu ikili işlevi içiçe taşıyor. En azından bana böyle görünüyor.

İçinden geçtiğimiz tarihi aşama, dünya komünist hareketi ile sınıf hareketinin içinde bulunduğu koşullar

Su veya bu istemin ya da istemler toplamının kapitalizm koşullarıyla bağdasıyor olmasını. bu istemlerin kapitalizm koşullarında elde edilmesini amaçlaştırmakla hiçbir biçimde karıştırmamak lazım. Bu ikincisi reformizmin temelidir. bütün bir reformist tutum ve mantık bu türden bir amaçlaştırma üzerine oturur. Devrimci açıdan, tam tersine, bu istemler bizim için yığınları kapitalizmin temellerine karşı mücadeleye yöneltmek için birer aracıdır. Amac şaşmaz biçimde proletarya devrimidir. Dahası var. Bu istemleri tam, kalıcı, doyurucu bir biçimde gerçekleştirmek her zaman ancak proletarya devrimi sayesinde olanaklıdır. Ve bu sadece demokratik siyasal istemler için değil, aynı şekilde emeğin korunmasına ilişkin önlemler için de geçerlidir. Nitekim, Lenin'e benzer bir biçimde "ekonomik asgari program" kavramını kullanan Bolşeviklerin 1919 programında, "proletarya diktatörlüğünün kurulması, emeğin korunması alanında sosyalist partilerin asgari programlarının tam olarak gerçekleştirilmesini ilk kez mümkün hale getirdi", denilmektedir.

açısından bakıldığında, kendine özgü bir dizi özellik arz ediyor. Biz hep dünya ölçüsünde devrimci ve komünist hareketin bir döneminin kapandığını ifade ediyoruz. Bir bütün olarak dünya komünist hareketinin yeniden şekilleneceği, yer yer bunun ilk adımlarının atıldığı bir geçiş sürecinden söz ediyoruz. Ve biz kendimizi, geçmiş aşıma gücü gösteren, belli temel gerçekleri anlayan, bunları hareket noktası olarak alan, yenilenmiş, yeni dönemin ihtiyaçlarına yanıt veren bir hareket olarak tanımlıyoruz. Bu iddiayı taşıyoruz, buna inanıyoruz. İşte tam da bu konumumuz, bizim karşımıza belli enternasyonal sorumluluklar çıkarıyor. Özellikle dünyanın daha da küçüldüğünü ve bu çerçevede enternasyonalizmin çok daha yaşamsal bir önem kazandığını belirgin bir biçimde vurguladığımız bir yerde, bu bize daha ileri düzeyde sorumluluklar yüklüyor. İletişim muazzam gelişmiş, dünya alabildiğine küçülmüş durumda. Bu imkanları kullanmak, enternasyonalist sorumluluklarımıza sahip çıkmak durumundayız.

Programın yapısına ilişkin yapılan tartışmaya dair şunu söylüyorum. Programı popüler bir propaganda metni biçiminde kaleme almayabiliriz. Fakat buna rağmen onu temel esasları üzerinde genişleten, popüler bir tarzda, bir manifesto biçiminde ele alan bir tercihte de bulunabiliriz diye düşünüyorum.

Dünya komünist hareketinin tarihine bakıldığında, komünist partilerin her dönem bunu önemsedikleri görülür. Klasik bir program anlayışına yatkın olmalarına, buna bağlı olmalarına rağmen, vurguladığım nokta bir ihtiyaç olarak karşılara çıktığında, bunu bir biçimde gözetmişler. Bizim de içinden geçtiğimiz şu kendine özgü evrede bunu gözetmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Kaldı ki popüler bir açıklamaya, bizim siyasal çalışmamız açısından da ihtiyaç var.

İkinci olarak, programın kendi iç bölünmesine, stratejik hedeflerle kısmi talepler ilişkisine dair bir şeyler söyleyeceğim. Bizim stratejik hedefler olarak tanımladığımız proletarya devriminin hemen alması gereken temel önlemler ile kısmi talepler arasında hem bir bütünlük ve hem de bir ayrılık var. Şöyle ifade edeyim; proletarya devrimi burjuvazinin devlet aygıtını parçalayacak, bunun yerine kendi devrimci iktidar organlarını geçirecektir. Burjuvazinin mülksüzleştirilmesi, el konulmuş üretim ve dağıtım araçlarının, mali ve iktisadi zenginliklerin sosyalist kamu mülkü haline getirilmesi, ancak böylesine bir devrimci adım sayesinde olanaklı olabilecektir. Bunlar hiçbir biçimde burjuva kurulu düzenin sınırları içine sığacak önlemler değil.

Ama bu türden temel devrimci istemler ya da önlemler dışında, devrimin ilk adımlarında uygulanacak bir dizi önlem, aynı zamanda bugünden elde edilmek üzere uğruna mücadele edeceğimiz kısmi talepler niteliği taşımaktadır. Program yapısında bu bölmelemeyi, bu ayrımı nasıl yapacağız, nasıl yapmalıyız? Programın iç yapısında proletarya diktatörlüğünün uygulayacağı önlemler ile kısmi talepler arasındaki ilişkiyi kurmak, bunu gerekçelendirmek açısından tartışmak ihtiyacı duyuyorum.

Sergen: Programımızı inşa doğrultusunda tartışmalar yapıyoruz, bu programımızın hazırlanması sürecidir. Bunu en başta buradaki yoldaşlar olarak çok iyi değerlendirmemiz, bunun bilinciyle hareket etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bir partinin programı onun pratik çalışmasına sağlam bir zemin hazırlar, denilir. Bizim hem bütün bir parti olarak, hem de tek tek örgüt birimleri ve kadrolar olarak bu konuda gerçekten bir eylem birliği, pratik bir birlik sağlamamız için de bu ön tartışma süreçleri

Sosyal-demokrasi ile komünist hareket arasındaki temel ideolojik ve ilkesel ayrım da budur, buradadır.
Reformların düzen tabanı üzerinde amaçlaştırılması ile onların proleter devrim hedefine göre tanımlanması,
proleter devrim hedefinin yan ürünleri olarak ele alınması arasındaki temel farktır.

Biz sürekli olarak yığınlara bir devrimci iktidar hedefi göstereceğiz, onları buna ilişkin devrimci şiarlarımıza kazanmaya çalışacağız.

Bizim sorunumuz bu ülkede burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılmasıdır. Herseyi bu devrimci eksene bağlayıp, bu devrimci eksene göre tanımlayacaksınız.
Ve gündelik mücadele. ekonomik mücadele. demokratik istemler uğruna mücadele. genel siyasal mücadele. hep bu temel devrimci hedefe göre tanımlanacaktır. her adımda hep bu temel hedefe bağlanmaya çalışılacaktır.

Siarlar buna göre formüle edilecektir.
taktikler buna göre saptanacaktır.
müttefikler buna göre tavin edilecektir. vb...

anlamlıdır.

Program üzerine yapılacak tartışmalarla ulaşacağımız sonuçların, bizim gerçek ideolojik birliğimizi sağlayacağını düşünüyorum. Birtakım tezler üzerinde anlaşmış durumdayız. Belli süreçlerde sınanmış ve bir program düzeyine çıkmış tezlerdir bunlar. Ama sadece bunlar üzerinde anlaşmış olmanın yeterli olmayacağını düşünüyorum. Gerçekten bunu sağlam bir biçimde ve ideolojik-sınıfsal içeriğini kavrayarak çıkarmak gerekiyor. Biz bir parti ilan edeceğimize ve ardından daha iddialı bir pratiğe atılacağımıza göre, bunun bir programla teminat altına alınması oldukça önemlidir. Buradaki tartışmaları bu açıdan önemli buluyorum. Biz bu tartışmalar içerisinden ideolojik birliğimizi tam ve her açıdan sağlamış olarak çıkmalıyız. Bu açıdan tartışmaları, her bölümde ciddi sorular üretmek ve kendi içerisinde belli bir yoğunlaşma sağlayarak götürmenin iyi olacağını düşünüyorum.

Örneğin Cihan yoldaş bir programın yapısına, neyi içereceğine ilişkin bir ön platform ortaya koydu. Bu platform üzerinde düşünmek, buna ilişkin birtakım temel materyallere yeniden dönüp bakmak, inceleme yapmak, sorular üretmek ve ardından yeni bir tartışma safhasına geçmek durumundayız. Böylece programatik düzeyde daha sağlam bir şekilde ideolojik birliğimizi sağlayabiliriz.

Ben şu anda değişik konulara ilişkin düşüncelerimi açıklamaktan çok, ortaya konulanlar üzerinden nelere dikkat edilmesi gerektiğine ilişkin birtakım sorular yöneltmek istiyorum. Birinci bölüme ilişkin olarak yoldaşın söylediklerini veri olarak kabul ediyorum.

Ne yer alacak bu programda? Birinci bölümde, yani teorik bölümde, kapitalizmin eleştirisi, suçlanması ve buna karşı savaşın genel ilkesel sorunları yer alacak. Bu kapitalizm ve kaçınılmaz olarak onun yerini alacak olan sosyalizm üzerine bir bölüm olacak. İşçi sınıfının tarihsel-toplumsal konumu, işçi sınıfı hareketinin evrensel karakteri gibi klasik marksist tezler bu bölümde yer alacak. Kapitalizmin evrenselliğinden, burjuvazinin uluslararası bir sınıf olduğundan hareketle işçi sınıfı hareketinin enternasyonal niteliği konulacak ve bundan enternasyonalizm üzerine sonuçlar ve görevler çıkacak.

Buradan hareketle, Türkiye devriminin bölgesel ve uluslararası perspektiflerine gelmek istiyorum. Bu bağlamda dünya devrimi meselesi programda nasıl yer alacak? Buna ilişkin perspektif, buna ilişkin vurgu... 20. yüzyılda yaşanan deneyimlerin de dersleri ışığında

bu fazlasıyla önemli. Lenin'in Rusya'da devrimi kurgularken, Alman devrimine ve ileri Avrupa ülkelerindeki devrime ilişkin söyledikleri var. Bu konuda perspektifini oluştururken beklentileri var. Rusya gibi daha geri bir ülke devrimiyle ilişkisini izah ederken, bu perspektifi de oluşturuyor. Buna ilişkin o zamandan anlamlı birtakım vurguları var. Biz neyi gözeteceğiz, nasıl ele alacağız?

Öte yandan, Türkiye devriminin karakteri sorunu var. Bizim bugüne kadar söylediğimiz bir şey var; "demokratik devrimin sorunlarını da çözen bir sosyalist devrim"... Bu olağan sosyalist devrimden farklı bir durumdur. Bu özgünlük programımızda nasıl yer alacaktır, biz bunu nasıl ifade edeceğiz?

Bir diğeri, yine yaşanmış deneyimler ışığında, sosyalizmin sorunlarıdır. Demokrasi, kitlelerin inisiyatifi, devletle ilişkileri vb. Bunlar Ekim Devrimi sonrasında kaleme alınan programlarda da önem verilen sorunlar. Mesela R. Luxemburg'un kendine özgü görüşleri var bu konuda, program tartışmalarında da buna çok önem veriyorlar. Özellik yorumlarında buna çok dikkat çekiliyor. Devletin

sönümlenmesi, iktidarların işçi sınıfı ve öteki emekçi yığınlar ilişkisi, ve benzeri konular... Yaşanmış deneyimler ışığında bunların değerlendirilmesi... Bunlar programda mı söylenecek, yoksa ayrı konular olarak mı ele alınacak?

Bir başka nokta; programımızda, sadece Türkiye üzerinden değil, dünya genelinde toplumların büyük bir bölümünde koşulların proletarya devrimi ve sosyalizm için her zamankinden daha uygun hale geldiğini belirtmeliyiz. Özellikle ulusal kurtuluş devrimlerinin tarihsel başarısının ortaya çıkardığı yeni toplumsal-iktisadi koşullara da bir vurgu olacak bu. Geçtik nispeten daha geri ülkeleri, İspanya'dan Brezilya'ya, Arjantin'e kadar birçok orta düzeyde gelişmiş kapitalist ülkede hala geri burjuva-demokratik devrim hedeflerine saplanıp kalmış bulunan geleneksel küçük-burjuva akımların varlığı düşünüldüğünde, bu olguyu belirtmenin ideolojik ve politik önemi daha iyi anlaşılır.

Bir başka konu azami-asgari program sorunudur. Tarihsel açıdan ve genel olarak, dünya ve ülkemizdeki toplumsal-iktisadi gelişme düzeyi gözetildiğinde, bunun aşıldığı ileri sürülebilir. EMEP'le demokrasi ve devrim sorunu üzerine yapılan son tartışma çerçevesinde ortaya konulan formülasyonlarla da ifade edilebilir. Bu aşılma burada nasıl dile getirilecektir? Ya da bu gerçekten bir ayrıntıya mı dönüşmüştür? Değirmek bile gerekmez mi? Bu sorun üzerine tartışılmalıdır.

Diğer bir mesele, Rusya'daki parti programında tarım sorunu çok özel bir yere sahip, çünkü orada toplumsal ilerlemenin temel koşulu bu sorun üzerinde düğümleniyor. Tarım sorunu 1903 programında çok sınırlı bir kapsamda yer almasına rağmen, sonradan, 1905 Devrimi'nin yarattığı açıklıklar üzerinden çok büyük bir önem kazanıyor. Bu sadece program çerçevesinde değil, ayrıca da özel biçimde ele alınan ve işlenen bir sorun. Peki Türkiye'de durum nedir? Türkiye'de bir ulusal sorun var. Rusya'da önplanda olan tarım sorunu ve programı oluyor. Türkiye'de bu böyle görünmüyor. Türkiye'de ulusal sorun benzer bir konumdadır. Bu da tartışılmalı diye düşünüyorum.

Cihan yoldaş, 20. yüzyıldaki gelişmeler de gözetilerek işçi sınıfı içindeki zararlı eğilimler ve akımlara yer verilecek mi, diye soruyor. Ben yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir de şu sorun var. 20. yüzyıl sosyalizm deneyimlerine, programda tek tek sorunların

gerektirdiği özel vurgular ya da değinmelerin yanısıra, ayrı ve özel bir bölümün gerektiğini düşünüyorum. Ortada bir deney var, bir miras var, bu mirasa nasıl, ne şekilde, hangi kapsamda sahip çıkacağız? Kuşkusuz buna eleştirilerimiz var, bunu anlayıp aşma mantığıyla hareket ediyoruz. Ama büyük bir tahribat, ideolojik boyutları da olan tahribatlar yaşanmıştır. Bu açıdan özel bir bölüm olmalıdır diye düşünüyorum. Bunun bir propaganda değeri de var. Hem Türkiye işçi sınıfı, hem de dünya proletaryası açısından bu böyle.

Ben kısa ve özlü bir program olması fikrine katılıyorum. Biz ancak gerekçelendirmelerde ayrıntılara girebiliriz. Ama özellikle şu son vurguladığım nokta gözetilmeli, biraz propaganda yönü de olabilmelidir. Uzun bir metin olsun anlamında söylemiyorum. Sadece Türkiye işçi sınıfı açısından da değil. Programımızı çeşitli dillere çevireceksek eğer, özellikle bu konuya özel bir yer ayırmak çok gereklidir diye düşünüyorum.

Bir de programların bazılarında rastladım, ama tümünü bilmiyorum. Yeni bir enternasyonale ilişkin bir değinmeye gerek var mı? Bir programda böyle bir şey yer alır mı? Sadece soru olarak soruyorum.

Semih: Önce işçi sınıfı hareketi içindeki sapmaların eleştirisi noktasına değinmek istiyorum. Rusya'da 1919 programından önce böyle bir eleştiri yer almıyor. İkinci Enternasyonal partilerinin eleştirisi çerçevesinde, 1919 programına eklenmiş. Tabi orada çok ciddi bir süreç yaşanıyor. İkinci Enternasyonal'ın çöküşü, bu çerçevede sosyal-şovenizmin gelişmesi... Peki biz bunu nasıl ele alacağız? Bunun tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Ulusal soruna ilişkin bir şeyler söylemek istiyorum. Ulusal sorun, aynı zamanda köylü sorunu, tarım sorunuyla içiçe ele alınabilecek bir sorun. Ama Türkiye açısından ayrı bir yeri de var. Rus marksistleri 1903 programında bu soruna yalnızca iki madde olarak yer vermişler, ki bunlardan asıl önemli olanı, ünlü 9. madde, yalnızca kısacık bir cümleden ibaret. Ama bizde biraz daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Türkiye'nin içinden geçtiği süreç, ulusal sorunun yarattığı etki, bizim buna verdiğimiz önem üzerinden, örneğin ayrı bir alt bölüm olarak işlenebilir. Emekçi sınıfların, kır ve kent küçük-burjuvazisinin kapitalizme karşı olan tepkisini program çerçevesinde ifade edebilmek, onu partinin arkasına alabilmek için ifade ettiğimiz bölümlerin arkasından, bir de ulusal sorun üzerinden bir bölümün eklenebileceğini düşünüyorum. Kuşkusuz programı çok genişletmemek, hantallaştırmamak kaydıyla.

Asgari program tartışması bir ölçüde geliyor. Siyasal ve sosyal reform talepleri olarak ifade ettiğimiz talepler, mesela 1919 programında var. Bu talepler aslında bir asgari programa...

Cihan: Bir maddi bilgi hatasını düzeltmek için sözünü kesiyorum. 1919 programı sosyalist devrimi izleyen bir dönemin, sosyalist kuruluş döneminin programı olduğuna göre, dediğin gibi olması zaten mümkün değil. Sanıyorum senin sözünü ettiğin metin 1917 yılına, yani devrim öncesi döneme ait. Söz konusu olan, 1917'de Lenin'in değişiklik önerilerini içeren bir tür yeni program taslağı. Nisan Konferansı sonrasına ait bir programın önerileri onlar. Geçiş dönemine ait kendine özgü bir program bu. (1919 programının metni "Komünizmin abece'si"nin sonundaki ek bölümde yer alıyor.)

Rusya'da Şubat Devrimi oluyor, Bolşevikler Nisan Konferansı yapıyorlar. Bu konferans ortaya çıkan yeni durumu hesaba katan açılımlar yapıyor, bu çerçevede

Lenin tam da, Radek ve benzerlerini eleştirirken, yani bu mücadelevi küçümsevenlere ya da görmezlikten gelenlere sorunu anlatmaya çalışırken, sorunu. "tüm demokratik reformların tam ve her yönüyle gerçekleştirilmesinin" gerekli temeli ve güvencesi olarak. "kapitalizmin devrilmesini ve burjuvazinin mülküne el konulmasını istiyoruz" şeklinde koyuyor.

Ama hemen ardından da en kritik noktayı ekliyor: Sorunu böyle, yani kapitalizmin devrilmesi perspektifi içerisinde kavramamız, hiç de demokratik siyasal istemler uğruna etkili ve çok yönlü bir mücadelevi bugünden vermemizi, küçümsemevi getirmemelidir.

Biz bunun böyle olduğunu bilmeli, kapitalizm devrilmedikçe temel demokratik istemlerin tam olarak gerçekleşmesinin bir hayal olduğunu bir an bile unutmamalı.

ama tam da bu hedefe başarıyla ulaşabilmek için de bu istemler uğruna mücadelevi bugünden ve kararlılıkla verebilmeliyiz.

programın gözden geçirilmesi gerekiyor. O kadar kendine özgü tarihi bir dönem ki bu dönem. Bir taraftan Şubat Devrimi, iktidarın burjuvazi tarafından ele geçirilmesi var; öte taraftan asgari program istemlerinin henüz gerçekleşmemiş olması olgusu var. Ama beri taraftan bir proleter devrimin de gündeme girdiği bir evre. Çok kendine özgü bir geçiş evresi. Bu geçişi de kucaklayan programatik formülasyonlardan yana Lenin.

Mesela Lenin 1918 Mart'ında; ben geçen yaz asgari program-azami program ayrımının kaldırılmasına karşıydım, ama artık iktidarı aldık ve aradan iki yıl geçti, şimdi bu ayrımın kaldırılması beni korkutmuyor, artık bu ayrıma son verebiliriz, diyor. Yani ifade edilmiş bile bir ihtiyat var. 1917 Nisan Konferansı programın gözden geçirilmesini karara bağlıyor. Lenin soruna ilişkin materyali birarada sunuyor. Programının hangi bölümleri korunmalı, hangi bölümleri yeni bir biçim almalı, hangi bölümleri çıkarılmalı diye, onları içiçe veriyor. Senin sözünü ettiğin karışıklık, o geçiş evresinin kendine özgü durumundan geliyor.

Semih: Benim burada asıl söylemek istediğim, siyasal ve sosyal reform talepleri ile işçi sınıfının korunmasına ilişkin taleplerin programatik yapıdaki yeri ve mantığı üzerine. Bu konuda genel demokratik haklar çerçevesinde Lenin'in söylediklerinden yararlanabiliriz. Yani birtakım istemlerin devrimden önce, bir kısmının devrim sürecinde, bir kısmının ise devrim sonrasında kazanılması üzerinden düşünebiliriz bu konuyu. Biz programımızda bu talepleri devrim hedefine bağlayarak ifade etmeli, ama bunların bir kısmını devrim öncesinde elde edilebilecek haklar ya da istemler olarak görmeliyiz. Çeşitli talepler ifade edilebilir, ama bunların bir asgari program çerçevesinde ifade edilmesi söz konusu olmamalı. Tek tek reformlar, kapitalizm koşullarında gerçekleştirilecek reformlar biçiminde değil, hepsi tek bir devrim programının genel yapısı ve bütünlüğü içinde ele alınmalı. Elbette bu çerçevede konulan talepler, kısmen devrim öncesinde de gerçekleştirilebilir. Ama bu bile ancak genel bir devrim perspektifi içinde ele alındıkları ölçüde olanaklı olabilir.

Lenin 1917'de parti programının revizyonu çerçevesinde hazırladığı taslakta, örneğin konut sorunu üzerine şöyle diyor: "Bir konut yasasının hazırlanması ve konutların sağlık koşullarının denetlenmesi için işçi örgütleri tarafından seçilen bir konut müfettişliğinin kurulması. Ne var ki, konut sorunu ancak toprak ve arazide özel mülkiyetin kaldırılması ve ucuz ve hijyenik konutların inşasıyla çözülebilir." Bu talep asgari programın bir maddesidir. Ama ancak bir devrimle, özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasıyla gerçekleştirilecek bir sorun olarak ifade ediliyor.

Buradaki teorik ve yöntemsel bakış açısı çok önemli bence.

Asgari program sorunu üzerine tartışmalar

Temmuz: Program mantığı açısından kısmi talepleri, bu düzen koşullarında iktidar hedefine bağlı olarak mücadelesini vereceğimiz talepleri, asgari program olarak formüle etmenin bir sakıncası olacağını düşünmüyorum. Ama "asgari program" isimlendirilmesi, burjuvaziden önceki bir sınıfın, feodal soyluluğun siyasal iktidarda olduğu dönemin program yapısına ilişkin bir formüllendirme, başka bir devrim aşamasına ilişkin bir formüllendirme. Önemli ölçüde bununla

özdeşleşmiş bir isimlendirme. Bu açıdan çok uygun olmadığını düşünüyorum.

Cihan: Türkiye'nin geleneksel sol hareketi, kullandığı bazı kavramlara bugüne dek herhangi bir ciddi açıklama getirmediği gibi, gerçekte yeterince açık olan bazı klasik kavramların da içini boşaltmış durumda. Yoldaşın dile getirdiği kaygılar bu açıdan bir anlam taşıyor tabi. Biz bu sorunlara demokrasi ve bağımsızlık sorunları üzerine konferanslarda fazlasıyla girdik diye düşünüyorum. Son olarak EMEP'lilerle yapılan polemikte "asgari program" sorunu ve kavramı üzerine son söz de bir biçimde söylenmiş oldu. Ben açıklayıcı olur diye bu vesileyle oradan bazı pasajlar okumak istiyorum. Bu bölüm çok geniş, ama ben yoldaşın özellikle işaret ettiği noktaya ilişkin pasajlarla yetineceğim. "Demokrasi Mücadelesi ve Program Sorunları" başlıklı 4. Bölüm'den okuyorum:

"Asgari program, teorik mantığı yönünden, burjuva toplumu koşullarında gerçekleştirilebilir olan, kapitalizmin sınırlarını aşmayan, tersine bu sınırlarla bağdaşabilir olan iktisadi ve siyasal reform taleplerine dayanır; bunları kapsar. Alışlagelmiş kullanım içinde asgari program burjuva-demokratik devrim sorununa kopmaz biçimde bağlıdır; bu devrime denk düşen iktisadi ve siyasal hedefleri ve önlemleri kapsar. Ve böyle bir durumda, asgari program talepleri, sosyalist devrime göre siyasal ve iktisadi reform talepleri olmayı sürdürseler de, burjuva demokratik devrimin kendi sınırları içinde, bunlardan bir kısmı toplumsal-devrimci talepler niteliği taşır."

(...)

"Kapitalizmin egemen hale geldiği ve burjuvazinin iktidar sahibi sınıf olarak kendi toplumsal ve siyasal egemenliğini tam olarak kurduğu koşullarda durum temelden farklıdır. Kapitalist düzenin temelleriyle bağdaşabilir olan iktisadi ve siyasal reform istemleri, bu koşullarda, artık bizzat bu sınıfa karşı yöneltilmiştir. Bu koşullarda toplumsal devrim ancak sosyalist bir devrim olabilir. Ve teorik mantığı yönünden kapitalizmin çerçevesiyle bağdaşabilir olan tüm iktisadi ve siyasal reform talepleri uğruna mücadele, ancak bu talepler sosyalist devrim perspektifi içinde, ona tabi bir biçimde ele alındıkları ölçüde devrimci bir biçimde formüle edilmiş olurlar ve devrimci iktidar mücadelesinin dayanaklarına dönüşürler. Burada artık iki ayrı devrim aşaması ve onlara denk düşen asgari ve azami iki program değil, tek bir devrim, proleter devrim ve ona denk düşen bir proleter devrim programı vardır. Burada artık bir devrim programı olarak 'asgari program' tarihsel olarak aşılmıştır. Burada artık proleter devrim programı tüm devrimci iktidar mücadelesinin temelidir ve burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılması yoluyla proletaryanın sosyalist

iktidarının kurulması tüm bu mücadelenin asıl eksenidir. Ve demokratik siyasal istemler uğruna mücadele sözkonusu olduğunda, tüm sorun bu mücadelenin proletaryanın genel iktidar mücadelesine nasıl bağlanacağıdır.”

Görüldüğü gibi burada mesele, “asgari program” kavramı, demokratik devrim aşamasıyla, yani bir aşama olarak demokratik devrim sorunuyla sıkı sıkıya bağlantılı bir biçimde ortaya konulup tanımlanıyor. Ama mesele bununla bitmiyor. Okuduğum pasajdaki “alışıl gelmiş kullanım içinde” kaydına dikkat etmemiz gerekiyor. Zira bu kayıt nedensiz değil. Soruna, kavramlara, geleneksel siyasal kültürün algılama tarzının ötesinde, kendi nesnel bilimsel içerikleri ve anlamları üzerinden bakabilmeliyiz.

Daha önce Lenin’in emeğin korunmasına ilişkin istemler bölümü hakkında “ekonomik asgari program” kavramını kullandığını hatırlatmıştım. Ve bildiğiniz gibi, bu türden bir “ekonomik asgari program”, yani işçi sınıfının korunmasına ilişkin önlemler bölümü tüm marksist programlarda, demek oluyor ki sosyalist devrim programlarında da var. Yani bu yalnızca devrim aşamasıyla değil, fakat kapitalizm koşullarıyla bağdaşabilirlikle ilgili bir kavram.

“Asgari program” kavramı, savaş dönemi tartışmaları üzerinden bakarsanız, serbest bir biçimde aslında Avrupa programlarının demokratik siyasal istemlere ilişkin bölümleri için de kullanılıyor. Zira bu bilimsel bir tanım, yani bilimsel ölçülerle bakıldığında bu tanım herhangi bir yanlışlık taşımıyor. Toplumsal devrim perspektifi içinde, onunla sıkı sıkıya bağlı olarak formüle edilmiş olsalar da, kendi başlarına alındıklarında kapitalizmle bağdaşabilir olan siyasal reform istemleri sözkonusu burada. Ve “asgari program” tanımı ile kapitalizmle bağdaşırılık arasında kopmaz bir ilişki var.

Geçmeden şunu da eklemem gerekiyor. Şu veya bu istemin ya da istemler toplamının kapitalizm koşullarıyla bağdaşıyor olmasını, bu istemlerin kapitalizm koşullarında elde edilmesini amaçlaştırmakla hiçbir biçimde karıştırmamak lazım. Bu ikincisi reformizmin temelidir, bütün bir reformist tutum ve mantık bu türden bir amaçlaştırma üzerine oturur. Devrimci açıdan, tam tersine, bu istemler bizim için yığınları kapitalizmin temellerine karşı mücadeleye yöneltmek için birer araçtır. Amaç şaşmaz biçimde proletarya devrimidir. Dahası var. Bu istemleri tam, kalıcı, doyurucu bir biçimde gerçekleştirmek her zaman ancak proletarya devrimi sayesinde olanaklıdır. Ve bu sadece demokratik siyasal istemler için değil, aynı şekilde emeğin korunmasına ilişkin önlemler için de geçerlidir. Nitekim, Lenin’e benzer bir biçimde “ekonomik asgari program” kavramını kullanan Bolşeviklerin 1919 programında, “*proletarya diktatörlüğünün kurulması, emeğin korunması alanında sosyalist partilerin asgari programlarının tam olarak gerçekleştirilmesini ilk kez mümkün hale getirdi*”, denilmektedir.

Biz geleneksel halkçı siyasal kültürün yarattığı çarpıklıkları, yanılsamaları gözeterek bu kavramı kullanmaktan kaçınalım. Ama eğer bilimsel içeriğini bilmiyorsak, bu kavrama ilişkin olarak ideolojik açıdan silahlı değilsek, onu doğru bir kavrayışla ele almıyorsak, günü geldiğinde bu soruna ilişkin düşünsel karışıklığın tuzağına düşmekten yine de kurtulamayız.

Dolayısıyla, biz asgari program kavramını, bu kavramın bilimsel içeriği konusunda tam bir ideolojik açıklığa ulaşmak kaydıyla, kullanmamayı tercih edelim. Asgari program özünde, kapitalizmin

Kapitalist bir ülkede iktidar değişimine varmamış her devrim burjuva demokratik sınırları içinde kalır. ama aslında proleter devrimin bir ilk alevlenmesinden başka bir şey değildir bu. Çok mu karışık, çok mu çelişkili?
Sanmıyorum, yalnızca biraz karmaşık, yani diyalektik düşünmevi gerektiriyor. İşçi sınıfı ayaklanır iktidarı almak için, alamaz da belli şeyleri dağıtmakla, belli mevzileri kazanmakla kalır.
Evet, başarısız bir proleter devrim, iktidara varamamış bir proleter devrim. Ama kazanımlarının sınırları içinde bakarsanız da kendi capında bir burjuva demokratik devrim.
Yani siyasal özgürlükleri genişletmiş olabilir, militarizme bir darbe vurmuş olabilir, bir savaşı sona erdirmiş olabilir.
İngiltere’de yaşanır bu, hedefine varamaz da. örneğin kraliyet ailesinin süpürülmesine yol açabilir. İngilizler artık bizim de bir cumhuriyetimiz olsun diyebilirler. vb...

sınırlarıyla, çerçevesiyle teorik olarak bağdaşabilir olan istemler toplamıdır. Teorik olarak bağdaşabilir, zira gerçek yaşam içerisindeki bağdaşmazlığı sayısız tarihsel ve güncel deneyimle biliyoruz. Ama siz teorik kanıtlama yoluyla, Lenin’in çok kullandığı bir ifadeyle söylersek, iktisadi tahlil yoluyla, bunun kapitalizmin sınırları dahilinde gerçekleştiremeyeceğini iddia edemezsiniz. Lenin, bizzat Marks’ın *Kapital*’de izlediği yöntemi örnek göstererek; iktisadi tahlilde bütün öteki etkenleri yok sayacak, salt iktisadi ilişkiler ve kategoriler üzerinden düşüneceksiniz, diyor. Yani bir olayın gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, bir demokratik siyasal talebin kapitalizm koşulları altında elde edilebilir olup olmadığı, bizzat iktisadi ilişkilerin ya da yasaların kendi sınırları içerisinde gösterilebilmelidir. Ve siz iktisadi olarak siyasal demokrasinin, onun bir dizi siyasal isteminin kapitalizmin sınırlarında gerçekleştiremeyeceğini iddia edemezsiniz. Örneğin ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının elde edilemeyeceğini iddia edemezsiniz. Ya da, iktisadi kanıtlama yoluyla, düzenli ordunun dağıtılması ve bütün halkın silahlanmasına dayalı bir durumun kapitalizm koşulları altında gerçekleştiremeyeceğini teorik açıdan iddia edemezsiniz. Lenin, İsviçre’de bu bugünden var, diyor.

Dolayısıyla, asgari program meselesinde biz geleneksel devrimci harekete karşı ideolojik olarak silahlanmak mı istiyoruz, asgari programın kapitalizmin sınırlarıyla bağdaşabilir talepler bütünü olduğunu kuvvetle iddia etmeliyiz. Zira marksist-leninist bakış açısından biricik doğru düşünce ve tutum budur. Geleneksel akımlar kapitalist bir ülkede asgari programı kendi başına bir devrim programı olarak sunabiliyorlar. Oysa bu teorik ve mantıksal açıdan olanaksızdır. Kurulu düzenin egemen sınıf iktidarını ve toplumsal-iktisadi temellerini aşmayan hiçbir program bir devrim programı olarak nitelenemez, böyle bir program devrimci olamaz. Buna rağmen biz geleneksel halkçı akımların herşeye rağmen devrimci bir programa sahip olduklarını söylüyorsak, bu onların asgari program adı altında gerçekte onun sınırlarını temel noktalarda aşan bir programa sahip olmalarından dolayıdır.

Biz asgari program kavramı ve kavrayışı konusunda tam bir karmaşa içerisinde bulunan geleneksel akımları iki temel noktadan giderek vurmaliyiz. İlk olarak diyeceğimiz şudur: Sizin özel kavrayışınız içerisinde alındığında asgari programınız size ne kadar devrimci görünürse görünsün, nesnel bilimsel ölçülerle bakıldığında, asgari program kapitalizmin temelleriyle bağdaşabilir bir program demektir. Siz asgari programa dayalı bir devrim stratejisini izlediğiniz zaman, hiç değilse devrimin ilk aşamasında kapitalizmin temellerine, sermayenin egemenliğine dokunmayan bir devrim stratejini benimsemiş oluyorsunuz. Ve eğer bunda tutarı

davranacak olursanız, bu sizi gerçekte devrimci bir programdan ve devrimci iktidardan perspektifinden yoksun bırakır. Bu bizi geleneksel akımların bu açmazdan kurtulmak üzere yöneldikleri eklektizme, iç yapısı ve mantığı bakımından tutarsız eklektik programlar sorununa, yani ikinci noktaya getiriyor. Bu konuda da onlara söyleyeceğimiz şudur: Zaten siz de o küçük-burjuva devrimci sezgilerinizle bunları iyi-kötü gördüğünüz için, asgari programın içine getirip azami programın bir bölümünü koyuyorsunuz. İktidar da dahil, temel iktisadi ve siyasal önlemler de dahil... Asgari programın ortaya çıkaracağı iktidar biçimini “proletarya diktatörlüğünün özgül bir

biçimi” olarak tanımlamak ihtiyacı duyuyorsunuz. Çünkü başka türlü size de ters geliyor. Siz mevcut sermaye iktidarı karşısında devrimci bir iktidarı ancak böyle, “proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi” olarak sunabiliyorsunuz. Ya da sanayi, banka, maliye, toprak, bütün bunların daha ilk adımda kamulaştırılmasını isteyebiliyorsunuz. Belki bunun dışına toprakların bir kısmı çıkarılabilir, bunun dışındaki bütün öteki iktisadi kamulaştırmaları sosyalist mülkiyet olarak tanımlıyorsunuz. Niye bunu yapmak ihtiyacı duyuyorsunuz? Çünkü hayat sizi buna zorluyor, çünkü bu ülkede asgari program sınırı tarihsel olarak aşılmıştır. Siz devrimci bir program ortaya koymak istiyorsanız, bu sınırları aşmak zorundasınız. Bu sınırların “asgari program” diye sunulan bir çerçevede bile aşılmasının gerisinde, burjuva demokratik devrimin tarihsel olarak, bir stratejik aşama olarak aşılmış olması var. Ve bunu, açık bir bilinçten çok, devrimci sezgilerinizin yardımıyla yapıyorsunuz. Bu ise, sorununuzu çözmekten çok daha da karmaşık, içinden çıkılmaz hale getiriyor. Zira bu ortaya sadece koca bir eklektizm çıkarır ve bildiğimiz gibi eklektizm hiçbir zaman bir çözüm değildir. Bu da bizim ikinci iddiamız.

Başta TDKP eleştirisi (89’ polemliğini kastediyorum) olmak üzere teorik yazılarımızda bu sorun yıllardır enine boyuna tartışılıyor. Son olarak demokrasi ve anti-emperyalist mücadele üzerine verilen programatik konferanslarda bu mesele belirgin bir biçimde öne çıkarılıyor. Birileri diyor ki, burjuva demokratik bir istem olan bağımsızlık istemi ya da burjuva demokratik bir mücadele olan anti-emperyalist mücadele... Biz de diyoruz ki, sizin burjuva demokratik karakterde bir mücadele olarak tanımlayabilmeniz için, bu mücadelenin sistemin dışına taşmaması lazım. Bunun size siyasal bağımsızlık kazandırsa bile, iktisadi ve mali bağımsızlık kazandırmaması lazım. Ve ekliyoruz, çünkü sistemin içinde kaldığımız sürece, en tam bir siyasal bağımsızlık kazansanız bile, yine de iktisadi ve mali bağımsızlığı kazanamazsınız. Ya da bu ancak çok istisnai, geçici ve iğreti bir durum olarak sözkonusu olabilir. Bunu kazanmak demek uluslararası sermaye cephesinin dışına çıkmak demektir, o zaman da zaten proletarya devrimi alanına giriyorsunuz.

Tartışma, programın yapısını kurarken demokratik siyasal istemleri nasıl formüle edeceğimiz, programımızın bunlara ilişkin bölümününe bir “asgari program” tanımı getirip getiremeyeceğimiz üzerineydi. Ben programın ilgili bölümlerini böyle tanımlamaktan kaçınalım diyorum. Zira yerleşik kavrayışın gücü de düşünüldüğünde bu gereksiz bir kargaşa yaratmaktan başka bir işe yaramaz. Fakat ben, deminden beri yaptığımız tüm açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, bu kavramı kullanmaktan kaçınmanın yine de sorunu çözmediğini, dahası, eğer sorunun teorik içeriği ve

mantığı doğru kavranmazsa, bu kez tersinden bir düşünsel kargaşanın doğacağını da ekliyorum. Sonuç olarak, bu kavramın, teorik içeriğini ve mantığını doğru ve sağlam bir biçimde kavramak kaydıyla, programımızın ilgili alt bölümlerine ilişkin olarak bu türden tanımlardan kaçınalım diyorum. Programımızı proleter devrim eksenine dayalı bir bütün olarak kavrayalım, onu proletarya devrimi ve sosyalizm programı olarak tanımlayalım.

Bu sorun teorik açıdan doğru kavranmalı dedim. Kavranmazsa ne olur? İki şey olur. Ya demokratik siyasal ve iktisadi istemlerden oluşan istemler proletarya devrimi ekseninden kopararak kendi başına bir ayrı program, sözde “asgari devrim” programı haline getirilir, böylece dosdoğru reformizme kayılır, ki yüzyılın başında Kautskizmin tutumu ve konumu buydu. Ya da bu istemler küçümseir, görmezlikten gelinir, bu istemler uğruna günlük mücadele ile devrimci iktidar mücadelesi arasındaki diyalektik bağ ve bütünlük kaybedilir, böylece de devrimcilik adına devrimci iktidar olanağı tümünden kaybedilir.

Dikkat edin, emperyalist ekonomistlerle tartışma Hollanda programı üzerinden oluyor. Hollandalılar kendi programlarında asgari taleplerden, yani siyasal reform taleplerinden vazgeçmişler, demokrasi mücadelesi kapsamına giren talepleri reddetmişler. Ama bu talepler uğruna mücadeleyi reddettiğiniz noktada siz gerçekte devrimin zaferini olanaksızlaştırırsınız, çünkü devrim o mücadeleler içinde büyür, devrimci iktidar olanağı, yığınların bu talepler uğruna mücadeleye seferber edilip, eğitilip örgütlenmesi ile gerçekleşebilir. Teorik olarak alındığında kapitalizmin temelleriyle bağdaşabilir olan siyasal ve iktisadi reform istemleri, gerçekte kapitalizmi yıkmaya mücadelesinin etkili manivelalarına dönüştürülebilirler ve devrimci bakışaşıısından yapılması gereken de zaten budur.

Hiçbir demokratik siyasal istem kapitalizm koşullarında tam olarak gerçekleşemez. Ancak kısmi olarak, ancak iğreti olarak ve ancak geçici olarak, Lenin’in deyimiyle, bir istisna olarak gerçekleşebilir. Lenin’in Radek’le yaptığı polemikte söyledikleri gerçekten çok açıklayıcı. Emperyalist ekonomizm akımına yönelik tüm tartışma ve eleştiri gerçekte demokratik-siyasal istemler, yani asgari program istemleri etrafında dönmektedir. Bu, burjuvazinin sınıf olarak egemen olduğu bir toplumda demokratik-siyasal istemler uğruna mücadelenin anlamı, işlevi ve sınırlarının ne olduğu üzerine bir tartışmadır.

Lenin diyor ki, “*Kapitalizme karşı devrimci savaşıımı, bütün demokratik isteklerle, yani cumhuriyet, halk ordusu (militia), resmi görevlilerin halk tarafından seçilmesi, kadınlara eşit hak verilmesi, ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve benzeri gibi isteklerle ilgili devrimci bir program ve taktiklerle birleştirmeliyiz.* (Proleter devrim programını bu talepler uğruna mücadele programı ile birleştirmeliyiz demek istiyor.) *Kapitalizm varoldukça bu istekler -hepsi- yalnızca bir istisna olarak elde edilebilir. Üstelik tam olarak değil, çarpıtılmış olarak... Şimdiye dek başarılımış demokrasiye dayanarak ve bu demokrasinin kapitalizmde tam olamayacağını gözler önüne sererek, yığınların içinde bulunduğu yoksulluğun ortadan kaldırılmasının ve bütün demokratik reformların tam ve her yönüyle gerçekleştirilmesinin gerekli temeli olarak kapitalizmin devrilmesini ve burjuvazinin*

mülküne el konulmasını istiyoruz.”

Dikkat ediniz; Lenin tam da, Radek ve benzerlerini eleştirirken, yani bu mücadeleyi küçümseyenlere ya da görmezlikten gelenlere sorunu anlatmaya çalışırken, sorunu, “tüm demokratik reformların tam ve her yönüyle gerçekleştirilmesinin” gerekli temeli ve güvencesi olarak, “kapitalizmin devrilmesini ve burjuvazinin mülküne el konulmasını istiyoruz” şeklinde koyuyor. Ama hemen ardından da en kritik noktayı ekliyor: Sorunu böyle, yani kapitalizmin devrilmesi perspektifi içerisinde kavramamız, hiç de demokratik siyasal istemler uğruna etkili ve çok yönlü bir mücadeleyi bugünden vermemizi, küçümsemeyi getirmemelidir. Biz bunun böyle olduğunu bilmeli, kapitalizm devrilmedikçe temel demokratik istemlerin tam olarak gerçekleşmesinin bir hayal olduğunu bir an bile unutmamalı, ama tam da bu hedefe başarıyla ulaşabilmek için de bu istemler uğruna mücadeleyi bugünden ve kararlılıkla verebilmeliyiz.

Cezmi: Yoldaş, bir yere vurgu yapmak açısından şöyle ifade edilebilir mi? İkinci Enternasyonal partileri için diyelim, sorun soyut planda asgari-azami program ayrımının kendisinden değil, o partilerin devrimci karakterlerini yitirmiş olmalarından kaynaklanıyordu.

Cihan: Çok kesin olarak öyle...

Ceren: Burada önemli olan, asgari program-azami program ayrımının nasıl ele alındığı, nasıl formüle edildiğidir? Biz demokratik siyasal istemler uğruna mücadeleyi proleter devrim hedefine bağlıyoruz, tüm istemlerimizi buna, bu eksene uygun bir tarzda formüle ediyoruz. Bu çerçevede tek bir programımız, bölünmez bir proleter devrim programımız var. Oportünist ayırmada ise asgari program öncelikle gerçekleştirilmesi gereken başlıbaşına bir programdır artık. Teorik planda kapitalizmin sınırları içinde elde edilebilir tüm talepler program formunda sistematik bir ifade kazanıyor, öncelikli olarak gerçekleştirme hedefi taşıyan bir program yapısı ortaya çıkıyor. Ve kuşku yok ki, devrime ve devrimci iktidara ilişkin olan herşey fiilen bir yana atılıyor. Yani bu istemleri programda devrimci bir perspektif, amaç ve mantık içinde formüle etmeyi olanaklı kılan o biricik eksen yitiriliyor. Geriye kala kala şekilsiz, ufuksuz, gevşek, devrimci yapı ve ruhtan yoksun bir reformlar platformu/programı kalıyor. Erfurt Programı’nın çok bilinen oportünist akıbeti bu oldu. Rosa Luxemburg’un şiddetle saldırdığı ayırım bu oldu. Başta Alman Sosyal-Demokrat Partisi olmak üzere tüm İkinci Enternasyonal oportünizmi, programın toplumsal devrime dayalı ekseni ile siyasal ve iktisadi reformlara ilişkin bölümlerini birbirinden kopardılar. Bu ikinciye gerçek programatik temel haline getirdiler.

Taktik istemler alanını mutlak bir biçimde programın stratejik

bölümüne bağlılık, bağımlılık içinde kavramak gerekir.

Bu, demokratik siyasal istemler uğruna mücadelenin proleter devrim

perspektifine bağlı. onun içinde, onun hizmetinde ele alınmasına

iliskin ilkesel devrimci tutumun bir gereğidir.

Buna aykırı her kavrayış ve pratik tutum, reformizme kapı aralar.

Taktik stratejiye, onun çıkarlarına bağımlı olmalı, ona göre formüle

edilmeli. Taktik siyasal hat stratejik hedefler, çıkarlar ve öncelikler

gözetilerek tanımlanmalı.

Bu aslında, Lenin’in, “demokrasi sorununun marksist çözümü,

proletaryanın, bütün demokratik özlemleri ve kurumları kendi iktidar

savaşımında seferber etmesidir”, dediği seyin kendisidir. Bu

meselenin teorik mantığı en iyi Lenin’de var.

Ve bu ülkede bunu bizzat Lenin’e dayanarak, kitap hacimleri bulacak

denli ayrıntılı bir biçimde gerekcelendiren tek hareketiz biz.

Cıkışımızdan beri bu konuda sağlam bir teorik açıklığımız var.

Bugünün Türkiye’sine bakacak olursak, örneğin bugünkü EMEP programı tam da böyle bir programdır. Öncelikli hedef diktatörlüğün faşist biçimini ortadan kaldırmaktır. Bu program siyasal demokrasinin elde edilmesi çerçevesini aşmayan, dolayısıyla kapitalizmi aşma hedefi olmayan bir programdır. Bu gerçekte kapitalizmi iyileştirme, kapitalist toplumu iktisadi ve siyasi açıdan reforme etme, demokratikleştirme programıdır. Öncelikle bu asgari program hedeflerine ulaşılacak, ardından bunun sağladığı zemin üzerinde bu kez güya azami programı gerçekleştirme mücadelesine girişilecektir. Tüm İkinci Enternasyonal’in mantığı da zaten buydu.

Burada önemli olan, kapitalist bir ülkede “asgari program” adı altında bir devrim programının savunulamayacağı, bu çerçevede asgari program-azami program türünden bir ayırımı yapılamayacağıdır.

Cezmi: O halde şöyle de ifade edebiliriz. Asgari program, örneğin Rusya gibi henüz burjuva gelişmenin sorunları ile yüzyüze bulunan yarı-feodal otokratik bir ülke için, demokratik devrim programı olarak ifade edilebiliyor. Ama sosyalist devrim sorunuyla yüzyüze olan kapitalist ülkelerde asgari program artık kendi başına bir devrim programı değildir, olamaz. Sermaye iktidarı koşullarında, o iktidarı devirme mücadelesi döneminde, yapısı gereği kapitalizmle bağdaşabilen, fakat pratik olarak yığınları iktidar mücadelesine hazırlayacak, olgunlaştıracak olan bir siyasal ve iktisadi istemler toplamı, buna dayalı bir mücadele programı olarak düşünülüyor.

Cihan: Kapitalizmle bağdaşması politik açıdan bizi ilgilendirmiyor. Ya da daha doğru bir ifadeyle biz bu gerçeklikten yalnızca düzen sınırlarında bir mücadelenin tuzağına düşmemek gibi bir sonuç çıkarırız. Kapitalizmle bağdaşması vurgusu burada sadece bir teorik gerçekliğin dile getirilmesidir. Yani teorik olarak ele alındığında, bunların kapitalizm koşullarında da gerçekleşebilir istemler olduğuna yapılan bir vurgudur. Fakat kalkar, kapitalizmle bağdaşmasını pozitif bir tutumla politika alanına çekerseniz, buna dayalı bir mantık üretirseniz, bu gider; o halde biz önce kapitalizm koşullarında elde edilebilir olanı bir elde edelim, yani önce toplum bir demokratikleşsin, yığınların iktisadi-sosyal yaşam koşulları iyi-kötü düzelsin, ondan sonra proletarya ile burjuvazi arasındaki mesele her neyse bu kez artık çözüm sırası ona gelire varır. Nitekim bütün liberal sol akımlar toplumun demokratikleştirilmesine dayalı programlarını son tahlilde bu mantığa oturtuyorlar.

Bizim sorunumuz tümüyle başka, biz temelden farklı olan bir mantıkla hareket ediyoruz. Biz bu istemlerin yapıları gereği kapitalizm koşullarıyla bağdaşabilir istemler olduğunu bildiğimiz içindir ki,

onları hiçbir zaman kendi başına ele almaz, kendi içinde bir program haline getirmeyiz. Tam tersine biz, bu gerçekliği hesaba kattığımız içindir ki, siyasal ve iktisadi reform taleplerini iktidar mücadelesi eksenine bağlarız, onları programımızın proleter devrime dayalı temel yapısı ve ana ekseni içinde anlamlandırır, buna, bu amaca sıkı sıkıya bağlı bir biçimde formüle ederiz. Bu istemlere dayalı mücadele bizim için ancak yığınları sermayenin iktidarına ve kapitalizmin temellerine karşı mücadeleye çekebildiği ölçüde gerçekten bir anlam taşır. Bir devrimci, bir marksist bu sorunu başka türlü ele alamaz.

Bu istemlerin teorik olarak kapitalizm koşulları ile bağdaşabilirliğinin bilincinde olmanın önemi nereden gelmektedir? EMEP görevlisi

ile polemikte bunlar üç temel madde olarak ortaya konulup açıklandı. Burada konuyu daha fazla dağıtmamak için girmiyorum.

Neticede bizim için sorun şudur. Bizim programımız, en yakın devrimci hedefimizi Türk burjuvazisinin sınıf egemenliğini devirmek, onun iktisadi ve mali varlığına el koymak, Türkiye'nin emperyalist kölelik sistemiyle olan bütün bağlarını kesip atmak, kapitalist dünya sisteminin dışına çıkmak olarak tanımlayacaktır. Bizim en yakın hedefimiz budur; proletaryanın iktidarı ele geçirmesidir, proleter devrimidir. Ve programımız, bu devrimci hedefe ulaşabilmek için, partimiz şu şu ekonomik ve siyasal istemler uğruna mücadele eder; bu mücadele içerisinde yığınları etkilemeye ve kazanmaya, temel devrimci hedefler doğrultusunda bilinçlendirmeye, birleştirmeye ve örgütlemeye çalışır, diyecektir. Başka bir ifadeyle, demokratik siyasal istemleri ve emeğin korunmasına ilişkin alt bölümleri böyle bir devrimci gerekçelendirme ile sunacaktır. Kuşkusuz burada sorunu en kaba ve basit şekliyle ifade ediyorum. Bu aynı zamanda güncel süreç ile stratejik hedef, reformlar uğruna mücadele ile devrim hedefi arasında program yapısı üzerinden kurulmuş bir organik bağ demektir.

Bu “yakın devrimci hedef” meselesi sanıldığından da önemli. İktidar perspektifini yitirmiş geleneksel hareket “yakın devrimci hedefi” taktik hedeflere indirgemıştır; taktik hedeflerin ise bilindiği gibi ucu bucağı yoktur. Bakınız, RSDİP'in 1903 programında, “yakın devrimci hedef”, çarlık otokrasisinde ifadesini bulan soylular iktidarının yıkılması olarak tanımlanır. Çünkü Rusya proletaryasının önünde duran ve yıkılması gereken egemen sınıf iktidarı bu. Bu nedenle en yakın devrimci görev, dolayısıyla hedef orada soylular iktidarının devrilmesidir. Bugün Türkiye proletaryasının önünde ise çıplak bir burjuva sınıf egemenliği duruyor ve yakın devrimci hedef tanımı da bu çerçevede karşılığını buluyor.

Dolayısıyla marksistler için “yakın devrimci hedef” her zaman devrimci iktidar hedefidir. “Yakın devrimci hedef” stratejik bir tanımdır. 1848 Avrupa'sı koşullarının ürünü olan *Komünist Manifesto* bile; “*Komünistlerin yakın hedefi tüm diğer proleter partilerinkiyle aynıdır: Proletaryanın sınıf olarak oluşması, burjuva egemenliğinin yıkılması ve siyasal iktidarın proletarya tarafından elde edilmesidir*”, diyor. Son iki ifade yeterince açık. “Proletaryanın sınıf olarak oluşması” ise proletaryanın burjuvazi karşısında kendi siyasal sınıf bağımsızlığını, iktidar alternatifi devrimci sınıf kimliğini kazanmasından başka bir şey değildir. Burada proletaryanın bir sınıf olarak oluşması nesnel bir süreci değil, öznel bir süreci anlatıyor. Bizim proletaryanın sınıf bağımsızlığını kazanması dediğimiz şey nedir, bu nasıl kazanılacaktır? Bu bütün bir devrim dönemine yayılan bir süreçtir. Yani biz partinin kuruluş aşamasında ancak onun öncüsünü, en ileri öncüsünü kazanabileceğiz. Sınıfın kazanılması, bütün bir tarihi dönemi kapsayan devrime hazırlık sürecinin kendisinden başka bir şey değildir.

İkinci Enternasyonal oportünizminin sorunu neydi? Erfurt Programı'nın ileri sürdüğü siyasal taleplerde kendi başına bir yanlışlık yok. Kaldı ki onlar nihayetinde Engels'in otoritesi altında formüle edilmiş talepler, ki Engels bu taleplerin fazlası değil eksiği üzerinde duruyor. Oportünist kaygılarla İmparatorluk Almanya'sında cumhuriyet gibi bir siyasal sorunun es geçilmesini sert bir biçimde eleştiriyor. Bu birinci nokta. İkincisi, emperyalist ekonomistlerle yaptığı tartışmada Lenin'in söyledikleridir: Kautsky'nin kusuru hiç de demokratik siyasal istemleri formüle

Engels daha 1880'li yıllarda, proleter devrimi kastederek, diyor ki: devrim dönemlerinde bütün bir gericilik küçük-burjuva demokrasisinin bayrağı altında. onun “saf” demokrasi programı etrafında birleşecektir.
Örneğin, Bolşeviklersiz Sovyet iktidarı! bu türden bir programdı. Bu bizzat Kadetlerin formülasyonudur:
Aslında sosyalist-devrimcilerin, yani küçük-burjuvazinin programının bir manevra gereği Kadet burjuvazisi tarafından benimsenmesidir.
Kadet partisi başarılı olabilseydi, burjuvazi azgın bir karşı-devrim, bir gericilik, bir faşizm kuracaktı.
Ama olayların proleter bir devrime büyüdüğü ve devrimi ezmeye güç yetirilemediği bir safhada.
bütün gericilik küçük-burjuva demokrasisinin bu pek devrimci görünen, gerçekte ise gerici ve karşı-devrimci olan bayrağı etrafında birleşiyor.

etmesi değildir; Kautsky'nin oportünizmi, bu talepleri proleter devrime göre değil, yani kapitalizmin devrimci bir tarzda aşılmasına göre değil, fakat barışçıl kapitalizme göre, yani reformist bir perspektifle formüle etmesidir.

Sosyal-demokrasi ile komünist hareket arasındaki temel ideolojik ve ilkesel ayrım da budur, buradadır. Reformların düzen tabanı üzerinde amaçlaştırılması ile onların proleter devrim hedefine göre tanımlanması, proleter devrim hedefinin yan ürünleri olarak ele alınması arasındaki temel farktır. Biz sürekli olarak yığınlar bir devrimci iktidar hedefi göstereceğiz, onları buna ilişkin devrimci şiarlarımıza kazanmaya çalışacağız. Bizim sorunumuz bu ülkede burjuvazinin sınıf egemenliğinin yıkılmasıdır. Herşeyi bu devrimci eksene bağlayıp, bu devrimci eksene göre tanımlayacaksınız. Ve gündelik mücadele, ekonomik mücadele, demokratik istemler uğruna mücadele, genel siyasal mücadele, hep bu temel devrimci hedefe göre tanımlanacaktır, her adımda hep bu temel hedefe bağlanmaya çalışılacaktır. Şiarlar buna göre formüle edilecektir, taktikler buna göre saptanacaktır, müttefikler buna göre tayin edilecektir, vb...

Temmuz: Rosa Luxemburg'un AKP Kuruluş Kongresi'nde asgari-azami programa yönelttiği eleştiriyi biliyoruz. Biz bunu EMEP'le son demokrasi sorunu polemiginde de aktardık, olumludık. Bundan kendimize dayanaklar çıkardık. Peki onun bu ayrıma karşı çıkmasının demokratik siyasal istemleri küçümsemek türünden bir sonucu var mı?

Cihan: Hayır, hiçbir biçimde. R. Luxemburg bu ayrımı kaldıralım derken, acil siyasal ve iktisadi talepler uğruna mücadeleyi hiçbir biçimde küçümsemiyor. Tersine, R. Luxemburg bu konuda fazlasıyla titiz biri. Ama problem bu değil. R. Luxemburg, bu mekanik ayrımın fiilen proleter devrim programını ve sosyalizm hedefini boşa çıkarmanın bir aracına dönüştürüldüğünü ortaya koyuyor ve bu tür bir ayrım şahsında oportünizmin sert bir eleştirisini yapıyor.

Temmuz: Böyle bir durumda, bizim iki tür, iki farklı nitelikte asgari program olduğuna ilişkin bir ayrım yapmamız mümkün mü?

Ceren: Sorunu kavrayabilmek açısından, diyorsun.

Cihan: Ben asgari program olarak tanımlamıyorum, buna programımızın taktik-pratik bölümü demeyi daha açıklayıcı ve amaca daha uygun buluyorum.

EMEP polemiginde, önce, asgari programın hangi tarihi-iktisadi koşullarda toplumsal-devrimci bir program olduğu, olabileceği ortaya konuluyor. Rusların 1903 programının asgari bölümü buna bir örnek olarak veriliyor. Rusların 1903 programının asgari bölümünü gerekçelendiren pasajı açıp okuyalım.

Orada şöyle deniliyor: “Tüm uygar dünyada kapitalist üretim tarzının egemenliği tarafından belirlenen ortak nihai hedefe giden yolda, çeşitli ülkelerin sosyal demokratlarının önlerine koydukları en yakın görevler, bu üretim tarzı her yerde aynı ölçüde gelişmiş olmadığı için ve gelişimi çeşitli ülkelerde çeşitli sosyal ve politik koşullar içinde gerçekleştiği için, zorunlu olarak aynı görevler değildir.” Bu asgari programa bir giriş gerekçelendirmesi. Dikkat ederseniz, yalnızca kapitalizmin gelişme düzeyine bağlamıyor sorunu, mücadelenin içinden geçtiği sosyal ve siyasal koşullar da aynı olmadığı için en yakın hedefler aynı değildir, diyor. Devam ediyor: “*Kapitalizmin egemen üretim tarzı haline gelmiş olduğu Rusya'da, emekçi kitlelerin, toprak sahiplerinin, devletin veya devlet başkanının kölelerine dönüştürülmelerine dayanan kapitalizm öncesi eski düzenimizin sayısız kalıntıları kendini korumuştur.*

“Ekonomik ilerlemeyi büyük ölçüde engelleyen bu kalıntılar, proleter sınıf mücadelesinin çok yönlü bir gelişimine izin vermez. Sayıları milyonlarla ölçülen köylülüğün devlet ve mülk sahibi sınıflar tarafından sömürülmesinin en barbarca biçimlerinin korunmasını ve güçlenmesini teşvik eder ve tüm halkı bilgisizlik içinde ve haklardan mahrum bırakır.

“Bütün bu kalıntılardan en ağırı ve tüm bu barbarlığın en güçlü dayanağı Çarlık otokrasisidir. Tüm karakteri itibarıyla o her türlü toplumsal harekete karşı düşmanca tavır alır ve proletaryanın tüm özgürlük çabalarının en kötü düşmanından başka bir şey olamaz.

“Bu yüzden Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi en yakın görevi olarak önüne Çarlık otokrasisinin devrilmesini ve yerine, anayasası şunları garantileyen demokratik cumhuriyetin geçirilmesini koyar.” (Seçme Eserler, C :6, İnter Yay., s.117-118, -Red.) Ve bunu maddeler halinde sıralanmış bir demokratik cumhuriyet programı izliyor.

Bir, Rusya'nın altında beşi kırdır ve kırdı serflik ilişkileri egemendir. Üç devrim boyunca bütün bir köylülük devrimde bir biçimde yer alıyor. Bunun kendisi çok dolaysız bir biçimde Rusya'daki serflik ilişkilerinin gücüne, derinliğine ve köklülüğüne bir kanıttır.

İki, egemen olan soylular sınıfıdır ve Şubat Devrimi'ne kadar burjuvazi siyasal ve hukuksal eşitlikten bile yoksun bir sınıf olarak kalmıştır. Örneğin, Duma seçimlerinde soylularla eşit oy hakkına sahip değildir.

Üç, çarlık otokrasisi dediğimiz bu monarşik siyasal iktidar, gelişen kapitalizme bağlı olarak burjuvazinin çıkarlarını da temsil ediyor olsa bile, temelde soylular sınıfının bir iktidarıdır. Bütün bunların bileşkesi olarak, Rusya'da burjuva-demokratik devrim zorunlu bir tarihsel-toplumsal aşamadır.

Ama Şubat Devrimi gerçekleşiyor, toplumun iktisadi-sosyal yapısında, genel ilişkilerinde bir değişiklik olmamakla birlikte, Lenin, burjuva demokratik devrim esası yönünden geride kalmıştır, diyebiliyor. Neden? Çünkü bilimsel olarak bir devrimin en temel sorunu iktidar sorunudur ve Rusya'da bir iktidar değişimi yaşanmıştır. Rusya'da soylular sınıfının iktidarını temsil eden Çarlık yönetimi devrilmiştir, iktidar burjuvazinin eline geçmiştir. Kelimenin yalnızca bu anlamında, Rusya'da burjuva demokratik devrim aşaması geride kalmıştır, diyor Lenin. Ama Kamenev soruyor; peki köylü ve toprak sorunu duruyor, ulusal sorun duruyor, öteki bir dizi demokratik sorun duruyor, bunlar ne olacak? Lenin yanıtında, evet bunlar duruyor, ama şimdi iktidarı artık burjuvazi ele geçirmiş bulunuyor; bunların çözümünü

engelleyen artık yeni egemen sınıf olarak burjuvazidir ve bu yeni durumda biz bu sorunların çözümüne ancak bu sınıfın devrilmesiyle ulaşabiliriz, diyerek bir başka program formüle ediyor.

Ama aynı zamanda bir geçiş sürecidir bu. Lenin'in bir geçiş programı olan *Nisan Tezleri* dahiyanedir denir ya, bu onun öyle çok genel ve bilinen kalıplara oturmadığını anlatır. Eğer siz 1917 program revizyonu sırasında Lenin'in önerdiği o özel noktaları dikkate almazsanız, Lenin'in sözü edilen dahiyane yaklaşımı nerede kalır ki? O zaman geriye belli genel kalıplar, genel geçer formüller kalır. Alırsınız bunları, demokratik devrim bitti, o halde ona ilişkin kalıplar eskidi, şimdi yeni aşamaya uygun düşen kalıba geçiyoruz, dersiniz. Gerçekte ise bunların geçiş sürecine uyarlanması büyük bir önem taşıyor. Ve bu çerçevedeki ustalık sayesinde ki, Bolşevikler sonuçta iktidarı başarıyla ele geçiriyorlar.

Bizim programda genel bir çerçeve tanımlamamız, sınıf mücadelesinin o canlı ve karmaşık seyri sırasında bu tür esneklikler göstermemize engel mi? Hiç de değil. Biz tam da bunu gözettiğimiz içindir ki, tam da sınıf mücadelesinin, yani yaşamın o zenginliğinin kaçınılmaz olarak bizim karşımıza çıkaracağı o karmaşıklıkla hesaba kattığımız içindir ki, tartışmalarımızda sık sık, iyi güzel, bu ayrımları net yapalım, ama biz "saf devrim" olmayacağını da hep akılda tutalım, diyoruz. Devrimlerin burjuva demokratik sorunlar üzerinden alevleneceğini de hep akılda tutalım, diye önemle hatırlatıyoruz, 20. yüzyılın tüm devrimlerinin bu önemli tarihi özelliğine ısrarla dikkat çekiyoruz.

Ne olur? Devrim burjuva demokratik sorunlar üzerinden alevlenir gerçekten, ama proletarya iktidara güç yetiremediği için devrim burjuva demokratik sınırlar içinde de pekala kalabilir. Ne olur sonuçta? Örneğin birtakım faşist kurumlar dağıtılır, bazı demokratik siyasal haklar kazanılır ve sonra devrim proleter devrime büyümeden, yani sınıfsal iktidar el değiştirmeden, hız keser, geriler ve sonuçta söner. Bu durumda bile biz yaşanan süreci bir devrim süreci olarak tanımlayacağız, ama burjuva demokratik sınırları aşmayı başaramayan bir devrim olacak bu. Diyelim ki 2007 yılında böyle bir durumla karşılaştık; 2007 devrimi diyeceğiz, ama burjuva demokratik sınırlar içerisinde kalmış bir devrim olacak bu. Ama hiç de bundan bizim burjuva demokratik devrim aşaması içinde bulunduğumuz anlamı çıkarılamayacak.

Cezmi: Başarısız bir proleter devrim denilebilir mi?

Cihan: Bizim toplumumuzun bu türden yarım kalacak devrimleri bile temel kitle yapısıyla, araçlarıyla, yöntemleriyle, mücadele biçimleriyle hep proleter nitelikte olacaktır zaten. Bu toplumun maddi sınıf ilişkilerinden dolayı böyle olacaktır. '60'lardan bu yana, bu toplumda işçilerin özel bir ağırlık koymadığı bir sosyal mücadele süreci var mıdır? O mutlaka kendine uygun proleter biçimler, mücadele ve örgütlenme yöntemleri içerecektir. Proleter devrime büyüemeyen bir devrim de diyebiliriz, başarısız bir proleter devrim de diyebiliriz, ama kazanımları ve vardığı yer üzerinden baktığımızda, kapitalizmin sınırları içinde kalacaktır bu türden devrimler ve devrimci girişimler. Lenin toplumsal-iktisadi kapsamıyla tam bir burjuva-demokratik devrim olan 1905 Devrimi için bile, araç ve yöntemleri bakımından bu bir proleter devrimdi, diyor. Çatışma kentlerde yaşanıyor ve çok büyük ölçüde işçilere dayanıyor. İşçi Sovyetlerine, genel greve, genel grevi izleyen ayaklanmaya, yani proleter yöntem ve biçimlere

Şubat Devrimi gerçekleşiyor. toplumun iktisadi-sosyal yapısında, genel ilişkilerinde bir değişiklik olmamakla birlikte, Lenin, burjuva demokratik devrim esası yönünden geride kalmıştır. diyebiliriz. Neden?

Çünkü bilimsel olarak bir devrimin en temel sorunu iktidar sorunudur ve Rusya'da bir iktidar değişimi yaşanmıştır. Rusya'da soylular sınıfının iktidarını temsil eden Çarlık yönetimi devrilmıştır. iktidar burjuvazinin eline geçmiştir. Kelimenin yalnızca bu anlamında. Rusya'da burjuva demokratik devrim aşaması geride kalmıştır, diyor Lenin. Ama Kamenev soruyor: peki köylü ve toprak sorunu duruyor, ulusal sorun duruyor, öteki bir dizi demokratik sorun duruyor, bunlar ne olacak? Lenin yanıtında, evet bunlar duruyor, ama şimdi iktidarı artık burjuvazi ele geçirmiş bulunuyor; bunların çözümünü engelleyen artık yeni egemen sınıf olarak burjuvazidir ve bu yeni durumda biz bu sorunların çözümüne ancak bu sınıfın devrilmesiyle ulaşabiliriz, diyerek bir başka program formüle ediyor.

dayanıyor.

Demek istediğim şu: Temel noktaları tanımlarken, o temelleri sağlam ve doğru kurmak büyük önem taşıyor. Ama onun ötesindeki tarihin zenginliğini kavrayamazsak hiçbir yere gidemeyiz. Lenin trenden iner inmez istasyonda yaptığı konuşmada "Yaşasın sosyalist devrim!" diye bağırıyor. Katıldığı ilk Sovyet toplantısında partimiz tek başına iktidarı almaya hazırdır, diyor. Herkes büyük bir şaşkınlığa uğruyor, tutumu çok büyük öfke ve tepkilere yol açıyor. Ama Lenin gene de kendi programını geçiş dönemini de kapsayan özgün vurgularla donatmayı ihmal etmiyor. Çünkü yaşanan bir devrim sürecidir, orada programa her an yeniden bakılıyor.

Böyle özel evreler karşımıza çıkacak mıdır çıkmayacak mıdır, bunları bilmediğimiz için, biz bugün temel noktaları tanımlamaktan gideceğiz. Ama bir devrimin kendi sıcaklığı içinden geçtiğimizde, öyle durumlar olacak ki, biz bu özel formülasyonlara belli bir önem vereceğiz. Proletarya o tarihi anda, olayların sıcak akışı içerisinde güncel bir iktidar savaşı vermektedir, bunun gerektirdiği her türlü taktik esnekliği, kıvraklığı ve ataklığı gösterecektir.

Farklı görünen bir tavrı Kasım Devrimi sonrasında Rosa Luxemburg şahsında görüyoruz. O gün yaşanan, Kasım Devrimi ile başlayan ve henüz hızını alamayan gerçek bir devrim sürecidir. Böylesine bir tarihi ortamda R. Luxemburg şunu söylemeye çalışıyor: Biz şimdi iktidarı aldığımızda ne yapmak istediğimizi söylemek durumundayız. İktidara talibiz, iktidarı aldığımızda ne yapacağımızı söylemekle yükümlüyüz. Ve bunu söylemekle yetiniyor. Bu da doğru bir tutum, bunun da kendine göre bir mantığı var. R. Luxemburg öyle söylüyor, ama aynı kongrede örneğin kurucu meclis seçimleri tartışılıyor, R. Luxemburg Rus devriminin deneyimini gözeterek kurucu meclis seçimlerine katılmayı savunuyor. R. Luxemburg, Karl Liebknecht, bütün öteki tanınmış insanlar bu tutumda birleştikleri halde, kongre kurucu meclis seçimlerine katılmayı reddediyor. Yani R. Luxemburg asgari program eskimiştir diyor, ama kurucu meclis seçimlerine katılmayı da bir taktik olarak savunuyor. Kongrenin üçte iki çoğunluğunun seçtiği merkez komitesinin önerisine, iradesine rağmen bu reddediliyor.

R. Luxemburg'un asgari program eskimiştir, bu ayrıma karşıyız demesi, kurucu meclis sorununda böyle bir esnekliği göstermesine engel mi? Böyle bir esneklik gösterilemezse kitleler devrim yolunda ilerletilebilir mi? Bunları bu zenginliğin ışığında kavrayamazsak, bir şey kavrayamayız. Hayat bu kadar karmaşık gerçekten. Demokratik sorunlar üzerinden

konferanstaki "saf devrim yoktur" vurgusu bu açıdan çok büyük bir önem taşıyor. Bağımsızlık tartışmasında da sorunun bu yönleri zaten fazlasıyla gözetiliyor.

Şöyle düşüneceğiz; kapitalist bir ülkede iktidar değişimine varmamış her devrim burjuva demokratik sınırları içinde kalır, ama aslında proleter devrimin bir ilk alevlenmesinden başka bir şey değildir bu. Çok mu karışık, çok mu çelişkili? Sanmıyorum, yalnızca biraz karmaşık, yani diyalektik düşünmeyi gerektiriyor. İşçi sınıfı ayaklanır iktidarı almak için, alamaz da belli şeyleri dağıtmakla, belli mevzileri kazanmakla kalır. Evet, başarısız bir proleter devrim, iktidara varamamış bir proleter devrim. Ama kazanımlarının sınırları içinde bakarsanız da kendi çapında bir burjuva demokratik devrim. Yani siyasal özgürlükleri genişletmiş olabilir, militarizme

bir darbe vurmuş olabilir, bir savaşı sona erdirmiş olabilir. İngiltere'de yaşanır bu, hedefine varamaz da, örneğin kraliyet ailesinin süpürülmesine yol açabilir. İngilizler artık bizim de bir cumhuriyetimiz olsun diyebilirler, vb...

Aynı konferansta, Troçki'nin Alman Kasım Devrimi'ni aynı zamanda bir karşı-devrim olarak nitelemesi belli bir anlamda haklıdır da deniliyor. Çünkü bu devrimin ilk kazanımları, proleter devrimin yolunu kesmenin imkanlarına dönüşebiliyor karşı-devrimin elinde. Oysa proleter devrimi gerçekleştirmenin manivelalarına da dönüşebilirdi. Lenin daha 1916 yılında İnessa Armand'a yazdığı bir mektupta, öyle durumlar oluşabilir ki, demokrasi proleter devrimi boğanın bir aracına dönüşebilir, diyor. Engels daha 1880'li yıllarda, proleter devrimi kastederek, diyor ki; devrim dönemlerinde bütün bir gerici küçük-burjuva demokrasisinin bayrağı altında, onun "saf" demokrasi programı etrafında birleşecektir. Örneğin, Bolşeviklersiz Sovyet iktidarı! bu türden bir programdı. Bu bizzat Kadetlerin formülasyonudur: Aslında sosyalist-devrimcilerin, yani küçük-burjuvazinin programının bir manevra gereği Kadet burjuvazisi tarafından benimsenmesidir. Kadet partisi başarılı olabilseydi, burjuvazi azgın bir karşı-devrim, bir gerici, bir faşizm kuracaktı. Ama olayların proleter bir devrime büyüdüğü ve devrimi ezmeye güç yetirilemediği bir safhada, bütün gerici küçük-burjuva demokrasisinin bu pek devrimci görünen, gerçekte ise gerici ve karşı-devrimci olan bayrağı etrafında birleşiyor.

Dolayısıyla gerek orta burjuvazi gerekse küçük-burjuvazi sorununda teorik açıklıkların büyük tarihi ve siyasi önemi aynı zamanda buradan gelmektedir. Bu konularda teorik karışıklık içerisinde olanlar devrimci sürecin kritik tarihi anlarında bocalarlar, telafi edilmesi güç, hatta imkansız yanlışlara düşerler. Böylece hayatı tarihsel bir fırsatı da heba etmiş olurlar. Lenin neden Menşevik liderler tarafından Blankist olarak suçlanıyor? Çünkü demokrasiyi kazanmak ve kurumlaştırmak güya daha henüz bir görevken, sosyalist devrimi gündeme getiriyor (Nisan tartışmalarını kastediyorum). Bu tutum, örneğin Plehanov'a, bir provokasyon, henüz yeni doğmuş Rus cumhuriyetini boğacak maceracı bir girişim olarak görünebiliyor. Devrim ve iktidar perspektifinden yoksun, en büyük korkusu devrim korkusu olan küçük-burjuva Menşevik mantık içerisinde, bu işte böyle algılanabiliyor.

Sergen: Sırf bu yüzden Alman ajanı ilan ediliyor...

(Devam edecek...)

Saldırı

tüm Ortadoğu halklarıdır!

– Esas saldırı Ortadoğu halklarıdır. Irak halkı şahsında Ortadoğu halklarına gözdağı verilmek isteniyor. Bu emperyalist sömürü ve haydutluğa karşı direnis tüm Ortadoğu ve dünya halklarının görevidir. Bugün Irak halkına verilecek en büyük destek ve aynı zamanda emperyalist haydutluğa karşı anti-emperyalist mücadelenin temel gerekleri ve görevi her ülkenin işçi sınıfı ve emekçi halklarının kendi ülkesinin sömürücü sermaye sınıf egemenliklerine karşı halkların kardeşliği siarını bir silaha dönüştürmesidir. Emperyalist haydutları Ortadoğu'dan defetmenin tek yolu budur.

Dünya emperyalist kapitalist sisteminin jandarmalığını üstlenen ABD bir kez daha Irak şahsında Ortadoğu halklarına gözdağı verdi. Gerekçe yine “insanlığı tehdit eden kimyasal silahlar” oldu. Birkaç ay önce Sudan ve Afganistan’ı sudan gerekçelerle bombalayan ve füze fırlatan ABD her zamanki değişmez müttefiki İngiltere’yi de yanına alarak 17 Aralık ‘98 gecesi Irak’ı havadan ve karadan füze ve bomba yağmuruna tuttu. Somali’den Azerbaycan’a, Bosna-Hersek’ten Kürdistan’a kadar savaş ve katliamların kurmaylığını yapan ve dünya silah üretim ve ticaretinde birinci sırayı alan ABD, “Saddam’ın elinde insanlığı tehdit eden kimyasal silahlar var” gerekçesiyle Irak halkının üzerine füze ve bomba yağıdırıyor.

Yılda en azından iki üç kez aynı gerekçelerle Körfez’e askeri yığınak yapıp savaş düzeni alan bu aynı emperyalist haydutlar da çok iyi biliyorlar ki, Saddam’ın elindeki bütün silahlar kendi açtıkları pazarlardan elde edilmiştir.

Kendilerinin Saddam’a sattıkları silahları Irak’ta aramak üzere bir de özel bir (1991’de çıkarttıkları özel bir yasayla) denetleme komisyonu “UNSCOM” kurmuşlar. Sekiz yıldan beri Irak’ta kitle imha silahları arayan Birleşmiş Milletler, bir de Irak’ta sürekli denetçilikle görevlendirdiği özel bir komisyonu (UNSCOM) bulunduruyor. Bu komisyon, “UNSCOM”un verdiği bilgiler doğrultusunda yılda en az iki üç kez Irak’a karşı savaş hazırlıkları yapan, füze fırlatan emperyalist haydutlar yine UNSCOM başkanı Richard Butler’ın

“Irak denetçilerin çalışmalarını engelliyor” şeklindeki ısmarlama raporunu Irak’a saldırının gerekçesi yaptılar. 1991 Körfez Savaşı’nda yarım milyonu aşkın Iraklıyı katleden emperyalist haydutlar, yıllardır uyguladıkları ambargo ile binlerce Iraklıyı açlıktan ve ilaçsızlıktan katlettiği yetmiyor olmalı ki, şimdi yeni bir katliam başlatmış bulunmaktalar. Dört günlük yoğun füze ve bomba saldırısıyla Irak halkının üzerine ölüm kusan, kadın, çocuk, yaşlı, genç demeden yüzlerce Iraklıyı katleden, binlerce yaralı bırakan ABD ve İngiltere emperyalizmi “sonraki saldırı hakları” (bu demektir, canları istedikleri zaman tekrar saldıracaklar) saklı kalmak koşuluyla şimdilik saldırıyı durdurdular. Böylelikle hem Irak şahsında Ortadoğu halklarına gözdağı verilmiş oldu, hen de ABD ürettiği yeni savaş makineleri olan “Tomahawk” füzelerini, İngiltere de yeni ürettiği ve ilk defa kullandığı “Tornado” savaş uçaklarını deneme fırsatını bulmuş oldu. Bilindiği üzere emperyalist-kapitalist sistemden her savaş aynı zamanda muazzam bir silah pazarını da yaratır. Savaş teknolojisi yeni ölüm makinelerini üretene kadar ABD’nin “Tomahawk” füzeleri, İngiltere’nin ise “Tornado” savaş uçakları silah pazarında en yüksek itibarı görecektir. Bu da Saddam’ı silahsızlandırma adına Irak halkını katledenlerin “insanlığa yeni bir katkısı” sayılmalıdır.

Emperyalist hukuk, halklara karşı katliam demektir

BM güvenlik konseyi 3. Nisan 1991 tarihli 687 sayılı kararına göre

1991 tarihli ve 687 sayılı kararına göre BM’ye üye tüm ülkeler 687 sayılı güvenlik konseyi kararı gereğince “kimyasal ve biyolojik silahların üretimini engellemek ve üreten ülkeyi (Irak’ı) caydırmak ve bu silahları imha etmek için ellerindeki her olanağı kullanmalıdırlar” şeklindeki bir madde ile saldırı kazanılmış bir hak düzeyine çıkarıldı. “Dünya barışı adına” böyle bir karar aldıklarını iddia eden emperyalist haydutlar bu kararlar halkların katliamını kendileri için hukuk düzeyine çıkardılar. Yani bu silahları ürettiğinden şüphelenilen veya bu konuda somut veriler tesbit edildiğinde BM o ülkeye karşı savaş açma, ekonomik ambargo başta olmak üzere her türlü hakka sahiptirler. Her ne kadar ABD ve İngiltere’nin bugünkü saldırısı (Irak) Birleşmiş Milletler işleyiş ve kararına ters düşse de (Çünkü BM iç hukukuna göre bir ülkeye karşı savaş açmak veya ekonomik ambargo uygulayabilmek için BM daimi üyesi ülkelerin hepsinin onayı alınmak zorunda. Oysa BM daimi üyeleri olan beş ülkeden üçü olan başta Rusya, Çin ve Fransa’nın dahi bu saldırı kararından haberleri olmuyor) bu da ABD’nin BM’yi de bir kenara ittiğini gösteriyor. Esasta dün (1991 Körfez Savaşı) olduğu gibi bugün de Irak halkının başına yağan bomba ve füzeler 1991’de emperyalistlerce belirlenmiş, adeta kazanılmış bir hak haline getirilmiştir. Yani 687 sayılı kararla saldırı bir hak olarak kazanılmış, acı ve kıyım ise halkların kaderi olarak belirlenmiş. Çünkü bahsi geçen güvenlik konseyinin 687 sayılı kararı gereğince ABD’nin Irak’a veya herhangi bir

ülkeye saldırması için her zaman “makul” bir gerekçe bulunur. Bugün ABD’nin ısmarlaması üzerine BM güvenlik konseyi UNSCOM başkanı Richard Butler “denetçilerin çalışmaları engelleniyor” şeklinde hazırlandığı rapor Irak’a saldırı için yetti.

Başını ABD’nin çektiği, İngiltere’nin de fiilen katıldığı bu saldırıya ilişkin gerek ABD, gerekse Avrupa ve Türkiye basın ve kamuoyunda çeşitli yorum ve tepkiler gelişti. Bu yorum ve tepkilerin başında daha önce ABD’nin Sudan ve Afganistan’a saldırısında olduğu gibi Clinton’un uçkur davasına ilişkin verilmesi beklenen azil kararını ertelemek veya kendi lehine çevirmek amaçlı Irak’a saldırdığını ve dolayısıyla Irak’a atılanın Monica Lewinsky füzeleri olduğu vs. yorumları basında çokca yapıldı. Tabiki bu değerlendirmeler sorunun gerçek mahiyetini yansıtmaktan uzaktır. Irak halkının yaşadığı kıyımı sadece magazin değeri olan bir olay gibi yansıtıyorlar. Ve sorunun gerçek mahiyetini karartmayı amaçlıyor. Oysa Irak’a saldırı ne kendi başına Clinton’ın ne de başkasının çılgınlığı sonucudur. Tamamıyla emperyalist sistemin dünya halklarına karşı savaş ve tahakküm politikasıdır. ABD bu politikanın jandarmasıdır. Bugün BM daimi üyesi ülkelerin Irak saldırısına karşı farklı tutumlarında görüldüğü gibi emperyalistler arası kimi çıkar çelişkileri dönemsel politikalarda farklılıkları ortaya çıkarsa da esasta mutabık olunan temel nokta emperyalist-kapitalist sistemin geleceği için tehlike potansiyellerinin bertaraf edilmesi ve denetim altına alınmasıdır. Bu söylediklerimizden Saddam’ın emperyalist-kapitalist sistem için bir tehlike oluşturduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Zaten bugün ABD’nin her saldırıya Saddam’ın diktatörlüğünü ve kimyasal silahları gösteriyor olması da sadece ve sadece emperyalist bir hile ve ikiyüzlülüktür ibarettir. Sorun ne salt Saddam’ın diktatörlüğüyle, ne de tek başına bölgenin zengin petrol kaynaklarıyla açıklanabilir. Sorun, Ortadoğu sorunudur. Bölge bir devrimci kaynaşmalar ve devrimci potansiyelin çok güçlü olduğu bir bölgedir. Emperyalistlerin tahakküm altına almak ve bertaraf etmek istedikleri tam da budur. Saddam’ın varlığı sadece bu emperyalist politikaların kanlı bir şekilde uygulanması için bir vesile, aynı zamanda bir olanaktır.

Emperyalistlerin bozulan yeni dünya düzeni uyumu ve çıkar çelişkilerinin yarattığı yeni dengeler

1991 yılında Saddam’ın Kuveyt’i işgal etmesini gerekçe göstererek “Kuveyt’i kurtarma planı” olarak Körfez Savaşı’nı başlatan ABD o gün BM’ye üye ülkelerin onayını almış ve savaşın faturası da bu ülkelere bölüştürülmüştü. İkinci Dünya

Savaşı'nda kullanılan toplam toplayıcı ve bombanın birbuçuk misli bomba ve füzenin Irak halkının üzerine yağdırıldığı ve yarım milyondan fazla Iraklının yaşamına mal olan bu savaş Saddam'ın Kuveyt'ten çekilmesi ve boyun eğmesiyle sona ermişti. Saddam'ın Kuveyt'i işgalini diktatörlük ve yayılmacılık olarak niteleyen ABD, "Kuveyt'in güvenliği" adına Kuveyt'i Ortadoğu'daki askeri üssü haline getirdi. Bugün ABD ve İngiltere'nin savaş uçakları Kuveyt'ten kalkarak Irak'ı bombalıyorlar. Dolayısıyla Kuveyt bugün ABD'nin Ortadoğu politikasında gerek ekonomik (petrol kaynaklarının kontrolü) olarak, gerekse askeri olarak çok özel bir yer tutuyor. Kuveyt'i her yönüyle bir mevzi olarak kazanan ABD şimdi Irak'ı da Kuveyt gibi askeri bir üssü haline getirmeye çalışıyor. Bunu başarması halinde gerek iktisadi, gerekse askeri olarak Ortadoğu'da stratejik bir alanı kontrol altına almış olacak. Emperyalist-kapitalist sistemin yaşadığı ağır ekonomik krizin giderek siyasal krize dönüştüğü bugün Ortadoğu gibi yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin dünya dengelerinde belirleyiciliği olan bir bölgeye iktisadi ve siyasi olarak hakim olmak can alıcı bir sorundur.

İran, Suriye, Libya gibi Arap ülkelerinin öteden beri ABD ile mesafeli ve Almanya merkezli, Avrupa ile gerek sermaye yatırımları, gerekse ticari ve siyasi ilişkileriyle ciddi bir yakınlaşma ABD'nin Ortadoğu'daki emelleri ve çıkarları önünde önemli bir engel oluşturduğu gibi hareket alanını da sınırlamaktadır. Özellikle son bir yıllık süreçte Kürt sorununun siyasal çözümünün de Avrupa eksenli ve Avrupa inisiyatifli bir sürece girmesi ABD'yi bir hayli rahatsız ve tedirgin etmektedir. Almanya eksenli Avrupa'nın bu Ortadoğu politikasına karşı ABD bir yanda İsrail ve Türkiye gibi Ortadoğu'nun en barbar ülkeleriyle stratejik ittifaklarını sağlamlaştırırken diğer yandan Talabani ve Barzani üzerinden giderek Güney Kürdistan'da (Kuzey Irak) bir otorite sağlama (Kürt zirvesi, Talabani ve Barzani'nin barıştırılması bunun ürünüdür) çabasını hızlandırmaktadır. Halihazırda Ortadoğu politikasını İsrail, Türkiye*, Kuveyt ve Güney Kürdistan'daki kukla devlet üzerine oturtan ABD'nin şu haliyle bölgenin tam kontrolünün (önemli bir bölümünün) önündeki en ciddi engel, Saddam'dır. Dolayısıyla ya Saddam'ın teslim alınması, ya da en azından iç muhalefetle Saddam'ı devirerek yeni bir kukla yönetimle Irak'ı bir üs haline getirmektir. Bunun başarılabilmesi durumunda ise yine iç muhalefetle Şii bölgesinde yeni bir kukla devlet kurmaya çalışılacaktır. Bu da Saddam'ın hareket alanını daraltacağı gibi sürekli bir iç savaş anlamına

gelecektir. Kuşkusuz bütün bunlar ABD'nin Irak ve İran üzerinde Ortadoğu'ya yönelik yeni dönem politikasının sadece bir ayağını oluşturuyor.

Bu politika çerçevesinde '98 Ekim ayında ABD kongresi "Irak'ı kurtarma yasası" adlı bir planı meclisten geçirdi. Bu plan gereğince Irak'ta 16 muhalif grubun oluşturduğu Irak Ulusal Konseyi (INC)'ne 97 milyar dolar maddi yardım sağlandı. Ayrıca bu muhalif grupları Saddam'a karşı oluşturacakları askeri birliklerin eğitimi, silahlanması ve propaganda materyalleri gibi harcamaları da ABD tarafından üstlenildi. Basına da yansıyan "bu plan gereğince muhalif gruplar Saddam aleyhtarı bir halk ayaklanması gerçekleştirerek Saddam'ı devirmeleri" durumunda Irak zaten ABD'nin üssü haline gelecekti. Bunun başarılabilmesi durumunda ise en azından muhalefete Irak'ın Şii bölgesinde kukla bir devlet kurdurularak planın ilk aşaması tamamlanacaktı. Anlaşılan son saldırının ismi de (Çöl Tilkisi) bu kurnaz plandan geliyor.

ABD ve İngiltere'nin Irak'a son saldırısı muhtemelen bu planın bir parçasıdır. Saldırı sırasında füze ve bombalarla beraber uçaklardan Irak halkını Saddam'a karşı ayaklanmaya çağıran bildirilerin atılması da bu planın doğruluğunu göstermektedir.

Aynı şekilde Beyaz Saray kalemşörü Cengiz Çandar'ın ABD'nin son yarım yüzyıldaki "stratejik beyni" olan Henri Kissinger'in bir yazısından yaptığı geniş alıntılar da planın bu yönüne açıklık getirmektedir.

Kissinger "Körfez'den nihai mesele silah denetimleri değil, Saddam'ın devrilmesidir.

Saddam'ın bir sonraki porvakasyonu bir kafa tutma olarak değerlendirilmemelidir. Bu Amerika'nın daha geniş stratejisini yürürlüğe koymak için bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Saddam'a verilecek askeri karşılık, Saddam'ın kumanda ve kontrol karargahlarını, kitle imha silahlarını ve Cumhuriyet Muhafızları'nın bulunduğu kuşku duyulan merkezlerini (Saddam'ın iktidarının belini bunlar oluşturuyor) tahribe yönelinmelidir. Bu seçeneğin büyük ölçüde iç direnişe bel bağlamaktan daha isabetli olduğu kanısındayım.

Eğer Amerika Irak direnişini (muhalefet) desteklemek konusunda ciddiye, onu donatma, eğitme ve kumanda yapısını örgütlemeye işine koyulmalıdır.

Eğer Washington böyle bir yolu takip etmekte kararlı ve

disiplinli olmazsa mevcut politika çökecektir ve gerek körfezde gerekse tüm bölgede istikrar sarsılacaktır" diyor.

Evet Kissinger'in özellikle son satırları oldukça önemlidir. "Körfez'de ve tüm bölgede istikrar sarsılacaktır." Emperyalistler arası çıkar çelişkileri ve Yeni Dünya Düzeni denilen sömürü ve savaş düzeninin iflasından sonra emperyalistler arası oluşan yeni güç ve hakimiyet dengeleri bir yana, emperyalistlerin ortak korkusu Ortadoğu'nun "bir istikrarsızlık bölgesi" olması ve bu istikrarsızlığın emperyalist sistem aleyhine sürekli derinleşmesidir. Hatırlanırsa '91 Körfez Savaşı sürecinde de tüm emperyalist stratejistlerin Ortadoğu üzerinde birleştikleri temel tespit, bölgenin "bir istikrarsızlık kaynağı" olarak belirlenmesidir. (1991) NATO genel sekreteri emperyalist sistem adına kaygılarını ve bölgenin önemini o dönem şöyle dile getirmişti: "İstikrarsızlık bölgesi" barındırdığı stratejik kaynaklar bakımından NATO'nun güvenliğini tehdit edebilecek özellik gösteriyor. NATO üyeleri bu kaynaklara can damarlarından bağlıdır.

Evet Ortadoğu emperyalist haydutlar için iki yönüyle stratejik bir bölgedir.

Birincisi: Ortadoğu'nun devrimci kaynaşma ve devrimci potansiyeliyle bir devrim kuşağı olmasının emperyalist sistemi ürkütüyor olmasıdır. Bu durum emperyalistleri Ortadoğu'daki devrimci kaynaşma ve potansiyeli bertaraf etme

politikasında birleştiriyor.

İkincisi ise, emperyalistler arasındaki pazar kavgalarında Ortadoğu iktisadi ve siyasi açıdan stratejik bir konumdadır.

Bugün ABD ve İngiltere emperyalistlerinin Irak'a saldırılarının temel nedenlerini de bu iki yön oluşturmaktadır. Saddam'ın diktatörlüğü ve kimyasal silahların varlığı sadece bir saldırı bahanesidir. Esas saldırı Ortadoğu halklarıdır. Irak halkı şahsında Ortadoğu halklarına gözdağı verilmek isteniyor. Bu emperyalist sömürü ve haydutluğa karşı direniş tüm Ortadoğu ve dünya halklarının görevidir. Bugün Irak halkına verilecek en büyük destek ve aynı zamanda emperyalist haydutluğa karşı anti-emperyalist mücadelenin temel gerekleri ve görevi her ülkenin işçi sınıfı ve emekçi halklarının kendi ülkesinin sömürücü sermaye sınıf egemenliklerine karşı halkların kardeşliği şiarını bir silaha dönüştürmesidir. Emperyalist haydutları Ortadoğu'dan defetmenin tek yolu budur.

Emperyalist haydutluğa karşı yaşasın halkların kardeşliği! Kahrolsun emperyalizm! Yaşasın sosyalizm!

*Gerek 1991'deki Körfez savaşında, gerekse sonraki krizlerde ABD'nin Irak halkına karşı başlattığı her savaşta İncirlik üssünü ABD'nin kullanımına açan Türkiye bu kez da aynı onursuzluğu yaşadı ve İncirlik üssünü ABD uçaklarına kullandı. Böylelikle halklara karşı kanlı tarihine bir sayfa daha eklemiş oldu.

Ortadoğu emperyalist haydutlar için iki yönüyle stratejik bir bölgedir. Birincisi: Ortadoğu'nun devrimci kaynaşma ve devrimci potansiyeliyle bir devrim kuşağı olmasının emperyalist sistemi ürkütüyor olmasıdır. Bu durum emperyalistleri Ortadoğu'daki devrimci kaynaşma ve potansiyeli bertaraf etme politikasında birleştiriyor. İkincisi ise, emperyalistler arasındaki pazar kavgalarında Ortadoğu iktisadi ve siyasi açıdan stratejik bir konumdadır.

Ortadoğu'da emperyalist boyunduruk ve İncirlik

Bugün Ortadoğu ABD tarafından sürekli bir askeri abluka altında tutulmaktadır. Bölgedeki ABD askeri varlığının önemli bir bölümü ise Türkiye'de, özellikle de Adana İncirlik tesislerinde konumlanmıştır. İncirlik, hemen her kritik olayda bir biçimde rol oynaması nedeniyle bölgedeki ABD askeri varlığının simgelerinden biri haline gelmiştir. Bu durum aynı zamanda Türkiye'nin ABD'ye bağımlılığının askeri alandaki en açık göstergelerinden de biridir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası, tüm dünyada bir yeniden yapılanma ve yeniden saflaşma dönemi idi. Türk burjuvazisi açısından ise bu dönem emperyalizmle ilişkilerde yeni bir düzeyi ifade etmiştir. Savaşı izleyen yıllarda Türkiye en kölece bağımlılık ilişkileri temelinde ABD emperyalizminin dümen suyuna girdi. Henüz gelişiminin erken bir evresinde bulunan Türk burjuvazisi, belli ekonomik-askeri yardımlar karşılığında kendisinden istenen her türlü talebi yerine getirmeye yönelecek; "küçük Amerika" olma hayalini bu şekilde gerçekleştirmeye çabalayacaktı. ABD emperyalizminin Türkiye'ye biçtiği misyon ise "Sovyet tehdidi"ni önlemeye dönük bir ileri karakol rolüdür. Pentagon'un tezlerine göre Yunanistan, Türkiye ve İran, Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'ya ve sıcak denizlere inmesini önleyecek bir "güvenlik kuşağı" oluşturacaklardı. Türkiye'nin 13 Şubat 1952'de NATO'ya girmesiyle ABD-Türkiye ilişkileri yoğunlaştı. NATO Antlaşması'nın 3. maddesine dayanan ABD, Türkiye'nin her yerinde askeri üs ve tesisler kurmaya başladı. Bu çerçevede Adana'nın İncirlik kasabasında da USAF (Avrupa ABD Hava Kuvvetleri)'nin en önemli taktik hava üslerinden biri kuruldu.

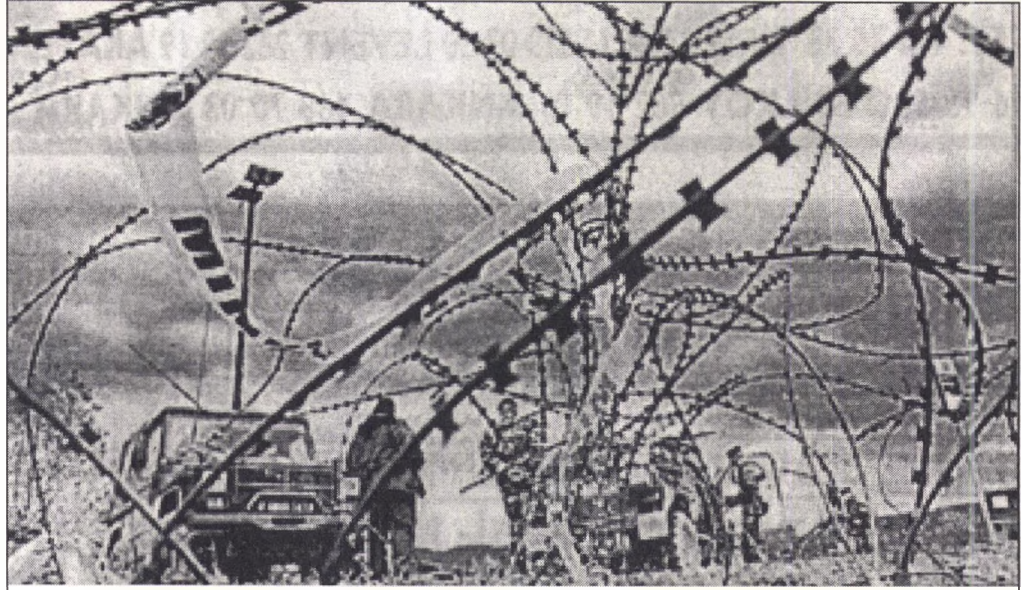
Türkiye'deki ABD askeri varlığının ve tabii İncirlik'in yalnızca "Sovyet tehdidi"ne karşı konumlandırıldığını düşünmek yanlış olacaktır. Henüz '50'li yılların başında hazırlanan bir CIA raporunda, Ortadoğu'daki ABD çıkarlarını tehdit eden asıl tehlikenin Sovyetler'den değil bölgenin kendi siyasal dinamiklerinden kaynaklandığı belirtiliyordu. Raporu yazarların haklı çıkması için uzun bir zaman geçmesi gerekmedi. 1949-1958 arasındaki dönemde bölge ülkelerinden Suriye, Mısır, Yemen, Ürdün ve Irak'ta iktidarlar askeri darbelerle yıkıldı. Irak'ta 1958'de monarşinin yıkılması ABD ve İngiltere tarafından bölgede

kurulan Bağdat Paketi'nin dağılmasına yolaçtı. Bu bölgedeki emperyalist denetimin zayıflaması anlamına gelecekti. Bunu gören ABD, henüz Irak'taki darbeden bir gün sonra Akdeniz'deki 6. filosu aracılığıyla Lübnan'a askeri müdahalede bulundu. Türk hükümetinin desteklediği bu müdahalede İncirlik üssü de kullanıldı.

Türkiye'deki ABD üslerinin bir diğer varlık nedeni de, bizzat Türkiye ve Kürdistan'da emperyalizmin çıkarlarını tehdit edebilecek olası bir devrimci yükselişe karşı emperyalizmin doğrudan müdahalesini olanaklı kılabilme. Bu açıkça ifade ediliyordu. 5 Mart 1959 tarihinde imzalanan bir anlaşmada, olası bir "dolaylı saldırı"ya karşı Türkiye'nin ABD'den yardım göreceği hükme bağlanmış durumdaydı. Anlaşılabileceği üzere "dolaylı saldırı" sermayenin çıkarlarını tehdit eden devrimci kaynaşmalar anlamında kullanılıyor. Yani ABD bu anlaşma sayesinde Türkiye'deki herhangi bir devrimci kabarışaya doğrudan müdahale hakkı kazanmış oluyordu. Nitekim "Çekiç Güç" İncirlik'e yerleştikten sonra bunlar zaman zaman Kürdistan'daki operasyonlara katıldılar. Çekiç Güç'e bağlı uçaklar Kürdistan dağlarını bombaladı.

1950'lerden bu yana Türkiye'nin ABD'ye kölece bağımlılığı yeni boyutlar kazanarak ve derinleşerek sürdü. Türkiye kendisine biçilen ileri karakol misyonunun gereklerini yerine getirdiği ölçüde ABD tarafından sırtı sıvazlandı ve "güvenilir müttefik" olduğu söylendi. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'da yaşanan kapitalist restorasyon sonrasında da Türkiye'nin bölgedeki rolü öz olarak değişmedi. "Sovyet tehdidi" ortadan kalmıştı gerçi. Fakat bir yandan Kafkasya'daki yeni emperyalist sömürü olanakları, diğer yandan ise Ortadoğu'daki emperyalist çıkar çatışmalarının derinleşmesi koşullarında Türkiye bir ileri karakol olarak "işsiz" kalmadı.

"Sosyalist kamp"ta yaşanan kapitalist restorasyon ve emperyalist ülkeler arasında giderek değişen güç dengeleri Ortadoğu'da da bir yeniden yapılanmayı zorunlu kılıyordu. Saddam rejiminin '91'de Kuveyt'i işgal etmesi bölgede yeni bir yapılanmaya girişmek için emperyalizmin yolunu açtı. ABD, Türkiye'nin askeri abluka altında

Onümüzdeki dönemde İncirlik başta olmak üzere tüm ABD askeri tesislerinin temel işlevi,

ABD-Türkiye-İsrail ittifakının misyonuna uygun olacaktır.

Yani bölge halkları üzerinde estirilecek terör ve devrimci kıpırdanışların ezilmesi bu üslerde konumlanmış emperyalist güçlerin temel fonksiyonudur.

emperyalistler ABD önderliğinde tam bir ittifakla "Kuveyt'i kurtarmaya" giriştiler. "Saddam cezalandırılmalıdır" çığlıklarıyla harekete geçen emperyalist güçler Ortadoğu'ya muazzam bir askeri yığınak yaptılar. Bölge halklarına gözdağı vererek olası devrimci gelişmelerin önünü kesmeyi, bu yolla da petrol kaynaklarını güvence altına almayı hedefleyen emperyalistler, Körfez Savaşı'yla bu doğrultuda hayli mesafe kaydettiler.

Kendi düzeninin selametinin bölgedeki emperyalist hakimiyetin güçlenmesiyle bağlantılı olduğunu iyi kavrayan Türk burjuvazisi bu dönemde üzerine düşeni fazlasıyla yaptı. Emperyalizmin bölgedeki askeri müdahale gücünün kalıcılaştırılması için ABD tarafından getirilen hiçbir öneriyi reddetmedi. Uşaklıkta hiçbir sınır tanımadığını göstermek için kraldan çok kralcı kesildi. Emperyalizmin bölgedeki taşeronluğunu kapmak için gerçekten etkin bir dış politika yürüttü.

İncirlik'in işlevleri Körfez Savaşı sonrasında emperyalizmin Ortadoğu'yu denetleme ihtiyacı çerçevesinde şekillendi. Buraya "Çekiç Güç" adı altında bir "acil müdahale birliği" yerleştirildi. Türk ordusu, "güneyden gelecek tehdit"lere göre bazı yeni düzenlemelere gitti ve silah donanımını da buna uygun olarak takviye etti.

Bölgede aşırı bir askeri güç bulundurulmasının getireceği ekonomik-siyasal faturayı hesaplayan ABD, Türkiye'nin askeri abluka altında

tutulması işini doğrudan bazı bölge ülkelerine ihale etme yoluna gitti. Bu konuda İsrail siyonizmiyle zaten birlikte davranan ABD, Türkiye'nin misyonunu da emperyalizmin bu ihtiyacı çerçevesinde netleştirdi. Bölge halklarına düşmanlık ve emperyalizmin çıkarlarına tam hizmet temelinde yeni bir ittifak oluştu. Takip eden bir dizi açık ve gizli anlaşmayla, ortak yapılan askeri tatbikatlarla ABD-İsrail-Türkiye gerici ittifakı güçlendirildi. Bölgede anti-emperyalist kıpırdanışlara ve devrimci dinamiklere karşı emperyalizmin güdümünde etkin bir blok yaratılmış oldu. Bu uğursuz ittifakla elde ettiği güce güvenen Türkiye'nin ilk icraatı Suriye'ye dönük gerici savaş kışkırtıcılığı oldu. ABD tarafından Irak'a yönelik gerçekleştirilen son saldırıda da İncirlik üssü son derece doğal bir şekilde kullanıldı. Buradan kalkan uçaklar Irak halkı üzerine bomba yağdırdılar.

Onümüzdeki dönemde İncirlik başta olmak üzere tüm ABD askeri tesislerinin temel işlevi, ABD-Türkiye-İsrail ittifakının misyonuna uygun olacaktır. Yani bölge halkları üzerinde estirilecek terör ve devrimci kıpırdanışların ezilmesi bu üslerde konumlanmış emperyalist güçlerin temel fonksiyonudur.

Bu bize emperyalizme cepheden ilkeli bir tutum almayan ve onunla açık bir savaşıma girmeyen devrimci hareketlerin bu bölgede başarısızlığa mahkum olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Kahrolsun emperyalist saldırganlık!

ABD ve İngiliz emperyalistlerinin Irak'a saldırısı tüm dünya halkları tarafından nefretle karşılandı.
Haydutlar dünya halkları gözünde bir kez daha teşhir oldular.
8 yıldır Irak'a uygulanan ekonomik ambargo sonucu her yıl binlerce çocuk yaşamını yitirirken, emperyalistlerin dünya barışı söylemlerinin nasıl da ikiyüzlü bir yalan olduğu.
Yeni Dünya Düzeni politikalarının ezilen emekçi halkların azraili olduğu bir kez daha ortaya çıktı.

1990'dan bu yana dünya jandarması ABD Irak'a sayısız tehditler savurdu, saldırının bahanesini aradı. Bunun sonucu olarak ABD güdümündeki BM özel komisyonu UNSCOM'un hazırladığı "Irak, topraklarındaki silah denetimi için bizimle işbirliği yapmıyor" şeklindeki raporu bahane ederek ABD ve İngiltere emperyalist eşkiyaları saldırıya geçti. UNSCOM'un hazırladığı rapor eski UNSCOM gözlemcisi ve bazı BM temsilcileri tarafından bile Irak aleyhine ve ABD'nin isteği doğrultusunda olmak üzere taraflı hazırlandığı görüşü bildirildi. Ayrıca geçen 7 yılda UNSCOM'un yaptığı 9000 denetime rağmen kitle imha silahlarına rastlamamış olması emperyalist saldırganlığı rahatlıkla gözler önüne seriyor.

Saldırının 4 günlük faturası; 100 sivil öldü, 2000 kadar yaralı. ABD ve İngiltere'nin operasyona harcadığı para (tabii para ABD ve İngiliz kapitalizminden değil, onların dünyanın hemen her tarafındaki sömürgelerinden ve sömürge ülke halklarının cebinden çıkıyor) yaklaşık 500 milyon dolar. 4 günde Irak halkına atılan füzeler 1990 Körfez

savaşında kullanılan füze sayısından çok daha fazla.

Emperyalizm Irak saldırısına '90'daki gibi gerekçeler bulamadığı ve bunu dünya halklarına açıklayamayacağı için emperyalist blok içerisinde huzursuzluklara, tartışmalara ve iç çatlıklara neden oldu. Hemen ilk etapta Rusya, Sovyetler Birliği'nin dağılması öncesi güç dengesini (soğuk savaş) yeniden sağlamak hayaliyle sert açıklamalar yaptı. Açıklamalarında Irak'a yönelik Birleşmiş Milletler örgütü yaptırımlarından tek yanlı olarak çekilebileceği, Bağdat'a ekonomik ve askeri yardım gönderebileceği, Start-2 anlaşmasını onaylamayacağı, NATO ile görüşme sürecinden vazgeçebileceğini, ABD'den gelecek ekonomik desteği reddedebileceği, ABD mallarının boykot edilebileceği, hatta bu hareketin 3. dünya savaşına bile neden olabileceği yönünde söylemler kullandı. Aslında Rusya'nın derdi, bir emperyalist kutup olarak tanınmıyor ve dikkate alınmıyor olmasıdır. Sovyetler Birliği'nin dağılışımdan sonra uluslararası alanda kaybettiği etkisinin son Irak saldırısında iyice ortaya çıkmış olması Rusya iç kamuoyu tarafından da "Rusya'nın yenilgisi" olarak ele alındı.

Yine Çeçenistan devlet başkanı Kafkaslar ve Rusya bölgesindeki ABD ve İngiltere üslerini Irak'a yapılan saldırıya misilleme olarak vurabileceklerini açıkladı.

Rusya'nın yanında BM güvenlik konseyinin 5 daimi üyesi

olan Çin ve Fransa da operasyonun derhal bitirilmesi yönünde görüş bildirerek ABD ve İngiltere'yi yalnız bıraktılar.

Aslında en çok merak edilen Arap ülkelerinin tepkileriydi. Bir taraftan işbirlikçi rejimler üzerindeki ABD hegemonyası ve diğer taraftan da bölge halklarının ABD'ye tarihsel bir öfke beslemesi Arap gericilerini zorda bıraktı. Yani Arap gerici işbirlikçileri bir kez daha gerçek yüzlerini gösterdiler, saldırıyı ancak kendi halklarının zorlamalarıyla kınadılar.

Emperyalist haydutların düzenlediği saldırılara dünya devletlerinin resmi tepkilerinin dışında dünya halklarının ilerici, devrimci, demokratik kamuoyu da harekete geçti.

Dünya ilerici kamuoyu bu tür emperyalist haydutluklara karşı geçmişte direnişler göstermiş, birçok noktada kendi ülkelerinin emperyalist saldırganlığını dünya halklarına teşhir etmiş ve mazlum halklara destek olmuştur. Vietnam savaşında '68 dalgasıyla birlikte ABD'de ve tüm dünyada gelişen militan kitle gösterileri, askere gitme kampanyaları, barış hareketleri halklarının onuru olmuşlar, emperyalizmin teşhirinde önemli rol oynamışlardır.

ABD ve İngiltere'nin Irak'a saldırısından sonra da dünyanın dört bir tarafında kitle gösterileri düzenlenerek emperyalist haydutluk teşhir edildi. Saldırının baş aktörü

yer yer polisle çatıştı, dünya ezilen halklarının can düşmanı Pentagon'u lanetledi. New York'ta aralarında eski ABD adalet bakanının da bulunduğu 600 kişilik bir gösteriyle saldırı protesto edildi. Michigan ve Cleveland'da 2000 kişi, Iowa'da kalabalık bir öğrenci grubu "Gerçek terörist Clinton ve Pentagon'dur" pankartlarıyla gösteriler düzenlediler. Portland'daki gösterilerde 25 kişi tutuklandı.

İngiltere'de de Irak'a saldırıyı protesto gösterileri düzenlendi. Zaman zaman polisle çatışmalar yaşandı. Londra'da 3000 kişi protesto gösterisi düzenledi. Gösteriye polis saldırdı.

Fransa, Bulgaristan, Rusya, Ukrayna, Avusturya ve diğer Avrupa ülkelerinde de saldırı protesto edildi. Yunanistan'da iktidar partisi PASOK'a üye 58 milletvekili ve 22 muhalefet milletvekili BM genel sekreteri Kofi Annan'a, saldırıyı protesto eden ortak imzalı bir mektup gönderdi.

Arap ülkelerinde ise hükümetlerin pasif tavırlarının aksine Irak halkını destekleyen geniş katılımlı kitle eylemleri gerçekleştirildi. ABD ve İngiliz elçilikleri etrafında yapılan eylemler zaman zaman elçilik içine sızdı, binalar tahrip edildi. Arap halkı üzerinde yıllardır emperyalist ayakoyunlarıyla hegemonya kuran ABD, öfkeli kalabalıklar tarafından protesto edilerek Irak halkına destek mesajları verildi.

Filistin'de ABD'nin Irak'a saldırısını protesto eden halk, İsrail askerlerine taşlarla saldırdı. İsrail askerlerinin açtığı ateş sonucu 25 Filistinli yaralandı.

Mısır'da bulunan işçi sendikaları Mısır halkına ABD ve İngiliz mallarının boykot edilmesi çağrısı yaptı.

Suriye'de göstericiler ABD elçiliğine saldırdı. Binayı tahrip ederek elçilikte asılı ABD bayrağını yaktı.

ABD ve İngiliz emperyalistlerinin Irak'a saldırısı tüm dünya halkları tarafından nefretle karşılandı. Haydutlar dünya halkları gözünde bir kez daha teşhir oldular. 8 yıldır Irak'a uygulanan ekonomik ambargo sonucu her yıl binlerce çocuk yaşamını yitirirken, emperyalistlerin dünya barışı söylemlerinin nasıl da ikiyüzlü bir yalan olduğu, Yeni Dünya Düzeni politikalarının ezilen emekçi halkların azraili olduğu bir kez daha ortaya çıktı.

Irak sorununun ABD politikasındaki yeri

1990 yılı Ağustos'undan, yani Kuveyt'in Saddam Hüseyin ordusu tarafından işgalinden bu yana ABD emperyalizmi Ortadoğu politikasını Irak'la sürekli canlı tuttuğu gerginlik üzerinden icra etmektedir. Gündemden düşürülmeyen Irak sorunu böylece ABD'nin hegemonyacı politikasının bir dayanağı, bir dinamiği işlevini görmektedir. Konu ile ilgili daha önceki değerlendirmelerimizde de belirttiğimiz gibi Saddam Hüseyin sorunu olmasaydı onu yaratmak gerekirdi. Çünkü, Irak sorunu üzerinden ABD emperyalizmi sadece Ortadoğu politikasını icra etmekle yetinmemekte, sorun aynı zamanda emperyalist güçler arası rekabetin, çekişmenin bir manivelası işlevini de görmektedir. Dahası, 17 Ocak 1991 tarihinde Irak'a karşı başlatılan savaş Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin politik ve askeri süper güç konumundan çıktığını açığa çıkartmış ve dolayısıyla dağılışını hızlandırmıştır.

Dünya jandarmalığını sürdürebilmek için hırçın çabalar harcayan ABD emperyalizmi açısından bu kadar işlevsel olan bir çıbanbaşının elbette mümkün olduğu kadar uzun süre gündemde kalması, güncelliğini koruması gerekir. Fakat, aradan geçen zaman zarfında Irak sorunu nitelik değiştirdi ve ilk işlevini oynayamaz konuma düştü. Çünkü, *çöl fırtınası* savaşının açtığı yaralar, neden olduğu hasarlardan ötürü Irak geriye doğru çağ atladı. Saddam Hüseyin rejiminin ayakta kalma ve topluma hükmetme endişesiyle militarist gücünü yeniden restore etme çabasını saklı tutma kaydı ile Irak tamamen tahrip edilmiş bir ülkedir. Bu ülkede en temel toplumsal ihtiyaçlar karşılanamaz, sahip olduğu zenginlikleri kullanamaz durumdadır. Irak'ın komşu ülkelerini tehdit edebilecek askeri kapasitesi kalmamıştır. İkide bir ya Saddam Kuveyt'i yeniden işgal ederse deniliyor. Esas olarak bir aşiret devleti olan Kuveyt'i işgal etmek çok özel bir askeri donanım ve maharet gerektirmiyor ve hiçbir zaman gerektirmez. Dolayısıyla, bu tehdit iddiası, ABD dışında birçok emperyalist gücün de itiraf etmek zorunda kaldığı, bir bahaneden ibarettir. Irak'ın askeri alanda takatsiz kalışının bir başka kanıtı da İsrail'in tavrıdır. Irak'ın askeri kapasitesinden haberdar olduğu için İsrail hükümeti saldırı sırasında son derece rahat bir tavır takınmış, bilinen histeri sahnelerine tanık olunmamış, Scud korkusu yaşanmamıştır.

Bu gerçeğe rağmen ABD emperyalizmi şeytanlaştırılmış Saddam Hüseyin rejimine can simidine sarılır gibi sarılmaya, ona yeni bir misyon atfetmeye çalışmaktadır. Çünkü, Irak sorunu üzerinden ABD emperyalizmi birçok ihtiyacını karşılamaktadır. Bu ihtiyaçları farklı kategorilere ayırarak özet halinde sıralamak mümkündür. Birincisi, Pentagon Irak'ı bir silah deneme laboratuvarı, Irak halkını bir canlı hedef tahtası olarak kullanmaktadır. *Çöl fırtınası* savaşı döneminde beş hafta süren hava saldırıları sırasında Irak'a toplam 291 Tomahawk füzesi atılmıştı. Dört gün süren *çöl tilkisi* operasyonu sırasında bu rakam 415'e yükseldi.

İkincisi, Irak sorunu bahane edilerek ABD emperyalizminin oldu bittileri, emrivakileri uluslararası ölçekte geçerli bir yasal norma dönüştürülmektedir. Silah tüketiminde kaydedilen mesafenin bir benzeri de bu alanda gerçekleştirilmiş bulunuyor. '90/'91 yıllarında ve daha sonraki dönemde sorun usulen Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde görüşüldükten ve Washington'un arzuladığı doğrultuda karar alındıktan sonra uygulamaya geçilmekte idi. Emperyalist güçler arası çelişkilerin kızıştığı ve uzlaşmaların zorlaştığı günümüz koşullarında Washington bir dönemler paravan olarak yararlandığı Birleşmiş Milletler örgütünü elinin tersi ile bir kenara itmiş bulunuyor.

Üçüncüsü, ABD emperyalizmi Saddam Hüseyin rejimini hedef tahtası göstererek petrol bölgesi, politik çelişki yumağı ve son derece stratejik önemi olan Ortadoğu'daki varlığını ve egemenliğini sağlamlaştırmaktadır. Washington son dönemde Filistin konusunda bazı esnemelere giderek Irak'a karşı başvurduğu şiddetin dozunu Arap dünyası nezdinde dengelemeye

çalışmakta ve sorunu böylece bir bütünlük içinde ele almaktadır.

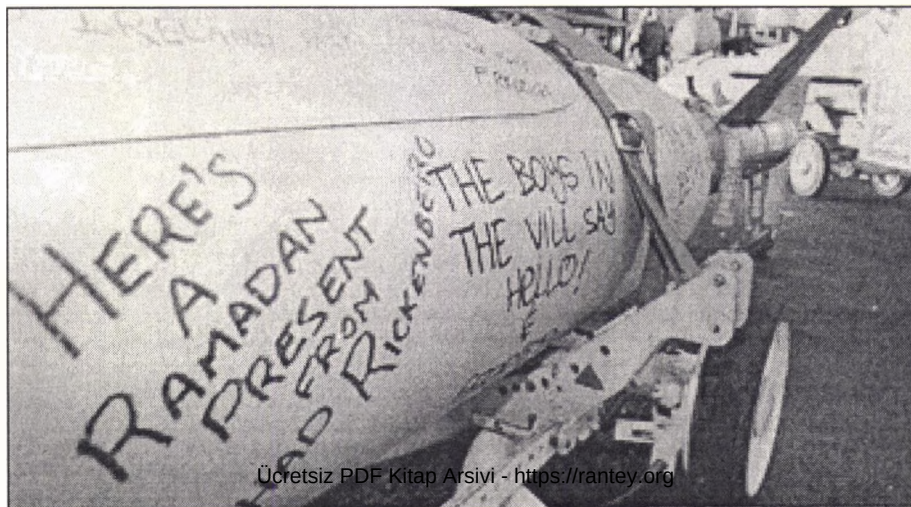
Dördüncüsü ve yukarıda özetlediğimiz nedenlerin bir toplamını oluşturan sorunun uluslararası ölçekteki işlevi. Zira, emperyalist güçler arası rekabet iktisadi kriz ve ticari savaş nedeniyle gittikçe keskinleşmekte ve yer yer çığırından çıkmaya yüz tutmaktadır. Böyle gergin bir dönemde ABD emperyalizmi militarist gövde gösterilerinde bulunarak rekabetin dengesini kendi lehine bozmaya çalışmakta, rakiplerine dolaylı yollardan göz dağı vermektedir. Bu ise Irak'a saldırmakla mümkün olmaktadır. Geçen şubat ayında saldırı hazırlıklarının yapıldığı bir dönemde ABD'nin amacını şöyle tanımlamıştık. *"ABD emperyalizmi Irak'a saldırmakla iki boyutlu bir senaryoyu hayata geçirmeye hazırlanıyor. Birinci boyut tekniktir. Pentagon Irak halkını bir deneme tahtası olarak kullanıp bölgede yeni bir savaş senaryosunu, bir tek Amerikan askerinin burnunun dahi kanamayacağı "temiz savaş" teorisini, hayata geçirmek istiyor. ABD silah tekellerinin ürettikleri en son silah teknolojisinin pratik tatbikatını, provasını yapmak istiyor. Bu bakımdan ABD'nin Irak'a saldırısı, her tür askeri araç, gereç ve silahın denendiği teknik bir tatbikat mahiyetinde olacaktır. ABD emperyalizminin Körfezde vermek istediği ikinci mesaj ise politik mahiyettedir. Emperyalist güçler ve çokuluslu tekeller arası rekabetin, çelişkilerin gününbirlik keskinleştikleri, kızıştıkları bir ortamda ABD emperyalizmi dünya halklarına ve bu arada emperyalist rakiplerine bir gözdağı vermenin fırsatını arıyor."*

Ama gelinen aşamada '90'lı yıllarda ABD'nin oluşturduğu emperyalist koalisyon darmadağın olmuş ve Irak sorunu farklı bir nitelik kazanmıştır.

ABD dışındaki emperyalist güçler Irak'a uygulanan ambargonun kaldırılmasını, yasakların son bulmasını şu veya bu şekilde talep etmektedirler. Yani soruna ABD değil de Birleşmiş Milletler örgütü tarafından diplomatik ve politik bir çözüm bulunmasını önermektedirler. Oysa, ABD emperyalizmi hiçbir riski göze almadan üzerinde periyodik olarak tepinmeye alıştığı Irak'ı aynı konumda tutmaya, iğrenç çıkarları açısından 'altın yumurtlayan tavuğu' elden kaçırmamaya çalışmaktadır. Bu çıkmaz karşısında bir taraftan ABD emperyalizmi ve onun tarihsel koltuk değneği İngiltere diğer taraftan da tüm diğer güçler arasında açıktan bir kamplaşma doğmuş bulunuyor. Sorunun kısa sürede böyle bir biçime bürüneceği ve bir kördüğümüne dönüşeceği biliniyordu. Geçen yılın sonuna doğru ve bu yılın başında yaşanan gelişmeler bugünkü durumun ön habercisi olmuşlardı.

Washington bu kısır döngüden çıkmak için Irak krizine yeni bir boyut kazandırmak istiyor. Çünkü bu kriz bugüne kadar yaşanan ve kullanılan biçimi ile artık inandırıcılığını, ciddiyetini kaybetmiş ve yoğun tepki yaratmaya başlamıştır. ABD'nin Irak krizine eklemek istediği yeni boyut Saddam Hüseyin rejimini devirmektir. Bu niyet 1990 yılından bu yana ilk kez yakın gemişte Madeleine Albright tarafından kamuoyuna açıklandı ve hemen ardından da Bill Clinton tarafından tekrarlanarak doğrulandı. Washington'un hesaplarına göre Saddam rejiminin devrilmesi ABD'ye yeni bir uğraşı alanı yaratacak, onun politikasına nefes aldirtacak, Bağdat'taki rejim değişikliği sonucu oluşacak ortamda bir dönem daha ABD'nin kaba müdahaleleri meşrulaşacaktır.

Saddam Hüseyin'i devirme ve dolayısıyla rejimin yıkılmasını gerçekleştirme projesi ABD'nin bir önceliği olarak kamuoyuna açıklanmadan önce Iraklı muhalif gruplar aracılığı ile denenmeye çalışıldı. Irak rejimine muhalif 70'i aşkın grup mevcuttur. Bunların çoğu İngiltere, ABD ve ABD güdümündeki Körfez ülkelerinde mevzilenmiş bulunuyorlar. CİA'nın açıktan ABD uşaklığına soyunmuş olan bu örgütlerin bazılarında 97 milyon dolar tutarında bir mali destekte bulunduğu bilinmektedir. '96 yılında CİA'nın, merkezi Londra'da bulunan ve Ahmet Çelebi'nin önderliğindeki Irak Ulusal Kongresi adlı örgüte dayanarak, Saddam rejimine karşı başlattığı alternatif hazırlığı fiyasko ile sonuçlanmış, CİA ajanları ve onların yerli çıkarları Kuzey Irak'tan pijama ile kaçmak zorunda kalmışlardı. Son dönemlerde, Ürdün ile Londra arasında mekik dokumakla zamanını geçiren, Baas Partisi eski üyesi Ayad Alawi'nin örgütü *Iraqi National Accord* üzerinden yapılan girişimlerden de sonuç alınmadığı anlaşılmaktadır. Madeleine Albright ve Bill Clinton'un Saddam'ı devrime niyetlerini açıkça beyan etmiş olmaları CİA'nın iç komplolardan umudunu kestigi ve sorumluluğu doğrudan ABD'nin

üstlenmeye hazır olduğu anlamına geliyor. Üstelik, Bill Clinton ABD kamuoyu için televizyon konuşmasında saldırıyı gerekçelendirirken Irak'ta rejim değişikliğini bir amaç olarak saptadığını açıkladı. Bill Clinton'a göre ABD'nin amacı “Birleşmiş Milletler örgütünün kararlarına uymayan Irak'ı cezalandırmak, ABD'nin Ortadoğu'daki itibarını güçlendirmek, Bağdat'ı yasak silah üretmekten alı koymak ve Irak'ta yeni bir hükümeti işbaşına getirmeye doğru yol almak.”

Fakat, İngiltere ile birlikte başlatılan çöl tilkisi operasyonunun dünyada yarattığı olumsuz tepkiler ve ABD'de Clinton aleyhinde yürütülen kampanya Washington'u yarı yolda bıraktı. Pentagon yoğun bir füze saldırısının ardından, henüz sırrı açıklanmayan bir yöntemle Irak rejimini yıkmayı, belki de Saddam Hüseyin'i Panama generali ve George Bush'un yakın dostu olan Noriega gibi ABD'de yargılamaya götüreceğini sanıyordu. Niyetin gerçekleştirilmesinin pratik zorluklarının yanısıra saldırının neden olduğu yoğun tepkiler Beyaz Saray'ın hemen geri adım atmasına ve savunma bakanı William Cohen'i aniden “Biz rejimin ayağını kaydırma arayışı içinde değiliz. Sadece Irak'ın kitle tahrip silahları üretme kapasitesini aşağı çekmeye çalışıyoruz” türünden açıklamalar yapmak zorunda bıraktı.

ABD emperyalizmi başvurmakta uzun süredir sabırsızlandığı haydutluğunda yalnız bırakılmıştır. Saldırıya katılan İngiltere dışında hiçbir güç, hiç bir devlet bu haydutluğu onaylamamış, özellikle Rusya ve Çin Washington'u çok sert bir biçimde eleştirmişlerdir. 1997 Kasım'ında ve 1998 Şubat'ında ABD benzer bir yalnızlığa itildiği için Irak'la pazarlık masasına oturmak zorunda kalmış ve Birleşmiş Milletler sekreteri Kofi Annan'ı devreye sokarak onurunu kurtarmaya çalışmıştı. Bu kez ABD'nin yalnızlığı çok daha ciddi boyutlar kazanmış, en sadık müttefikleri dahi saldırıya şerh koymak ya da eleştirmek zorunda kalmışlardır. Soruna bu düzeyde bakıldığında açığa çıkan gerçek, emperyalist-kapitalist sistemin bünyesinde yaşanan çıkar çelişkilerinin keskinleştiği, rekabetin arttığı ve uzlaşma olanaklarının tükenmeye yüz tuttuğudur. Birleşmiş Milletler örgütünün hallaç pamuğu gibi savrulmuş olması sistemin bünyesinde yaşanan kargaşanın ve çokbaşlılığın bir başka göstergesidir.

ABD'nin bu haydutluğu emperyalizmin kitleler nezdindeki teşhirini de arttırmış ve hızlandırmıştır. Irak sorunu ilk kez yaşanmadığı için kitlelerin tepkilerini, hassasiyetlerini önceki örneklerle kıyaslamak ve aradaki farkı görmek, ölçmek olanağı mevcuttur. Irak halkı ile dayanışmayı ifade etmek sadece Arap dünyası ile sınırlı kalmamış ve geçmişe göre çok daha yaygınlaşmış ve erken ifadesini bulmaya çalışmıştır. Mütevazı düzeyde de olsa dünyanın her yerinde şu veya bu ölçekte gösteriler yaşanmış, saldırı lahnetlenmiştir. Emperyalizmin ikiyüzlülüğüne en iyi Filistin halkı tanık oldu ve isabetli bir tepki gösterdi. Clinton saldırıdan bir kaç gün önce Filistin'e geldiğinde Arafat tarafından Filistin halkına “cesur bir barış zanaatkarı” olarak tanıtılmış ve coşkun sevgi gösterileriyle karşılanmıştı. Arafat idaresi Clinton'u karşılamak için çocukları seferber etmiş, tören için 25 bin Amerikan bayrağı hazırlatmıştı. Bölgeyi ziyaret eden ilk ABD başkanı olarak Clinton Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkına taraftar olduğunu ilan edince Amerikan bayraklarını dalgalandıran Filistinli çocuklar tarafından coşku ve samimiyetle alkışlandı. O çocuklar bu sözlerin arkasında kardeş Irak halkına füze yağdırmanın hesabının yattığını bilmiyorlardı. Ancak, 48 saat sonra Clinton'u “pis köpek” diyen anan aynı çocuklar aynı bayrakları sokaklarda “Kahrolsun ABD emperyalizmi!” şiarları eşliğinde yaktılar.

ABD'nin politikasını kim saptıyor?

İnsanlar ABD emperyalizminin gerek iç politikasının gerekse de dış politikasının devlet başkanı ve onun oluşturduğu idare ekibi tarafından saptandığını ve devlet başkanının yumruğunu masaya vurması ile tüm devlet kurumlarının bu politikayı uygulamak için seferber olduğunu sanmaktadırlar. Medyanın yürüttüğü düzenli dezenformasyon kampanyası ve gelişmelerin bazı dış görünüşleri geri bilinçli kitlelerin bu türden kaba bir yanılgıya düşmelerini sağlamaktadır. Örneğin, en ciddi yorumlar bile ABD'nin Irak'a karşı düzenlediği son saldırıyı nerdeyse salt Bill Clinton'un konu olduğu skandalla açıklamaya çalışmakta ve öyle gerekçelendirmektedirler.

1990 yılı Ağustos ayında Kuveyt'in işgal edilmesi ile birlikte patlak veren Irak sorununda yaşanan gelişmelerin kronolojisi, ilk dönemi saklı tutulursa, birçok açıdan böyle bir kanıyı besler görünüyor. Gerek George Bush gerekse de onu izleyen Bill Clinton her seçimin arifesinde ya da ABD kamuoyu önünde her sıkıntıya girdiklerinde mutlaka bir bahane bulup Irak'a karşı bir saldırı kampanyası tezgahlamayı ihmal etmediler. ABD idaresinin iç politikada karşılaştığı sıkıntılar ile Irak krizinin alevlendirilmesi arasında böylece doğan mekanik ilişki, ister istemez, beraberinde ABD başkanının havadan sudan nedenlerle, hatta bireysel hesaplar uğruna orduyu seferber edebilecek kudrette olduğuna inanmayı getirmektedir. Oysa, sorunun bu boyutu meselenin sadece görünür yönü ve sonucudur.

Sonuçlardan ve görüntülerden hareketle yapılacak her değerlendirme sorunun özüne yabancı kalmaya mahkumdur. Ama, bu tür değerlendirmeler somut hesaplar çerçevesinde bilinçli olarak yapılmaktadır. Amaç, olumsuzlukların kirli faturalarını geçici hükümetlere çıkartmak ve dolayısıyla emperyalist sistemin karakterini, onun esas karar odaklarını, işlerlik kurallarını geri planda tutarak masum göstermektir. Irak'a karşı düzenlenen saldırının tek ve esas hedefi Monikagates'i küllemektir açıklamasının bir norma dönüştüğü bir ortamda kimse şu soruyu sormaya yanaşmamaktadır: Pentagon generallerinin Bill Clinton'un parmaklarında birer piyon gibi oynatıldığına, dev bir ordunun bir Monika skandalı

uğruna Beyaz Saray'dan gelişi güzel gelecek bir düdük sesi ile savaşa sürüklenebileceğine itibar etmek nasıl mümkün olabilir? Bu soruyu sormak ve ona cevap aramak ortaya çok farklı gerçekler dökmek, kapitalist/emperyalist sistemin kendisini irdelemeye, onun yapısını ve işlerliğini sorgulamaya götürmektedir.

Burjuva düzenlerdeki her devlet başkanı gibi ABD başkanı ve onun idaresi de son derece dar bir manevra alanına sahiptir. Bu manevra alanının ölçeği sınırsız seçim vaatleri ile pratik icraat arasındaki farkla ters orantılıdır. Bir başka ifade ile özetlemek gerekirse denebilir ki seçim vaatlerine ne kadar radikal sırt çevrilirse manevra alanı da o kadar daralır. Rejimin temel politikasının çerçevesini saptayan düzenin egemen güçleri, yani en güçlü tekellerdir. Devlet kurumları içselleştirdikleri, mantığını özümstedikleri bu genel çerçevenin uygulayıcısı konumundadırlar. ABD'de Pentagon, sözkonusu olan devlet kurumlarının başında yer almaktadır. Devlet başkanının ise bu görev dağılımındaki rolü son tahlilde üsluba, işin estetiğine ilişkindir.

Irak krizi konusunda Bill Clinton'un başkomutan sıfatıyla saldırı emri vermiş olması, olayın bütünlüğü içinde düşünüldüğünde, sadece maske değerindedir. Bill Clinton'ın kendi bireysel sorununu çözmek için verdiği emirle Pentagon Irak'ı füze yağmuruna tutmadı. Karar ve işlerlik mekanizmasını tersinden izleyerek sorunun özüne varmak mümkündür. ABD emperyalizmi dünyanın önemli bir kesimi üzerindeki hegemonyasını şiddet faktörüne borçludur. ABD emperyalizmi esas olarak Pentagon'un omuzlarında taşınan bu hegemonyasını korumaya ve hatta daha da sağlamlaştırmaya özel bir önem vermektedir. İşte bu perspektif gereğince Pentagon her an savaşılmaya, birilerine saldırmaya hazır konumdadır. Hatta ABD ordusu daha da yetkinleşmek, ehlileşmek, düzenli yenilenen askeri donanımını sınamak, eksiklerini görmek için nedensiz yere dahi savaşmak ihtiyacı duymaktadır. ABD emperyalizminin dünya üzerindeki hegemonyasını kollama misyonu ile hareket eden bir militarist güç kendisini laboratuvar deneyimleri ile, Nevada çölünde tatbikat yaparak, CIA'nin

kundakçılığı ile yetinerek sınıyamaz. Canlı deneyimlere ihtiyaç duymaktadır. Yıllardır Irak'a karşı yapılan saldırıların esas nedeni bu ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

ABD ordusunun bu stratejik hedefine ek olarak silah tekellerinin aynı kategoriye giren talepleri sözkonusudur. Silah üreten tekeller hem üretimlerinin pratikte sınanmasını hem de silah pazarının sürekli canlı tutulmasını talep etmektedirler. ABD ordusunun Irak gibi canlı bir deneme tahtasına karşı periyodik olarak tatbikatta bulunması Amerikan silah tekellerinin bu iki boyutlu talebini karşılamaktadır. Bir yandan en son teknolojik donanıma sahip füzelerin isabetliliği, tesiri vb. Bağdad üzerinden ölçülürken öte yandan da federal ordunun silah stokları eritilmiş ve yeni siparişlerin yolu açılmış olunmaktadır.

Devlet başkanın bu politikanın icrasındaki yetkisi, hareket alanı özünde devde kulak olmaktadır. Ancak, emperyalist burjuvazinin en ileri düzeydeki politik temsilcisi ve devlet aygıtının başı sıfatı ile devlet başkanına bu politikanın icrasının zamanlanması söz hakkı verilmektedir. Sonuçta emperyalist burjuvazinin çıkarları doğrultusunda silah tekellerinin dayattığı saldırı politikası Pentagon tarafından biçimlendirilmekte ve icra anının belirlenmesi de devlet başkanına ve siyasi idareye bırakılmaktadır. Bill Clinton devlet başkanı sıfatıyla kendisine ayrılan bu rolden bireysel çıkar devşirmeye çalıştı ve takvimi kendi sıkıntıları ile eşgüdümlü kullandı. Bu onun sorunu, eğer ödenecekse faturasını ödeyecek olan da kendisidir. Clinton'dan neden orduyu özel sorunlarına, politik kariyerinin geleceğine alet ediyorsun diye hesap sorma hiçbir ABD sorumlusunun aklının ucundan dahi geçmemiştir. George Bush da başkanlık seçimlerinin arifesinde Irak'a sataşarak yeniden seçilebileceğini sanmış, umut etmişti ama yenilgiye uğrayarak faturasını ödedi. Pentagon'u ilgilendiren ise saldırıda elde edilen teknik ve pratik deneyimlerdir. Çünkü saldırının kendisi ABD emperyalizminin stratejik çıkarlarına denk düşmekte, ihtiyacı karşılamaktadır. Kitlelerin önüne esas bahane olarak temcit pilavı gibi sürülen skandal sadece, deyim yerinde ise, ABD emperyalist burjuvazisinin midesini bulandıran bir sineğin önemine sahiptir.

Sermayenin faşist saldırıları bizleri yıldırıramaz!

14 Aralık Pazar günü görüş gününde devlet, idare, asker ve faşistler tarafından planlı bir saldırı düzenlendi. Bu saldırıda ilk anda bir dağılmışlık ve kargaşa yaşansa da bunu hızla üzerimizden atarak faşistleri püskürtüp geri çekildik ve barikatları kurarak gerekli hazırlığa giriştik. Bir adli-siyasi tutuklu çatışması yaşandığı görüntüsünü verilerek, sonrasında yapılması planlanan asker saldırısına uygun bir zemin ve kamuoyu yaratmanın amaçlandığı görülebilir. Ve giderek bu saldırı üzerinden devrimci tutsaklar sindirilecek ve hak gaspları gündeme gelecekti. Askerin bir süre sonra çekilmesi üzerine barikatlar kaldırılarak idare ile bir görüşme yapıldı. İdareye faşist saldırının arkasındaki çete mafya artıkları Şenol Acar, Ahmet Varnalı ve adamlarının gönderilmesi, gönderilmediği taktirde benzer olayların yaşanacağını iletili.

Ertesi gün gerekli tedbirlerimizi de alarak pazartesi görüşe çıktık. Bu arada cezaevi idaresi ile görüşmelerimiz sürüyordu. Bu sırada yeni bir dalgalanma oldu ve faşistlerin müşahede bölümünün alt katında bulunan iki adliyi şişlediklerini gördük. Neler olduğunu anlamak için oraya yönelirken, bir gün öncesinin planını tekrar hayata geçirme girişimlerinin olduğunu farkettilik. Kapıdan girmek üzere olan askeri son

anda önce bedenimizle daha sonra ise kapıya kurduğumuz zayıf barikatla engelleyerek geri çekildik. Barikatın yetersizliğinden dolayı, askerle bir çatışma ortamına girdik. Ve askeri geri püskürtürerek barikatlarımızı kurduk. Bu sırada yukarıda bulunan iki gardiyanı da rehin aldık. Bu arada bu saldırıda yeterince hızla hareket etmemiş olsaydık faşistlerin ve askerlerin arasında kalarak bir katliama maruz kalabilirdik.

Gerekli tedbirlerimizi alıp önemli noktaları tuttuktan sonra müşahede bölümünü gözetlemeye koyulduk. Şenol Acar, Ahmet Vardarlı ve diğer faşistlerle, faşist başgardiyan Kemal Gökçe'nin müşahede bölümünde olduğunu ve iki adliyi şişlediklerini gördük. Ardından birkaç battaniyeyi yakarak hücreye atıp çekildiler. Bu zamana kadar içerde olup da hiçbir müdahalede bulunmayan asker ise elinde bir kova suyla gelerek güya yanan battaniyeleri söndürmeye çalışıyordu. Arada bir şişlenenlere şöyle bir bakarak "aa sen daha ölmedin mi?" diyerek alay ediyorlardı. Şişlenen iki kişi ancak uzun bir zaman geçtikten sonra hastaneye kaldırdı. Bu sırada Şenol Acar faşisti tarafından elde telefon hemen hemen bütün TV kanalları ile canlı telefon görüşmeleri yapılıyordu. Şişlenenler ölse de MGK kanalları aracılığıyla zaten bunlar siyasilere mal edilecekti.

Böylece bütün olumsuzlukların ve saldırının gerisinde devrimci tutsakların olduğu kamuoyuna duyurularak devrimci tutsaklar saldırı hedefi haline getirilecekti. Bu süre zarfında birinci müdür televizyonlarda çıkan asılsız ve gerçek dışı haberleri tekzip etme isteğimizi kabul etmedi. Bu arada faşist grup arasında geçen konuşmalarda, yaşanan saldırının amacı da yeterli açıklıkla ortaya çıkıyordu. Şöyle diyorlardı: "Böyle olmayacaktı hani, bir tiyatro oynanıyor ama bakalım ne olacak". Bir diğeri ise şöyle: "Böyle anlaşmamıştık, idare sattı bizi" vb. Bunun yanı sıra Şenol Acar faşisti ile birinci müdür arasında geçen konuşma da idare faşist işbirliğinin açık kanıtıydı. Şenol Acar'ın "Hani giden siyasiler olacaktı ne oldu?" sorusuna karşılık birinci müdürün cevabı ise şöyle: "Dışarıya çok yansıdı biraz sabredin allahın izniyle halledeceğiz". Bütün bunlar sonunda devrimci tutsakların kararlı ve militan tutumu ile direnişimiz dördüncü gününde zaferle bitirilmiştir. Avukatlarımızın, İHD heyetinin ve temsilcilerin birlikte katıldığı görüşmede tüm taleplerimiz kabul

edilmiş ve mafya artığı faşistlerin buradan götürülmesine karar verilmiştir.

Bundan önce oldu, bugün Sakarya'da da oldu, yarın farklı bir cezaevinde de benzer saldırılar yaşanacaktır. Komünistlerin ve devrimci tutsakların bu saldırılar karşısında parolası bedel ödeyerek kazanılan mevziler bedel ödenerek ve ödeterek korunacaktır. Bugün işçiler, emekçiler ve tüm devrimci tutsaklar şahsında bize yapılan saldırı cephemizden gerekli yanıt almış mevziler korunarak ve taleplerimiz kabul ettirilerek bitirilmiştir. Bir kez daha kazanan biz olduk. Ve bundan sorada biz kazanacağız diyoruz.

**Kahrolsun sermaye iktidarı!
Yaşasın sosyalist işçi-emekçi iktidarı!**

**Sakarya Cezaevinden
TKİP'li tutsaklar**

Sakarya Cezaevi'nde provokasyona geçit vermeyeceğiz!

Buca Cezaevi'nde saldırı!

21 Aralık günü Buca Cezaevi'nde devrimci tutsakların kaldığı koğuşlardan birine TİKB bayrağının asıldığı iddiasına dayanarak arama bahanesiyle bir saldırı düzenlendi. Öğleden sonra aileler görüşe girmek üzereyken gerçekleşen saldırıda 3 tutsak ve 5 gardiyan yaralanmıştır. Saldırı yapılırken tutsak aileleri cezaevi önünden polis tarafından zorla uzaklaştırılmıştır. Yaralı tutsakların isimleri: Ahmet Gün (TİKB tutsağı), Gürhan Tamer (TİKB tutsağı), Necati Gönenç (TİKB tutsağı). **Kızıl Bayrak/İzmir**

Geçtiğimiz hafta içerisinde Sakarya Cezaevi'nde devrimci tutsaklara dönük yeni bir saldırının zemini hazırlanmaya çalışıldı. Cezaevinde bulunan adli tutukluların kendi aralarında yaşanan sorunları bahane eden faşist cezaevi idaresi, sermayenin faşist devletinin kolluk güçlerini içeriye yerleştirilmiş ve böylelikle olayları bahane ederek devrimci tutsaklara da saldırmayı hedeflemiştir. Cezaevindeki devrimci tutsaklar ise, saldırı zeminini ortadan kaldırmak için rehin alarak ve koğuşlara barikat kurarak düşmanı geri püskürttüler. Olaylar sırasında, çoğunluğu ülkücü-faşist olan adli tutsaklar da kışkırtılarak devrimci tutsakların üstüne salınmıştır. Özellikle son dönemde PKK genel başkanı Abdullah Öcalan'ın İtalya'da olması üzerinden yaratılan şovenist histeri dalgasını, sermaye devleti bu yolla cezaevlerinde de estirmeye çalışmaktadır. Ülkücü-faşist çeteleri; gerek demokratik kitle örgütlerinin, gerek devrimci ve yurtseverlerin, duyarlı insanların ve hatta artık sokaktaki insanın üstüne salan faşist TC aynı senaryoyu cezaevlerinde de gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Hatta cezaevi içerisinde yaratılan bu histeri, saldırı olduğu haberini alıp da cezaevi önüne toplanan tutsak aileleri üzerine de yöneltilmiştir. Kolluk güçleri,

cezaevi önüne kendi elleriyle yerleştirilen sivil-faşistlerle beraber tutsak ailelerine saldırmıştır. Tutsak aileleri bu faşist gruplarca öldürüsiye dövülmüş, gözüne alınanlar olmuş ve bazı tutsak yakınları aldıkları ağır darbeler sonucu Çapa'ya (İstanbul) kaldırılmıştır.

Şu an ise cezaevi içerisinde gerginlik, kısmen yatışmış olsa da sürmektedir. Yaşananlar sonrasında görüşe gelen tutsak aileleri ise, bizzat resmi ve sivil polislerce, sivil faşistlerce çeşitli göz korkutmaya dönük ve tahrik edici muamelelere maruz bırakılmakta. Cezaevine giden araçlar, cezaevi önünde durdurulup içindeki tutsak yakınları sokak ortasında sivil polislerce kimlik kontrolüne tabi tutulup sorguya çekilmekte ve üstleri aranmaktadır.

Bir yandan da "vatan hainleri", "sizin yakınlarınız terörist" gibi sözlerle tahrik edilmeye çalışılıyor. Hatta, "yakınınızın yaptığını siz de destekliyor musunuz?" gibi sorular tek tek her tutsak yakınına sorulup tutsak yakınları yıldırılmaya çalışılmakta ve devrimci tutsaklardan soyutlanmaya, ailelerin devrimci tutsaklara sahip çıkmasının önüne geçmeye çalışılmaktadır.

Diğer taraftan da faşist cezaevi idaresi, basına yansıyan (son yaşananlara ilişkin) yalan haberlere ses çıkartmamaktadır. Cezaevi müdürünün zaten MGK'nın has

adamlarından bir faşist olduğu da tutsaklarca ve de televizyondaki konuşmalarından Sakaryalıların da bilinmektedir. Bununla beraber Sakarya Cezaevi'nde yaşananların son yapılan MGK toplantısının ardısıra gerçekleşmiş olması da son saldırı hazırlıklarının bir ayağı olduğunu gösteriyor.

Sermaye devleti, '96 ölüm oruçları ve SAG direnişinde devrimci ve komünist tutsakların onurlu direnişi karşısında diz çökmek zorunda kaldı. Sonrasında ise, cezaevlerine dönük saldırı programlarını (gerek tabutluklar üzerinden ve gerekse de tutsakları katletmeye dönük) yoğunlaştırmış ve sinsice uygulamaya çalışmış ve çalışmaktadır. Sermayenin faşist devleti şunu iyi bilmelidir ki; gerek tutsakları tek tek hücrelere koymak, tabutluklara gömmek, gerekse de dışarıda tutsak yakınlarına dönük yıldırma, devrimci ve komünist tutsaklardan aileleri ve kitleleri yalıtıma çalışma çabaları nafiledir. Devrimci, yurtsever ve komünist tutsaklar, zindan direnişleriyle yıllardır gösterilen tavizsiz-militan mücadeleyi sonuna kadar sürdüreceklerdir. Tutsak aileleri de bu onurlu mücadelede her zaman yerini alacak ve her saldırı girişiminde sermayenin karşısına dikilmeyi bilecektir.

Devrimci tutsaklar onurumuzdur!

Unutmadık! Unutturmayacağız!

23 Aralık 1978 Maraş katliamı:

Kontr-gerilla cumhuriyetinin “1000 operasyon”undan biri!

Yetmişli yıllar toplumsal muhalefetin yükselişe geçtiği yıllardı. İşçi-emekçilerdeki sefalet, açlık büyüyordu. Gelişen toplumsal hareketi durdurmanın yöntemlerinden biri de bizzat CIA tarafından örgütlenen katliamlardı. CIA dünyada birçok ülkede benzeri katliamlar organize etmişti. Hatta Maraş katliamından sonra CNN ve BBC TV'leri benzeri şekilde Arap ülkelerinin birkaçında yapılan katliamları örnek vererek, “karanlık günlerin Türkiye'ye geldiğini” vurgulayarak CIA'nın bu işteki rolüne dikkat çekmişlerdi.

Maraş katliamı başından beri bilinçli ve organize bir katliamdır. Toplumun gelişen hareketliliğe karşı bölünmesini amaçlayan, ama bunu yaparken de devleti mümkün mertebe dışında tutmaya çabalayan bir organizasyondur. Maraş'ın hem Alevi hem de Sünni inançları dengede bulunduran konumu, onu hedef yer haline getirmiştir.

Dönemin ABD Ankara Büyükelçisi Alexander isimli CIA ajanı katliam öncesinde Maraş'a sıkça gidip araştırmalar yapmış, emniyet yetkilileriyle görüşmüş, siyasilerden bilgi almıştır. Ve katliamın birgün öncesi bile oradadır. Burada yoğun olarak MHP ve MC ile ilgilenmiştir. Hatta MHP ile CIA'nın işbirliği yapmasını sağlamıştır.

Herşey önceden planlanmış olduğu için yapılacak tek şey bir kıvılcımı çakmaktır. Bu kıvılcımın ilki o dönemde Anadolu'da yoğun olarak gösterilen “Güneş ne zaman doğacak” adlı bir filmin sinemada gösterimdeyken, sinemanın bombalanmasıyla çakılmış oldu. Ülkücü faşistlerin, şeriatçıların ortak olarak yaptıkları bu eylemi daha sonra bir Alevi kahvesinin aynı şekilde bombalanması doruğa çıkarmıştır. Provokasyonlar başlamıştır.

Katledilenlerin cenazesine katılanlara tehditler savrulmuş, cenazeye katılan kitleyi kışkırtacak sözler söylenmiştir. “Aleviler sünnetsizdir”, “Aleviler milliyetçi değildir”, “Aleviler kızıl komünisttir”, “Alevileri Türkiye'den temizleyeceğiz” vb. vb. sözler. Daha sonra ise Alevilerin oturduğu evler işaretlenmiştir. Dönemin genelkurmayı tarafından

verilen bir emirle faşist ve gericiler duvarlara devrimci örgütlerin adlarını kullanarak yazılar yazmışlar, böylelikle ortamın istedikleri gibi oluşmasını sağlamışlardır.

Bilindiği kadarıyla; üst düzey bir rütbeli olan Tayyar Aygür isimli komutan, Ökkeş Şendiller adıyla bilinen ülkücü biriyle yaptığı konuşmasında “bu olaylar sizleri aşar” türünden kelimeler söylemiştir. Ökkeş Şendiller adıyla bilinen kişi Haluk Kırıcı'yla, Bugünkü BBP Başkanı olan faşist M. Yazıcıoğlu'yla, Hasan Çağlayan'la, Taha Akyol'la, Alaattin Çakıcı'yla arkadaşlarıdır. Bu şahıs daha sonra soyadını değiştirerek “Kenger” soyadını alıyor. Şu anda BBP milletvekilliğini yapmaktadır. Aynı faşist ülkücü Ökkeş Şendiller özellikle Susurluk kazasından sonra açığa çıkan gelişmelerden de anlaşılacağı gibi Kemal Türkler'in de katilidir. Bu şahıslar hem ordunun (yani devletin) hem CIA'nın işbirliğiyle Maraş'ta planlanan katliamın baş aktörleridir.

Maraş'ta olaylar ısındıkça CIA'nın ve MHP'nin yardımıyla Maraş ve civarındaki köylerden getirilen ülkücüler ortalığa salınmıştır. Bu arada şeriatçılar da camilerde propagandaya başlayıp “Alevi katleden cennete gider”, “Alevi, komünist katleden hacca gitmiş kadar sevap işler” türünden gerici laflarla insanları katliamlara çağırmışlardır. Sonrasında ise bizzat cami hocası “Allah'ın evi”nden anons yaparak halkı cihada çağırmıştır.

Tarih 23 Aralık olduğunda ise Maraş'ta olaylar doruğundadır. Ortalığa salınan faşistler, gericiler, Alevilerin evlerini, işyerlerini yakmaya, insanları katletmeye başlamışlardır. Kadın, erkek, çocuk-çocuk, yaşlı-genç demeden öldürmüş, onlarca kadına kıza tecavüz etmişlerdir. Bu katliamdan demokratlar da devrimciler de paylarına düşeni almışlardır. Oysa ki katliamın öncesinde devlet sokağa çıkma yasağı koymuş, ama yasağı olayı engellemek için kendilerine ve bir de Alevi, demokrat ve devrimcilere koymuştur. CIA'nın TC ile yaptığı bu katliamın sonucu sadece resmi olarak bilinen rakam 111'dir. Katliamın

sonrasında ise yaralıların hastaneye götürülmesini dahi devletle bu aynı faşist ve gerici güçler engellemiştir.

Bu tarih hem TC, hem de insanlık tarihine kanla yazılan bir tarihtir. Sonrası ise başından beri hedeflenen askeri cuntadır. Bugün 20 yıl geçmiş olmasına rağmen ve katiller biliniyor olmasına rağmen (ki bugün meclisin içindedirler) ne yargılanan ne de tutuklanan olmadı. Aksine, burjuvazi büyük hizmetlerinin karşılığı olarak besledi, meclise kadar taşıdı. Bu katliam da Çorum gibi, Sivas gibi, Gazi gibi TC'nin kanlı yüzünü belgelemeye devam edecektir. Ancak şunu da söylemek lazım; ne katliamı, ne işkencesi, ne de ABD-CIA onların düzenlerini paramparça etmekten kurtaramayacaktır. Korktukları başlarına gelecektir.

**Unutmadık, unutmayacağız!
Hesap soracağız!**

20. yüzyılın iki büyük devrimcisi:

J. V. Stalin (21 Aralık 1876-4 Mart 1953)
Sovyet halklarının lideri 122 yaşında:

**“Devrimci teori olmadan,
devrimci hareket olamaz”**

“Teori, bütün ülkelerin işçi hareketlerinin genel biçimi ile ele alınan deneyimdir. Kuşkusuz ki teori, devrimci pratiğe bağlanmadıkça amaçsız kalır; tıpkı yolu devrimci teori ile aydınlatılmayan pratiğin, karanlıkta, elyordamıyla yürümesi gibi. Ama teori, devrimci pratik ile çözülmez bir bağlılık halinde gelişince, işçi hareketinin büyük bir gücü haline gelebilir. Çünkü, harekete, güvenliği, yönünü belirleme gücünü ve olayların iç bağıntılarının anlaşılmasını, teori ve yalnız teori sağlayabilir; çünkü teori ve yalnız teori, yalnızca sınıfların bugün hangi yönde ve nasıl hareket ettiklerini değil, aynı zamanda bu sınıfların en yakın bir gelecekte, hangi yönde ve nasıl hareket edecekleri pratiğini anlamamıza yardım edebilir. Şu ünlü tezi söyleyen ve birçok kez yineleyen Lenin'den başkası değildir: ‘Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz.’”

Mao Zedung (26 Aralık 1893-9 Eylül 1976)
Büyük Çin devriminin önderi 105 yaşında:

**“Emperyalizm ve bütün
gericiler kağıttan kaplandır”**

“Kudretli diye tanınan bütün gericilerin gerçekte kağıttan kaplanlar olduğunu söyledim. Sebebi onların halktan kopmalarıdır. Bakın, Hitler kağıttan kaplan değil miydi? Yıkılıp gitmedi mi Hitler? Çarın, Çin imparatorunun, Japon emperyalizminin kağıttan kaplan olduğunu da söyledim. Görüyorsunuz, hepsi yıkıldı. Amerikan emperyalizmi henüz yıkılmadı ve üstelik atom bombasına da sahiptir, ama fikrimce o da devrilecektir, o da kağıttan kaplandır.”

24 Aralık 1978 Maraş Katliamı:

**Kontr-gerilla cumhuriyetinin
“1000 operasyon”undan biri!**

Unutmadık!

Unutturmayacağız!

Hesabını soracağız!

Kızıl Bayrak